

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی (بازنگری شده)

مقطع: کارشناسی روانشناسی

گروه:

کارگروه ویژه روانشناسی

مصوبه هشتصد و بیست و چهارمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۱/۱۲/۱۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه درسی مقطع کارشناسی رشته روانشناسی

کارگروه ویژه: روانشناسی	کمیتہ تخصصی:
رشته: روانشناسی	گرایش:
مقطع: کارشناسی	کد رشته:

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در هشتصد و بیست و چهارمین جلسه مورخ ۹۱/۱۲/۱۳، برنامه درسی مقطع کارشناسی رشته روانشناسی را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱: برنامه درسی مقطع کارشناسی رشته روانشناسی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجراء است:

الف) دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب) مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می‌شوند و تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند.

ماده ۲: این برنامه از تاریخ ۹۱/۱۲/۱۳، جایگزین برنامه درسی مقطع کارشناسی رشته روانشناسی با گرایش‌های: کودکان استثنایی، روانشناسی عمومی و روانشناسی بالینی، مصوب یکصد و هشتاد و سومین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۱۳۶۸/۱۱/۱ و مقطع کارشناسی رشته روانشناسی با گرایش: صنعتی و سازمانی مصوب دویست و پنجاه و هفتمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۱۳۷۲/۲/۱۹ و مقطع کارشناسی رشته روانشناسی با گرایش: اصلاح و تربیت مصوب دویست و پنجاه و پنجمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۱۳۷۲/۲/۱۹ و مقطع کارشناسی رشته امورتربیتی و مشاوره با گرایش‌های: مشاوره و امورتربیتی مصوب یکصد و بیست و سومین جلسه مورخ ۱۳۶۷/۲/۳۱ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی و رشته کارشناسی راهنمایی و مشاوره با گرایشهای مشاوره و فعالیت های

پرورشی، مصوب سیصد و شصت و دومین جلسه مورخ ۱۳۷۷/۶/۲۹ شورای برنامه ریزی آموزش عالی شد و برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند، لازم‌الاجراء است.

ماده ۳: برنامه درسی مقطع کارشناسی رشته روانشناسی در سه فصل: مشخصات کلی، جداول دروس و سرفصل دروس برای اجراء به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادره هشتصد و بیست و چهارمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۹۱/۱۲/۱۳ درخصوص برنامه درسی مقطع کارشناسی رشته روانشناسی:

۱. برنامه درسی مقطع کارشناسی رشته روانشناسی با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲. این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجراء است و پس از آن نیازمند بازنگری است.

حسین نادری منفرد
نایب رئیس شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی
دبیر شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

راهبردها و راهکارهای تحول و ارتقاء در روانشناسی

مقدمه

تحول در علوم انسانی از توصیه‌های مورد تأکید امام خمینی (ره) و مطالبات جدی مقام معظم رهبری به‌ویژه در سال‌های اخیر است. علوم انسانی به مثابه مجموعه قواعد تنظیم حیات انسان در بخش نرم‌افزاری فرهنگ و تمدن بشری، علوم و معارفی است که به صورت روشمند از رفتارها، باورها، افکار، نگرش‌ها، احساسات، هیجانات و همه پدیده‌های انسانی معنادار بحث می‌کند. به تعبیر دیگر موضوع بحث مجموعه علوم انسانی¹ و علوم اجتماعی² است که مصادیق بارز آن فلسفه، فلسفه، روانشناسی، جامعه‌شناسی، علوم تربیتی، علوم اقتصادی، علوم سیاسی، مدیریت و حقوق است.

روانشناسی در این منظومه به عنوان یک علم مادر و مولد در علوم انسانی جایگاه ویژه‌ای دارد که مطالعه علمی پدیده‌های روانی و رفتاری را در قلمروی وسیع به عهده دارد. روانشناسی در گستره خود با توصیف و تبیین قانونمندی‌های حاکم بر نظام روانشناختی انسان به پیش‌بینی و تغییر رفتارها، افکار، باورها و احساسات دست می‌یازد، در عرصه ناپهنجاری‌ها و اختلالات روانی درمان مراجعان را وظیفه اصلی خود می‌داند و در عین حال نسبت به علامت‌روانی و ارتقای حیات انسانی ورود جدی دارد.

برخی مبانی نظری خاص فلسفی، معرفت‌شناختی و انسان‌شناختی و نیز خطاهای روش‌شناختی ناشی از اصالت دادن به کمی‌گرایی، تقلیل‌گرایی، انحصار‌گرایی و استعاره‌گرایی و نیز پیشداوری‌های نژادی، سیاسی و اجتماعی از جمله موارد عدم انطباق فرهنگی است که در عرصه‌های کاربردی و به‌ویژه درمان‌گری نتیجه‌اش بعضاً ناکارآمدی، پیچیده‌تر کردن مشکلات و نادیده گرفتن متغیرهای فرهنگی است.

-
1. humanities
  2. social sciences

بنابراین با فرض آنکه تحول را تغییر وضع موجود به وضع مطلوب بدانیم و به ضرورت آن اذعان کنیم، تحول در روانشناسی نیازمند طراحی نقشه تحول و بیان راهبردها و راهکارهای تحول است. محورهای اصلی تحول در روانشناسی عبارت‌اند از: مبانی نظری معرفت‌شناختی، انسان‌شناختی و روش‌شناختی در سه بخش آموزشی، پژوهشی و درمانگری در حیطه‌های نظری و کاربردی؛ گرایش‌ها، عناوین، سرفصل‌ها، متون و منابع درسی؛ اساتید، اعضای هیئت علمی و دانشجویان؛ محیط آموزشی، مدیریت آموزش و برنامه آموزشی؛ پژوهش، پایان‌نامه‌ها، مدیریت پژوهش، نشریات تخصصی علمی - پژوهشی، کرسی‌های نظریه‌پردازی و قطب‌های علمی؛ قوانین و مقررات و سیاست‌گذاری‌های لازم مربوط به آموزش و پژوهش؛ و بالآخره چارچوب‌ها و روش‌های درمانگری و مشاوره در مراکز روانشناسی.

بر این اساس بحث را به تحول در آموزش روانشناسی معطوف می‌کنیم و مطالب مربوط به گرایش‌ها، عناوین درسی، سرفصل‌ها، متون و منابع درسی را پی می‌گیریم. تحول در این بخش سه راهبرد اساسی غنی‌سازی، بومی‌سازی و ارزش‌مداری دارد که در ذیل هر راهبرد، پس از توضیح آن راهکارهای مربوطه را مورد بحث قرار خواهیم داد.

۱. راهبرد غنی‌سازی

مقصود از غنی‌سازی آن است که نسبت به جایگاه فعلی روانشناسی در جهان، رشد کمی و کیفی مناسبی داشته باشیم و بتوانیم تأخیرها و کمبودهای موجود را به‌طور نسبی جبران کنیم.

راهکارهای غنی‌سازی

- ۱-۱. روزآمدی: استفاده از آخرین مطالعات، تحقیقات، نظریه‌ها و دستاوردهای علمی در روانشناسی؛
- ۲-۱. ارتقاء روش‌شناسی: به‌کارگیری انواع روش‌های تحقیق کمی و کیفی و زمینه‌سازی و تخصیص واحدهای درسی لازم جهت ارتقاء و تعمیق قابلیت‌ها و مهارت‌ها در استفاده صحیح و جامع از روش‌های تحقیق؛
- ۳-۱. گسترش آموزش پژوهش‌محور: فراهم ساختن زمینه‌های دانشی و مهارتی لازم برای تقویت پژوهشگری، کنجکاوی و حقیقت‌جویی در متن همه آموزش‌ها؛

۴-۱. توجه به فلسفه روان‌شناسی: آشناسازی دانشجویان با فلسفه علم، مکاتب، و جریان‌های روان‌شناختی حاکم

بر علم روان‌شناسی موجود و مبانی معرفت‌شناختی، هستی‌شناختی و روش‌شناختی آن و تخصیص واحدهای درسی لازم؛

۵-۱. نظریه‌پردازی: آشناسازی دانشجویان با مبانی تولید علم و ایجاد زمینه‌های دانش و مهارتی لازم برای

ایده‌پردازی، مدل‌سازی و نظریه‌پردازی‌های جدید؛

۶-۱. جامع‌نگری: آشناسازی دانشجویان با نگاه جامع و یکپارچه به انسان در ابعاد چندگانه زیستی، روانی، اجتماعی

و معنوی و استفاده از سایر علوم و معارف در شناخت کلی انسان.

۲. راهبرد بومی‌سازی

بومی‌سازی به معنای سازگاری، تناسب و هماهنگی دانش روان‌شناسی با فرهنگ، تمدن و جامعه ایران است.

بومی‌سازی بیش از همه در خصوص دانش‌های بنیادی - کاربردی اعم از علوم طبیعی و انسانی، از جمله روان‌شناسی که

آزاد از فرهنگ نیستند مورد انتظار است.

راهکارهای بومی‌سازی

۲-۱. نیازسنجی: طراحی اهداف آموزشی، رشته‌ها و گرایش‌های روان‌شناسی براساس نیازسنجی‌های مبتنی بر شرایط

اقلیمی، جغرافیایی و فرهنگی و نیز هدایت و جهت‌دهی پژوهش‌های روان‌شناختی و پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی

براساس موضوعات و وسایل جاری و مورد نیاز کشور؛

۲-۲. انطباق با اهداف نظام آموزشی: تدوین، تنظیم و منطبق کردن گرایش‌ها، عناوین دروس و سرفصل‌ها با

اهداف نظام آموزشی (حاصل از اسناد بالادستی)؛

۲-۳. گسترش مهارت‌آموزی: فراهم‌سازی زمینه گسترش مهارت‌ها و مهارت‌آموزشی با جهت‌گیری بومی در

حوزه‌های مختلف روان‌شناسی به‌ویژه عرصه‌های کاربردی از قبیل مشاوره، روان‌درمانی و روان‌شناسی تربیتی؛

۲-۴. تأسیس و تقویت قطب‌های علمی - منطقه‌ای: راه‌اندازی و تقویت قطب‌های علمی - منطقه‌ای براساس

نیازها و ظرفیت‌های منطقه‌ای و سرمایه‌های انسانی و امکانات صنعتی - سازمانی (حاصل از آمایش سرزمینی در هر منطقه)؛

۵-۲: **توازن جنسیتی:** ملاحظه کردن ویژگی‌های جنسیتی در رشته‌ها، گرایش‌ها و پذیرش دانشجو و نیز به کارگیری

اساتید براساس نیازسنجی و سیاستگذاری متوازن و متناسب؛

۶-۲: **سطح‌بندی مقاطع تحصیلی:** تأسیس و گسترش مقاطع تحصیلی دانشگاهی و پذیرش دانشجویان در آن

براساس نیازها، اهداف آموزشی، استعدادها و ظرفیت‌های انسانی و منطقه‌ای.

۳. ارزش‌مداری

با توجه به پذیرش مبانی ارزشی دین اسلام (باورهای مناسک و اخلاقیات) در جامعه اسلامی اولاً مباحثی از روان‌شناسی که در تضاد آشکار با این مبانی باشد لازم است اصلاح گردد. ثانیاً با عنایت به ظرفیت‌های علمی و حیاتی در منابع اسلامی استفاده از آنها نیز در متون و منابع روان‌شناسی نیز ضرورت می‌یابد.

راهکارهای ارزش‌مداری

۱-۳. **پیشینه‌شناسی روان‌شناسی در فرهنگ اسلامی - ایرانی:** آشنایی دانشجویان با میراث گران‌بهای علمی و

فرهنگی ایران و اسلام در رشته و گرایش‌های مربوط به روان‌شناسی ضروری است، افزون بر خودباوری فرهنگی، زمینه‌های اولیه برای استخراج دیدگاه‌های اسلامی در روان‌شناسی فراهم می‌گردد. در گرایش‌های روان‌شناسی، متناسب با هر گرایش و درس می‌توان سوابق و پیشینه اندیشه‌های اسلامی در آن مورد را در منابع فلسفی، اخلاقی و عرفانی استخراج و تدوین نمود تا پس از کارشناسی لازم به عنوان واحدهای درسی الزامی مورد بحث قرار گیرد؛

۲-۳. **استخراج و تدوین فلسفه روان‌شناسی اسلامی:** لازم است در ابتدا متونی تهیه شود که مبانی معرفتی،

هستی‌شناسانه و انسان‌شناسانه روان‌شناسی براساس دیدگاه اسلام استخراج و مدون گردد. بخشی از این مبانی به صورت پیشینی قابل استخراج است و برخی دیگر پسینی است که پس از تشکیل دانش روان‌شناسی اسلامی امکان‌پذیر می‌شود؛

۳-۳. **تقویت و گسترش نگاه انتقادی:** براساس مبانی اسلامی، مبانی فلسفی روان‌شناسی موجود استخراج شود و به

صورت جدی مورد نقد و بررسی قرار گیرد.

۴-۳. **مطرح کردن دیدگاه‌ها و پارادایم‌های متفاوت در روان‌شناسی:** در ترجمه متون و منابع روان‌شناسی به

آثار علمی و کلاسیک در پارادایم‌های مختلف توجه شود. صرفاً به ترجمه آثار پارادایم پوزیتیویستی اکتفا نگردد. به ویژه آرا و اندیشه‌هایی که در غرب نگاه انتقادی جدی به مبانی و مباحث روان‌شناسی معاصر دارند ترجمه و در دسترس دانشجویان قرار گیرد.

۵-۳. استخراج و پردازش مفاهیم روان‌شناختی در متون دینی: مفاهیم و گزاره‌های موجود در منابع اسلامی به صورت متناظر با مفاهیم و مسائل روان‌شناسی معاصر استخراج گردد تا این مفاهیم در سه محور واژگانی، مدل‌ها و نظریه‌های اسلامی منشأ تحقیقات جدید گردد.

۶-۳. تلفیق جهت‌گیری تربیتی و اخلاقی: در همه گرایش‌ها، درس‌ها و سرفصل‌ها باید نگاه تربیتی و اخلاقی مبتنی بر اسلام به گونه‌ای در متون درسی روان‌شناختی عین شود تا زمینه‌های پرورش انسان متعالی اسلام فراهم گردد.

۷-۳. استخراج و ساماندهی روش‌شناسی: روش‌شناسی یا روش‌شناسی‌های متناسب با پژوهش به منزله ستون اصلی خیمه روان‌شناسی اسلامی است. استخراج یا ابداع و تدوین روش‌شناسی موجب رشد منطقی و نظام‌مند مکتب روان‌شناسی رشد خواهد بود.

۸-۳. تدوین کتب و منابع روان‌شناسی: لازم است کتاب‌ها و منابع روان‌شناسی براساس معیارها و ضوابط اسلام از جهت مبانی و مباحث تهیه و شرایط و زمینه‌های معرفی و استفاده از آنها در مراکز آموزشی فراهم گردد.

فصل دوم

مشخصات کلی دوره کارشناسی روانشناسی

۱- تعریف

روانشناسی علمی است که به توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل رفتارها و فرایندهای ذهنی انسان به عنوان مخلوق الهی در ابعاد جسمانی، روانی، اجتماعی، اخلاقی و معنوی با استفاده از منابع و روش‌های تجربی، عقلی و وحیانی می‌پردازد.

۲- هدف کلی

هدف از دوره کارشناسی، یادگیری مبانی و مفاهیم روانشناسی در حوزه‌های مختلف اجتماعی، بالینی، تجربی، تحولی، روش‌شناختی، شخصیت، شناختی و فیزیولوژیک با توجه به فرهنگ بومی و دینی کشور به منظور توانمندسازی دانشجویان در حیطه‌های دانشی^۱، پیشی^۲ و توانشی^۳ و کاربرد آنها در زندگی فردی و اجتماعی است.

۱-۲- اهداف جزئی

۱. فراگیری مفاهیم و مبانی اساسی روانشناسی در حوزه‌های مختلف از جمله اجتماعی، بالینی، تجربی، تحولی، سلامت، شخصیت، شناختی، فیزیولوژیک.
۲. آشنایی با نظریه‌ها و رویکردهای متفاوت در روانشناسی و مقایسه آنها با یکدیگر
۳. آشنایی با رشته‌ها، گرایش‌ها و زمینه‌های مختلف علوم روان‌شناختی و حرفه‌های مربوطه
۴. آشنایی با علوم مرتبط با روانشناسی

۱. اهداف دانشی، یادگیری اموری است که دانشجو را در دانستن، فهمیدن، تجزیه و تحلیل، نوآوری و ارزشیابی دانش روان‌شناسی مساعدت کند.

۲. اهداف پیشی، باور به اعتقادات، ارزش‌های اخلاقی و مبانی فلسفی اسلام و التزام عملی به آنها در زندگی و علوم روان‌شناختی است که در قالب تمامی دروس و فعالیت‌های کارشناسی روان‌شناسی محقق می‌شود.

۳. اهداف توانشی، کسب مهارت در زمینه‌های روش‌شناسی و به کارگیری دانش‌ها و ابزارهای مربوط در روان‌شناسی است.

۵. آشنایی با فلسفه روانشناسی با نگاه انتقادی

۶. تعمیق اعتقادات دینی و پرورش تفکر و مهارت‌های اندیشیدن براساس فرهنگ اسلامی و به کارگیری آنها در

زندگی

۷. ارتقای شناخت و پرورش ارزش‌ها و اخلاقیات اسلامی

۸. ارتقاء و تعمیق خودشناسی دانشجویان براساس منابع دینی و روانشناسی

۹. آشنایی دانشجویان با آموزه‌های اسلامی و فرهنگ بومی در حوزه روانشناسی

۱۰. پرورش زمینه‌های لازم برای فرضیه‌پردازی و پژوهش در حوزه روانشناسی براساس آموزه‌های اسلامی و فرهنگ

بومی

۱۱. افزایش توانایی تفکر انتقادی و مقایسه‌ای در مباحث روانشناسی براساس آموزه‌های منابع اسلامی

۱۲. آشنایی با تاریخچه و اندیشه‌های روان‌شناختی در فرهنگ اسلامی

۱۳. آشنایی و کسب مهارت در روش‌های مطالعه و پژوهش کتابخانه‌ای و فضای مجازی

۱۴. آشنایی و کسب مهارت در استفاده از روش‌های پژوهش کمی و کیفی

۱۵. آشنایی و کسب مهارت در استفاده از نرم‌افزارها و ابزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در روانشناسی

۱۶. آشنایی و کسب مهارت برای طراحی، انجام، تدوین گزارش و ارائه پروژه تحقیقی انفرادی حرفه‌ای

۱۷. آشنایی و کسب مهارت در به کارگیری آزمون‌های روان‌شناختی

۱۸. آشنایی و کسب مهارت برای مداخله در کاهش آسیب‌های روانی، اجتماعی و اخلاقی

۱۹. آشنایی و کسب مهارت در تبیین مسائل بومی براساس یافته‌های روانشناسی

۲۰. توانایی بهره‌برداری از متون و منابع روان‌شناختی به زبان اصلی.

۳- طول دوره و شکل نظام

براساس آیین نامه وزارت علوم تحقیقات و فناوری تعیین می‌شود. نظام آموزشی واحدی بوده و کلیه دروس نظری و عملی در مدت حداکثر ۸ نیمسال تحصیلی ارایه می‌گردد.

طول هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته بوده و حداقل زمان لازم برای هر واحد درسی ۱۶ ساعت می‌باشد.

۴- واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی روانشناسی ۱۳۸ واحد به شرح زیر می‌باشد.

- دروس پایه: ۷۲ واحد

- دروس تخصصی: ۳۶ واحد

- دروس اختیاری: ۱۰ واحد

- دروس عمومی: ۲۰ واحد

۵- تلفیق و تجمیع گرایش‌ها

در این برنامه، دوره کارشناسی روانشناسی و مشاوره، بدون گرایش‌های: بالینی، عمومی، صنعتی و سازمانی، کودکان استثنایی، و اصلاح و تربیت و کارشناسی رشته امور تربیتی و مشاوره با گرایش‌های: مشاوره و امور تربیتی ارایه شده است و برنامه به گونه‌ای تدوین شده که فارغ‌التحصیل آن در هر موقعیت شغلی (آموزش و پرورش، نهاد های فرهنگی- اجتماعی، سازمان‌ها، ادارات و کارخانجات، مراکز بهداشتی- درمانی، مراکز پژوهشی) قرار گیرد بتواند از اطلاعات و مطالب ارایه شده در دوره، به خوبی بهره‌مند گردد و کارایی قابل قبولی داشته باشد.

۶- تعیین تکلیف دانشجویان در حال تحصیل

از آنجا که در برنامه ارایه شده مقطع کارشناسی روانشناسی، گرایش‌های مربوط به برنامه‌های کارشناسی روانشناسی و کارشناسی امور تربیتی و مشاوره حذف شده است؛ و با توجه به اینکه دانشجویان مقاطع کارشناسی روانشناسی و کارشناسی امور تربیتی و مشاوره هم اکنون در گرایش‌های مختلف: بالینی، عمومی، صنعتی و سازمانی، کودکان استثنایی، اصلاح و تربیت و مشاوره و امور تربیتی مشغول به تحصیل هستند، برنامه جدید دوره کارشناسی روانشناسی صرفاً برای دانشجویان ورودی مهرماه سال ۱۳۹۲ و بعد به اجرا گذاشته می‌شود و برنامه دانشجویان فعلی مطابق برنامه گذشته ادامه می‌یابد.

جدول دروس عمومی

ردیف	گرایش	نام درس	تعداد واحد	نظری
۱	مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۲	۳۲
		اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۲
		انسان در اسلام	۲	۳۲
		حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۲
۲	اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۲
		اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۲
		آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۲
		عرفان عملی اسلامی	۲	۳۲
۳	انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲
		آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۲
		اندیشه سیاسی امام خمینی «ره»	۲	۳۲
۴	تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲
		تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۲
		تاریخ امامت	۲	۳۲
۵	آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۲
		تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۲
۶	-	زبان فارسی	۳	۴۸
۷	-	زبان انگلیسی	۳	۴۸
۸	-	تربیت بدنی ۱	۱	۳۲
۹	-	تربیت بدنی ۲	۱	۳۲
۱۰	-	دانش خانواده و جمعیت	۲	۳۲

- * دو درس به ارزش ۴ واحد از مجموعه دروس مبانی نظری اسلام
- * یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس اخلاق اسلامی
- * یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس انقلاب اسلامی
- * یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس تاریخ تمدن اسلامی
- * یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس آشنایی با منابع اسلامی

جدول درس‌های دوره کارشناسی روانشناسی

الف- دروس اصلی / پایه

ردیف	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیشنیاز یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری	عملی	
۱۰۱	مباحث اساسی در روانشناسی ۱	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۲	مباحث اساسی در روانشناسی ۲	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۱
۱۰۳	تاریخ و مکاتب روانشناسی و نقد آن	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۴	مبانی جامعه‌شناسی	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۵	روانشناسی از دیدگاه اندیشمندان مسلمان	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۶	آمار توصیفی	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۰۷	آمار استنباطی	۳	۶۴	۳۲	۳۲	۱۰۶
۱۰۸	روش تحقیق (کمی و کیفی)	۳	۶۴	۳۲	۳۲	۱۰۷
۱۰۹	فیزیولوژی اعصاب و غدد	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۱۰	احساس و ادراک	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۹
۱۱۱	روانشناسی فیزیولوژیک	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۰
۱۱۲	انگیزش و هیجان	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۱
۱۱۳	روانشناسی تحولی ۱	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۱
۱۱۴	روانشناسی تحولی ۲	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۳
۱۱۵	معرفت‌شناسی	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۱۶	آشنایی با فلسفه اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۵
۱۱۷	روانشناسی شخصیت	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۴
۱۱۸	روانشناسی شناختی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۰ و ۱۰۲
۱۱۹	روانشناسی دین	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۲
۱۲۰	کاربرد کامپیوتر در روانشناسی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	۱۰۸
۱۲۱	فلسفه علم روانشناسی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۲
۱۲۲	روانشناسی اجتماعی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۴
۱۲۳	متون روانشناسی به انگلیسی ۱	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۱
۱۲۴	متون روانشناسی به انگلیسی ۲	۲	۳۲	۳۲	-	۱۲۳
۱۲۵	روانشناسی تجربی	۳	۸۰	۱۶	۶۴	۱۱۱

۱۰۷	۳۲	۱۶	۴۸	۲	روان سنجی	۱۲۶
۱۰۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی یادگیری	۱۲۷
۱۲۷	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی تربیتی	۱۲۸
۱۰۲	-	۳۲	۳۲	۲	آموزه‌های روانشناختی در قرآن و حدیث ۱	۱۲۹
۱۲۹	-	۳۲	۳۲	۲	آموزه‌های روانشناختی در قرآن و حدیث ۲	۱۳۰
۱۱۴	-	۳۲	۳۲	۲	آسیب شناسی روانی ۱	۱۳۱
۱۳۱	-	۳۲	۳۲	۲	آسیب شناسی روانی ۲	۱۳۲
-	-	۳۲	۳۲	۲	مبانی راهنمایی و مشاوره	۱۳۳
	۱۹۲	۱۰۰۸	۱۲۰۰	۶۹	جمع کل واحدهای دروس اصلی و پایه	

ب- دروس تخصصی

پیشنیاز یا زمان ارائه درس	تعداد ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	عملی	نظری	جمع			
۱۱۸	۳۲	۱۶	۴۸	۲	آزمون‌های روانشناختی ۱	۱۳۴
۱۳۴	۳۲	۱۶	۴۸	۲	آزمون‌های روانشناختی ۲	۱۳۵
۱۳۲	-	۳۲	۳۲	۲	اصول روانشناسی بالینی	۱۳۶
۱۳۲	-	۳۲	۳۲	۲	بهداشت روانی	۱۳۷
۱۳۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی سلامت	۱۳۸
۱۱۴	-	۳۲	۳۲	۲	آسیب شناسی روانی کودکان و نوجوان	۱۳۹
۱۱۷	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی و مشاوره خانواده	۱۴۰
۱۱۷ و ۱۳۳	-	۳۲	۳۲	۲	نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی	۱۴۱
۱۴۱	۳۲	۱۶	۴۸	۲	فنون مشاوره و روان‌درمانی	۱۴۲
۱۳۳	-	۳۲	۳۲	۲	راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی	۱۴۳
۱۲۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی اجتماعی کاربردی	۱۴۴
۱۴۴		۳۲	۳۲	۲	آسیب شناسی اجتماعی	۱۴۵
۱۰۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی صنعتی-سازمانی	۱۴۶
۱۱۴	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی کودکان با نیازهای ویژه ۱	۱۴۷
۱۴۷	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی کودکان با نیازهای ویژه ۲	۱۴۸
۱۴۸	۶۴	-	۶۴	۲	توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه	۱۴۹

۱۲۸	-	۳۲	۳۲	۲	ناتوانانی های یادگیری	۱۶۶
۱۲۲	-	۳۲	۳۲	۲	نگرش و تغییر آن	۱۶۷
۱۰۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی نظامی	۱۶۸
۱۰۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی سیاسی	۱۶۹
		۵۷۶	۵۷۶	۳۶	جمع واحدهای دروس اختیاری	

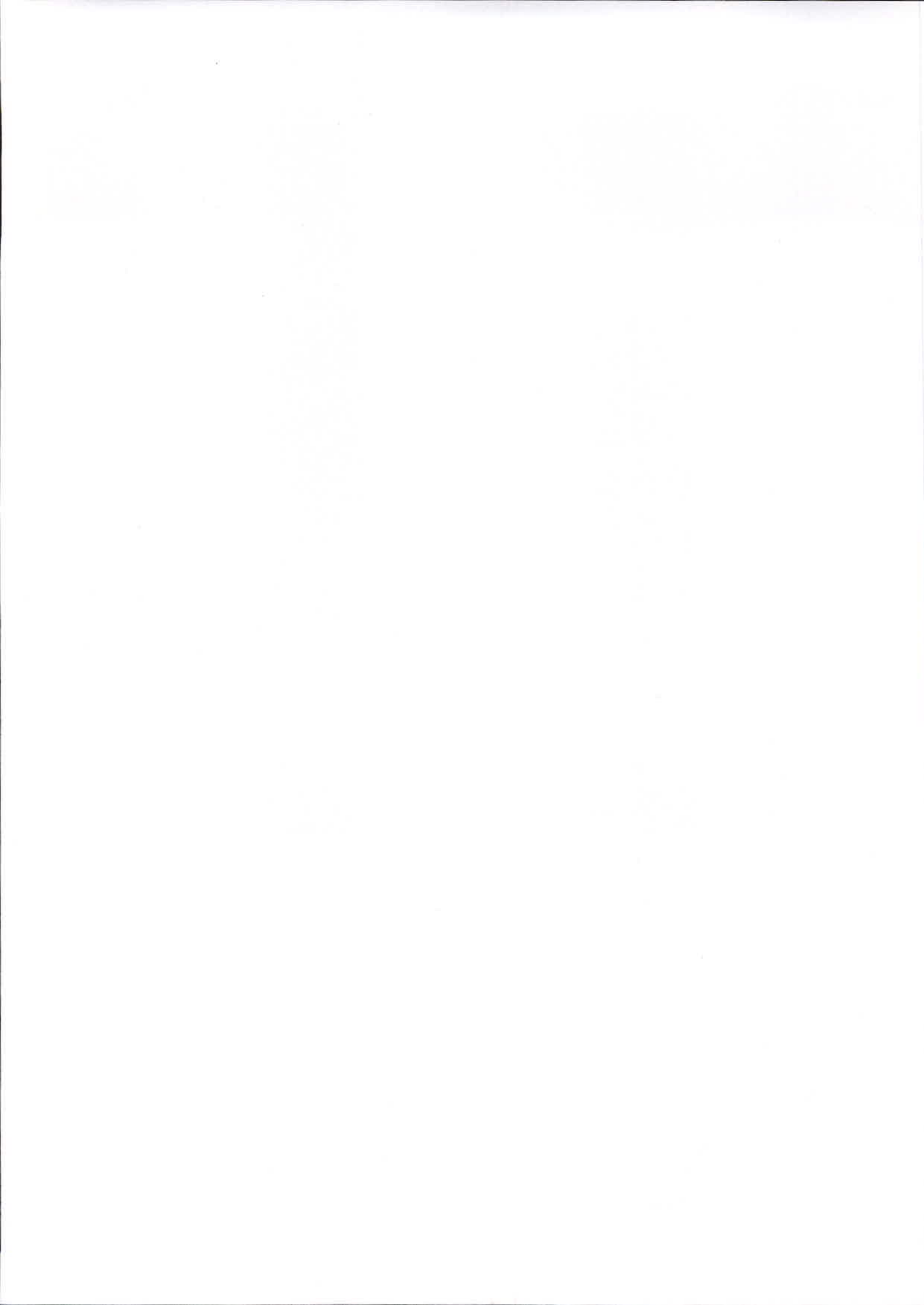

۱۳۲	۳۲	۱۶	۴۸	۲	شیوه های اصلاح و تغییر رفتار	۱۵۰
-	۹۶	-	۹۶	۳	پژوهش (عملی - انفرادی) در روانشناسی	۱۵۱
	۲۸۸	۴۴۸	۷۳۶	۳۷	جمع واحدهای دروس تخصصی	

ج- دروس اختیاری (۱۰ واحد از درس های زیر)

پیشنیاز یا زمان ارزیابی درس	تعداد ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	عملی	نظری	جمع			
۱۱۴	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی جنسیت	۱۵۲
۱۱۴	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی سالمندی	۱۵۳
۱۳۲	-	۳۲	۳۲	۲	مدیریت استرس (تئیدی)	۱۵۴
۱۳۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی اعتیاد	۱۵۵
۱۲۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی رفتار مصرف کننده	۱۵۶
۱۱۱	-	۳۲	۳۲	۲	علوم اعصاب شناختی	۱۵۷
۱۱۴	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی ورزش	۱۵۸
۱۲۲	-	۳۲	۳۲	۲	پویایی گروه	۱۵۹
۱۴۶	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی کار و مدیریت	۱۶۰
۱۳۲	-	۳۲	۳۲	۲	کلیات روانپزشکی	۱۶۱
۱۲۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی تبلیغات و رسانه	۱۶۲
۱۴۶	-	۳۲	۳۲	۲	رفتار سازمانی	۱۶۳
۱۰۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی اخلاق	۱۶۴
۱۴۲	-	۳۲	۳۲	۲	اخلاق حرفه ای	۱۶۵

فصل چهارم

سرفصل درس‌ها

مقدمه

در چارچوب اهداف دوره روانشناسی، تدوین سرفصل دروس این رشته باید متضمن پرورش تفکر انتقادی و خلاقیت باشد که این امر قابل یادگیری و آموزش نیز هست. استاد، برنامه درسی و دانشجویان منابع موثری برای تفکر انتقادی و خلاق هستند. با توجه به اینکه دانشجویان دریافت کننده صرف مطالب درسی نیستند، بلکه لازمست خود در تولید دانش، کسب مهارت‌ها و تفکر خود دخیل باشند. بنابراین ضرورت دارد که محتوی، مطالب و سوال‌های مطرح شده در هر درس سبب ایجاد انگیزه جستجوگری و اکتشاف در آنها گردد. یکی از توانائی‌هایی که دانشجویان برای حل درست مساله به آن نیاز دارند مهارت‌های فراشناختی است. چنانچه محتوی دروس و روش‌های آموزش بر اساس حل مساله و تفکر انتقادی برنامه‌ریزی شود، در اینصورت مهارت‌های فراشناختی افزایش یافته و فرد در کاربرد آنچه که یاد گرفته است در حل مسائل آتی توانمند می‌گردد.

افزون بر ارائه دروس به صورت سخنرانی و برگزاری امتحان‌های میان ترم و پایان ترم، ضرورت دارد از طریق واگذاری تکالیف و مشارکت دادن فعال دانشجویان در مباحث درسی، به ایجاد قابلیت‌ها و توانمندی‌ها در برنامه‌ریزی توجه داشت. به منظور ایجاد بینش، روش‌های آموزش و ارزشیابی باید به جای اکتساب معلومات به محتوی تاکید داشته باشد. همچنین دانشجویان باید بتوانند حاصل تلاش فردی و گروهی خود را در زمینه درسی از طریق نوشتاری و گفتاری با دیگر یادگیرندگان در میان بگذارند. بدین ترتیب همکاری دانشجویان در یادگیری علاوه بر ایجاد توانائی‌های متعدد، موجب ارتقاء تفکر نیز می‌شود. حل مساله گروهی یا کار در گروه‌های کوچک می‌تواند نمونه‌ای از روش‌های مناسب یادگیری باشد و بالاخره دانشجویان باید توانایی کاربرد اصول و یافته‌های هر درس را نیز بدست آورند. بنابراین، تکالیفی که به یادگیرندگان به اشکال مختلف عملی و در محیط واقعی داده می‌شود، نباید دست کم گرفته شود. وقتی تکالیف به جای امتحان در ارزشیابی مد نظر قرار گیرد زمینه مناسبی برای کاربرد و استفاده عملی از درس فراهم خواهد آورد.

با توجه به اهداف فوق **کارکردهایی** به شرح زیر برای سرفصل درس‌ها در نظر گرفته شده است:

- اولین ارتباط بین استاد و یادگیرنده را به وجود می آورد.
- مسائل مطرح شده در هر درس منبع انگیزشی مهمی برای یادگیری و اکتشاف است.
- معلوم می کند که استاد درباره اهداف آموزشی چگونه می اندیشد.
- یادگیرندگان را با ساختار درس و اهداف آن آشنا می کند.
- مسئولیت های یادگیرندگان را روشن می کند.
- به یادگیرندگان کمک می کند تا آمادگی لازم را برای هر جلسه کلاس داشته باشند.
- زمینه مطالعه بیشتر را برای یادگیرندگان فراهم می کند.
- چارچوب مفهومی مناسبی برای یادگیری هر درس فراهم می آورد.
- منابع قابل دسترس در این زمینه را معرفی می کند.

مباحث اساسی در روانشناسی ۱
Fundamental Issues in Psychology 1

کد درس: ۱۰۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: ندارد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت روانشناسی نوین، گستره روانشناسی علمی (از پایه‌های فیزیولوژیک تا انگیزش و هیجان)

سرفصل مطالب:

- کلیات: تعریف، خاستگاه و تاریخچه شکل‌گیری روانشناسی علمی، بنیادهای فلسفی در شکل‌گیری موضوعات روانشناسی

- رویکردهای روانشناسی و جایگاه هر یک در روانشناسی نوین

- روش‌های علمی در روانشناسی

- پایه‌های فیزیولوژیکی رفتار، نقش مغز در رفتار و روانشناسی علمی

- رشد و تحول انسان در ابعاد شناختی، عاطفی، اجتماعی، اخلاقی و بررسی نظریه‌های موجود - نقش وراثت و محیط

- نظریه‌های یادگیری، نظریه‌های نوین در مورد یادگیری و داده‌های عصب شناختی

- حافظه: نظریه‌ها، انواع و ابعاد آن

- هشیاری: مراحل، عوامل و روش‌های تقویت هشیاری رؤیا و خواب، اراده و معنویت

- احساس و ادراک، بنیادهای زیستی و نقش پردازش شناختی در فرایندهای حسی - ادراکی

- تفکر و زبان، تفکر و شناخت: ارتباط زبان و اندیشه و بررسی ابعاد روانی شناختی و اجتماعی زبان و تفکر

- انگیزش و هیجان: انگیزش و نظری‌های مربوطه، هیجان: نظریه‌ها، انواع، پایه‌های زیستی و عوامل، نقش فرهنگ در شکل‌گیری

و بروز هیجان، نقش فرهنگ در بروز هیجان، انگیزش و هیجان در منابع اسلامی

منبع / منابع اصلی:

- اتکینسون، ریچارد، هیلگارد، ارنست (۱۳۹۰). زمینه روانشناسی هیلگارد. ترجمه محمد نفی براهنی و همکاران. تهران: انتشارات رشد.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- گنجی، حمزه (۱۳۹۱). روانشناسی عمومی. تهران: نشر ساوالان.

- سید محمدی، یحیی (۱۳۹۰). روانشناسی عمومی. تهران: نشر ارسباران.

- Dennicoon and John Mitterer. (2010) Introduction to psychology, Gateways to mind and behavior.

مباحث اساسی در روانشناسی ۲

Fundamental Issues in Psychology 2

کد درس: ۱۰۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت روانشناسی نوین، گستره روانشناسی علمی (از سنجش استعدادها تا روانشناسی کاربردی)

سرفصل مطالب:

- استعداد های روانشناختی و هوش: دیدگاه های روان سنجی و تحولی؛ دیدگاه های نوین در هوش (هوش چندگانه، نظریه هوش موفق و خرد از دیدگاه استرنبرگ، ...)؛ خلاقیت و حل مسئله
- شخصیت: نظریه ها و روش های ارزیابی
- سلامت روانی، استرس (تئیدگی)، روش های مقابله و سازگاری
- اختلالات روانی: طبقه بندی های بین المللی بیماری های روانی
- روش های درمان: روی آوردهای سنتی، نوین و درمان های مبتنی بر فرهنگ اسلامی
- روانشناسی اجتماعی: نظریه ها، کاربردها و مطابقت های فرهنگی
- روانشناسی کاربردی / روانشناسی در عمل
- مطابقت های فرهنگی: در موضوع خرد و عقل، روانشناسی اجتماعی و سلامت روان

منبع / منابع اصلی:

- اتکینسون، ریچارد. هیلگارد، ارنست (۱۳۹۰). زمینه روانشناسی هیلگارد. ترجمه محمد تقی براهنی و همکاران. تهران: انتشارات رشد.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- گنجی، حمزه (۱۳۹۱). روانشناسی عمومی. تهران: نشر ساوالان.
- سید محمدی، یحیی (۱۳۹۰). روانشناسی عمومی. تهران: نشر ارسباران.
- Dennicoon and John Mitterer. (2010) Introduction to psychology, Gateways to mind and behavior.

تاریخ و مکاتب روانشناسی و نقد آن
History of Psychology

کد درس: ۱۰۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: ندارد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با پیشگامان روانشناسی به عنوان بخشی از فلسفه تا روانشناسی به عنوان یک شاخه از علم
آشنایی با تاریخ و پیشگامان روانشناسی در ایران
آشنایی با مکاتب روانشناسی و نقد مکاتب با توجه به میانی فرهنگی و بومی

سرفصل مطالب:

- اهمیت آشنایی با تاریخ روانشناسی
- فیلسوفان یونان باستان (از طالیس تا افلاطون و ارسطو)
- فیلسوفان بعد از ارسطو
- دوره‌های آغازین علم و فلسفه نوین
- تجربی‌نگری، حسی‌نگری و اثبات‌گرایی
- خردگرایی
- تحولات اولیه در فیزیولوژی و پیدایش روانشناسی تجربی
- تاثیر داروین و پیدایش روان‌آزمایی
- مروری بر مکاتب مهم روانشناسی (اراده‌گرایی، ساخت‌گرایی، کنش‌گرایی، رفتاری‌نگری، نوررفتاری‌نگری، گشتالت، روان‌تحلیل‌گری، شناختی، انسانی‌نگر، زیست‌شناختی)
- روانشناسی امروز

منبع / منابع اصلی:

- هرگنهان، بی آر. (۱۳۸۹). تاریخ روانشناسی. ترجمه یحیی سیدمحمدی. تهران: نشر ارسباران.
- شولتز، دوان پی. شولتز، سیدنی آلن. (۱۳۸۴). تاریخ نوین روانشناسی. ترجمه علی اکبر سیف. تهران: انتشارات رشد.
- مولر، فرنان. لوسیون. (۱۳۸۸). تاریخ روانشناسی. ترجمه علی محمد کاردان. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

انسان از دیدگاه اسلام

Human in the View of Islamic Resources

کد درس: ۱۰۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: -

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت ویژگی‌های انسان از دیدگاه اسلام
ایجاد بینش اسلامی در مواجهه با مسائل روانشناختی انسان از مبدأ تا معاد

سرفصل مطالب:

- کلیات: تعریف، تاریخچه، اهمیت و ضرورت
- بررسی و نقد انسان‌شناسی در غرب (۱): ماتریالیسم، سوسیالیسم، اگزیستانسیالیسم
- بررسی و نقد انسان‌شناسی در غرب (۲): اومانیزم، از خود بیگانگی، تکامل
- آفرینش انسان: موجود دو ساحتی؛ ابعاد بدنی، روح مجرد، اصالت روح
- طبیعت و سرشت آدمی: طبیعت مشترک، فطرت، خیر و شر در آدمی
- جایگاه انسان در نظام آفرینش: خلافت الهی، کرامت ذاتی و اکتسابی
- آزادی انسان در مقابل اجبار
- کمال و سعادت انسان: مفهوم کمال و سعادت، قرب الهی، ایمان و مقام قرب

منبع / منابع اصلی:

- رجیبی، محمود (۱۳۸۰) انسان‌شناسی. قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی^(ره)

منابع برای مطالعه بیشتر:

- واعظی، احمد (۱۳۷۷) انسان از دیدگاه اسلام. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و انتشارات سمت.
- حلبی، علی اصغر (۱۳۷۴) انسان در اسلام و مکاتب غربی. تهران: انتشارات اساطیر.
- مطهری، مرتضی (۱۳۶۲) انسان در قرآن. قم: انتشارات صدرا.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۷۲) انسان در اسلام. تهران: انتشارات رجاء.
- جعفری، محمدتقی (۱۳۶۸) انسان در افق قرآن. اصفهان: کانون علمی جهان اسلام.
- مصباح یزدی، محمد تقی (۱۳۸۸) انسان‌شناسی در قرآن. قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی^(ره).

انسان از دیدگاه اسلام
Human in the View of Islamic Resources

کد درس: ۱۰۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: -

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت ویژگی‌های انسان از دیدگاه اسلام
ایجاد بینش اسلامی در مواجهه با مسائل روانشناختی انسان از مبدأ تا معاد

سرفصل مطالب:

- کلیات: تعریف، تاریخچه، اهمیت و ضرورت
- بررسی و نقد انسان‌شناسی در غرب (۱): ماتریالیسم، سوسیالیسم، اگزستانسیالیسم
- بررسی و نقد انسان‌شناسی در غرب (۲): اومانیزم، از خود بیگانگی، تکامل
- آفرینش انسان: موجود دو ساحتی؛ ابعاد بدنی، روح مجرد، اصالت روح
- طبیعت و سرشت آدمی: طبیعت مشترک، فطرت، خیر و شر در آدمی
- جایگاه انسان در نظام آفرینش: خلافت الهی، کرامت ذاتی و اکتسابی
- آزادی انسان در مقابل اجبار
- کمال و سعادت انسان: مفهوم کمال و سعادت، قرب الهی، ایمان و مقام قرب

منبع / منابع اصلی:

- رجیبی، محمود (۱۳۸۰) انسان‌شناسی. قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

منابع برای مطالعه بیشتر:

- واعظی، احمد (۱۳۷۷) انسان از دیدگاه اسلام. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و انتشارات سمت.
- حلبی، علی اصغر (۱۳۷۴) انسان در اسلام و مکاتب غربی. تهران: انتشارات اساطیر.
- مطهری، مرتضی (۱۳۶۲) انسان در قرآن. قم: انتشارات صدرا.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۷۲) انسان در اسلام. تهران: انتشارات رجاء.
- جعفری، محمدتقی (۱۳۶۸) انسان در افق قرآن. اصفهان: کانون علمی جهان اسلام.
- مصباح یزدی، محمد تقی (۱۳۸۸) انسان‌شناسی در قرآن. قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

کد درس: ۱۰۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس/دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت ابعاد فلسفی نظام روانشناختی و نفس. شناخت علم النفس با روش فلسفی / تسلط بر مفاهیم روانشناختی در علم النفس از دیدگاه اندیشمندان اسلامی.

سرفصل مطالب:

- کلیات:

- اثبات وجود نفس

- ماهیت و ویژگی‌های نفس

- انواع نفس

- تجرد نفس

- ادله تجرد نفس

- پیوند نفس با بدن

- رابطه نفس و بدن

- حدوث و قدوم نفس

- قوای نفس

- کمال نفس

- تناسخ (جاودانگی نفس و امکان)

- روانشناسی در منابع اندیشمندان مسلمان:

- پایه‌های زیستی رفتار

- یادگیری

- احساس و ادراک

- رشد و تحول

- شخصیت

- آسیب‌شناسی روانی

- روان‌شناسی اجتماعی

منبع / منابع اصلی:

- نارویی نصرتی، رحیم (زیر چاپ). علم‌النفس از دیدگاه اندیشمندان مسلمان، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

- مصباح یزدی، محمد تقی (۱۳۸۰) ترجمه و شرح الاسفار الاربعه، جلد ۸، قم: انتشارات مؤسسه امام خمینی (ره)

- اژه‌ای، جواد (۱۳۹۱) روانشناسی از دیدگاه دانشمندان اسلامی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

- فیاضی، غلامرضا (۱۳۸۹) علم‌النفس. قم: انتشارات مؤسسه امام خمینی (ره).

منابع برای مطالعه بیشتر:

- حسن‌زاده آملی، حسن (۱۳۸۰) شرح عیون مسائل النفس.

- حسن‌زاده آملی، حسن (۱۳۸۷) معرفت نفس. دفتر ۱، ۲ و ۳.

آمار توصیفی

Statistics in Psychology: (Descriptive Statistics)

کد درس: ۱۰۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: -

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم □ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

هدف از این درس توانمندسازی دانشجویان رشته روانشناسی با مفاهیم توصیف آماری و کاربرد آنان در تجزیه و تحلیل داده‌های تجربی مرتبط با تحقیقات روانشناختی است. همچنین آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اساسی، روش‌های تجزیه و تحلیل و توصیف آماری و کمک به درک و فهم کاربرد روش‌ها به شیوه ای است که دانشجویان بتوانند اطلاعات لازم را در باره آن دسته از روش‌هایی که بیشترین کاربرد را در روانشناسی دارد، کسب نمایند.

سرفصل مطالب:

- تعریف مفاهیم (ریاضی، آمار، اندازه‌گیری، آزمون، سنجش)
- طبقه‌بندی مسائل آمار توصیفی و استنباطی
- جامعه، نمونه، پارامتر و مشخصه آماری
- مفهوم، سازه، متغیر و انواع آن
- طبقه‌بندی متغیر از لحاظ مقیاس اندازه‌گیری
- انواع نمودارها و کاربرد آن در آمار
- طبقه‌بندی آمار توصیفی (یک متغیری و چند متغیری)
- شاخص‌های مرکزی (میانگین، میانه و نما)
- شاخص‌های پراکندگی (واریانس، انحراف معیار، انحراف چارکی، دامنه تغییرات)
- نقاط درصدی و رتبه درصدی
- منحنی طبیعی و کاربرد آن در آمار
- نمره‌های استاندارد و انواع آن
- شاخص‌های همبستگی و انواع آن با تاکید بر همبستگی پیرسون و اسپیرمن

- رگرسیون و پیش بینی
- آشنایی کلی با نرم افزارهای آماری مانند SPSS

منبع / منابع اصلی:

- هومن، حیدر علی (۱۳۸۶) آمار توصیفی در علوم رفتاری. تهران: نشر پارسا.
- دلاور، علی (۱۳۸۷) احتمالات و آمار کاربردی در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران: انتشارات رشد.
- کوهن، لویس و هالیدی، میشل (۱۳۸۸) آمار در علوم تربیتی و تربیت بدنی. ترجمه علی دلاور. تهران: انتشارات رشد.
- فرگوسن، جرج ای و یوشیوتاکانه، (۱۳۸۹) تحلیل آماری در روانشناسی و علوم تربیتی. ترجمه علی دلاور و سیامک نقشبندی. تهران: انتشارات ارسباران.
- منصور فر، کریم (۱۳۸۸) روش های آماری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- شیولسون، ریچارد جی (۱۳۷۷) استدلال آماری در علوم رفتاری. ترجمه علیرضا کیامنش. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.

آمار استنباطی

Statistics in Psychology: (Inferential Statistics)

کد درس: ۱۰۷

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

تعداد ساعت: ۶۴ ساعت (۳۲ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی)

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: آمار توصیفی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم □ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

هدف از این درس توانمندسازی دانشجویان رشته روانشناسی با مفاهیم منطق استنباطی و آزمون های استنباط آماری و کاربرد این

آزمون ها در پژوهش های روانشناختی

سرفصل مطالب:

- داده های تجربی و انواع آن
- ارتباط ریاضی، احتمالات با آمار
- قوانین احتمالاتی و کاربرد آن در متغیر تصادفی گسسته و پیوسته
- رویکردهای استنباط آماری (آزمون فرضیه، برآورد فاصله ای)
- طبقه بندی مسائل استنباط آماری
- آزمون استنباطی یک متغیری (توزیع دو جمله ای، توزیع مجذور کا، توزیع کالموگراف اسمیرنوف، آزمون T تک متغیری، توزیع Z تک متغیری)
- آزمون های آماری مقایسه دویا چند میانگین مستقل و همبسته
- آزمون های تعقیبی
- کاربرد SPSS در استنباط آماری

منبع / منابع اصلی:

- هومن، حیدر علی (۱۳۸۳) استنباط آماری در علوم رفتاری. تهران: انتشارات سمت.
- دلاور، علی (۱۳۸۷) احتمالات و آمار کاربردی در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران: انتشارات رشد.
- کوهن، لوئیس و هالیدی، میشل (۱۳۸۸) آمار در علوم تربیتی و تربیت بدنی. ترجمه علی دلاور. تهران: انتشارات رشد.

- فرگوسن، جرج ای و یوشیوتاکانه (۱۳۸۹) تحلیل آماری در روانشناسی و علوم تربیتی. ترجمه علی دلاور و سیامک نقشبندی. تهران: انتشارات ارسباران.
- منصور فر، کریم (۱۳۸۸) روش های آماری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- شیولسون، ریچارد جی (۱۳۷۷) استدلال آماری در علوم رفتاری. ترجمه علیرضا کیامنش. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- علی اکبری مهناز؛ شقاقی فرهاد؛ سلامتی، عباس (۱۳۸۹) روش های استنباط آماری در علوم تربیتی و روانشناسی. تهران: انتشارات پیام نور.

روش تحقیق در روانشناسی
Research Method in Psychology

کد درس: ۱۰۸

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

تعداد ساعت: ۶۴ ساعت (۳۲ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی)

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آمار استنباطی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم، اصول و روش‌های تحقیق کمی و کیفی، تهیه پروپوزال (طرح پیشنهادی تحقیق) و کاربرد آن در روانشناسی

سرفصل مطالب:

- ویژگی‌های تحقیقات علمی
- تحقیق کمی، تعریف و انواع آن از لحاظ هدف و ماهیت
- تحقیق کیفی، تعریف، ویژگی‌ها و انواع رویکردها
- مفاهیم اساسی؛ هدف‌ها، سوال‌ها، فرضیه‌ها، متغیرها
- تعاریف نظری و عملیاتی مفاهیم
- طرح تحقیق و انواع آن
- جامعه، نمونه و روش‌های نمونه‌گیری
- روش‌ها تحقیق؛ آزمایشی، غیرآزمایشی (علی‌مقایسه‌ای، همبستگی، پیمایشی)
- تجزیه و تحلیل داده‌ها
- چگونگی تهیه پروپوزال و گزارش تحقیق

منبع / منابع اصلی:

- هومن، حیدر علی (۱۳۷۱) پایه‌های پژوهش در علوم رفتاری. تهران: نشر دیبا.
- دلاور، علی (۱۳۸۵) مبانی نظری و عملی پژوهشی در علوم انسانی و اجتماعی. تهران: انتشارات رشد.
- سعدی پور، اسماعیل (۱۳۸۴) روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: نشر دوران.

فیزیولوژی اعصاب و غدد
Endocrine and Nervous System Physiology

کد درس: ۱۰۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: ندارد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت ساختار و کنش دستگاه اعصاب و غدد درون ریز، نقش نظام عصبی و غدد درون ریز در پدید آیی رفتار

سرفصل مطالب:

- تعریف و قلمرو فیزیولوژی اعصاب و غدد درون ریز
- ساخت، انواع و طبقه بندی سلول‌های عصبی، ترکیبات شیمیایی سلول، غشاء سلول و وظایف آن
- تغییرات ناشی از تحریک سلول عصبی (پتانسیل آرامش، پتانسیل فعالیت، انتشار پتانسیل فعالیت، انتقال جریان عصبی، سیناپس‌های تحریکی و بازداری)
- ساخت و واکنش دستگاه اعصاب مرکزی (نخاع شوکی، مغز شامل ساقه مغز، مخچه، دستگاه شبکه‌ای، دی انسفال، تل انسفال، دستگاه کناری لیمبیک، دستگاه هرمی و خارج هرمی) و تأثیر آنها بر سازمان رفتاری
- ساخت و واکنش دستگاه اعصاب خودمختار (بخش سمپاتیک و پاراسمپاتیک) و تأثیرات روان شناختی آن
- بطن‌های مغز و مایع مغزی نخاعی
- تعریف و نحوه اثر هورمون‌های غدد درون ریز و اثرات بدنی-رفتاری آنها:
- غده تیروئید (چگونگی تولید و تنظیم فعالیت، اختلال‌های ناشی از کم کاری و پر کاری غدد).
- غده پاراتیروئید (چگونگی تولید و تنظیم فعالیت، اختلال‌های ناشی از کم کاری و پر کاری غدد).
- غده فوق کلیه (هورمون‌های بخش مرکزی و قشری و اهمیت آنها، عوارض ناشی از اختلال‌های بخش مرکزی و بخش قشری).
- غدد جنسی (چگونگی تولید و تنظیم فعالیت هورمون‌های جنسی مردساز و زن ساز).
- غده هیپوفیز (چگونگی تنظیم و ترشح هورمون‌های بخش جلویی پستی هیپوفیز).
- غده هیپوتالاموس (نقش انواع هورمون‌های غده هیپوتالاموس در تنظیم فعالیت سایر غدد درون ریز).
- غده لوزالمعده (هورمون‌های لوزالمعده و چگونگی تنظیم قند خون).

منبع / منابع اصلی:

- حایری روحانی، سید علی (۱۳۹۰) فیزیولوژی اعصاب و غدد درون ریز. تهران: انتشارات سمت.
- خداپناهی، محمد کریم (۱۳۷۰) فیزیولوژی اعصاب و غدد داخلی. تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- آزر، طالب (۱۳۸۸) فیزیولوژی عمومی. اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.
- اراضی حمید، صفری سید صالح و قاسمی کرم منصور (۱۳۹۱) فیزیولوژی انسان. تهران: نشر قطره.
- رحمانی نیا، فرهاد (۱۳۸۸) فیزیولوژی انسان. تهران: انتشارات بامداد.

احساس و ادراک

Sensation and Perception

کد درس: ۱۱۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: فیزیولوژی اعصاب و غدد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با ساخت و وظایف دستگاه‌های حسی و حرکتی و نقش آنها در پدید آیی رفتار

سرفصل مطالب:

- تعریف احساس و ادراک، روشهای اندازه‌گیری آستانه مطلق و اختلالهای حواس، قوانین پسیکوفیزیک.
- پسیکوفیزیولوژی دستگاه دیداری، ویژگیهای رنگ بینی، کالبدشناسی چشم، پردازش اطلاعات در دستگاه دیداری.
- پسیکوفیزیک دستگاه شنیداری، تحلیل اطلاعات در دستگاه شنیداری، آزمایشهای بالینی کم‌شنوایی، جهت‌یابی و تعیین محل صدا.
- ساخت دستگاه تعادل، اختلالهای دستگاه دهلیزی.
- حساسیت جسمی احشایی (گیرندگان مکانیکی و ویژگی‌های آن، حساسیت وضعی عضلانی، جنبه‌های اجتماعی تماس).
- حساسیت جسمی احشایی (گیرندگان حرارتی و ویژگی‌های آن، حساسیت به آسیب و درد، راههای عصبی حس جسمی احشایی).
- دستگاه چشایی (ساخت و فیزیولوژی دستگاه چشایی)
- دستگاه بویایی (ساخت و فیزیولوژی دستگاه بویایی)
- احساس عمومی (احساس تشنگی، احساس گرسنگی و سیری، عوامل مؤثر در تنظیم مصرف غذا).
- دستگاه حسی (طناب‌های عصبی و چگونگی انتقال اطلاعات حس به مغز)
- فیزیولوژی اعصاب و غدد (فیزیولوژی ماهیچه، انقباض عضلانی، ریخت‌شناسی گیرنده‌های حرکتی و ماهیچه‌ای، آسیب‌شناسی فیزیولوژیک حرکت، ادراک زمان).
- قوانین گشتالت و کاربرد آن در سازماندهی و تشکیل ادراکی، پدیده‌های ادراکی (ادراک فضا، فاصله، عمق، حرکت و زمان).
- عوامل مؤثر فردی و اجتماعی در ادراک، خطاها و اختلالهای ادراکی

منبع / منابع اصلی:

- کالات، جمیز (۱۳۹۰) روانشناسی فیزیولوژیک، ترجمه سید محمدی. تهران: انتشارات روان.
- ایروانی محمود، خداپناهی محمد کریم (۱۳۹۰) روانشناسی احساس و ادراک. تهران: انتشارات سمت.

- منابع برای مطالعه بیشتر:

- Goldstein E.B. (2009) Sensation and Perception. WWW.Amazon.com
- Jeremy Wolfe, Keith Kluender, Dennis Levis, Linda Bartshuk, Rachel Herz, Robert Klatzy and Susan Lederman (2012) Sensation and Perception. WWW.Sinauer.com

روانشناسی فیزیولوژیک
Physiological Psychology

کد درس: ۱۱۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: فیزیولوژی اعصاب و غدد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مبانی فیزیولوژیک رفتار و شیوه های تحقیق در روانشناسی فیزیولوژیک

سرفصل مطالب:

- تعریف و قلمرو روانشناسی فیزیولوژیک و جایگاه آن در تبیین رفتار
- روشهای تحقیق در روانشناسی فیزیولوژیک (روشهای تهاجمی، موج نمای الکتریکی مغز، پتانسیل مغز وابسته به رویداد، روشهای تصویربرداری مانند پرتونگاری، اندازه گیری گردش خون نواحی مغز، اندازه گیری سوخت و ساز قند خون و روشهایی مغناطیسی مانند تصویرسازی تجمع مغناطیسی).
- مکانیزم توجه، دقت و هشیاری (ارتباط توجه و دقت با رفتار، اختلال دقت و توجه مانند نشانگان غفلت، آثار فیزیولوژیک دقت و توجه، چگونگی راه اندازی دقت و توجه).
- چرخه های زیستی و مکانیزم خواب (مبانی عصبی چرخه زیستی، مکانیزم هسته های فوق کیاسمایی، چرخه روانی فیزیولوژی، اختلالهای چرخه زیستی، مکانیزم خواب، سایکوفیزیولوژی مراحل خواب، مکانیزم عصبی خواب، اختلالهای خواب).
- مبانی فیزیولوژیک انگیزش (مفاهیم اساسی انگیزش، انگیزه اکتسابی و تخریر طلبی).
- هیجان (پسیکوفیزیولوژیک هیجان، ارتباط بین قشر تازه مخ و هیجان، هراس و ترس، تیدگی و درماندگی آموخته شده اندوه و افسردگی، رفتار پرخاشگری).
- زبان و گفتار (مناطق اختصاصی زبان در مغز، انواع ناگوئیها، نامتقارنی تولید گفتار در نیمکره های مغزی، مطالعات تولید گفتار بر اساس تحریک الکتریکی و تصویر سازی).
- یادگیری و حافظه (انواع حافظه و یادزدودگی، نظریه هب و شبکه عصبی، لب گیجگاهی و حافظه، دی انسفال و ذخیره سازی حافظه، اجسام مخبط و حافظه روندی، قشر تازه مغز و حافظه کاری، مکانیزم های مولکولی یادگیری و حافظه، مبانی مولکولی حافظه دراز مدت، دارو شناسی عصبی و تعدیل حافظه).
- مبانی فیزیولوژیک بیماریهای روانی مغز (اختلال وحشت زدگی، ترس، وسعت هراسی، وسواس بی اختیاری، درمان اختلالهای ترس، مبانی زیست شناختی اختلالهای عاطفی مانند افسردگی، روان گسیختگی و آلزایمر).

منبع / منابع اصلی:

- کالات، جمیز (۱۳۹۰) روانشناسی فیزیولوژیک. ترجمه سید محمدی. تهران: انتشارات روان.
- خداپناهی محمد کریم (۱۳۹۰) روانشناسی فیزیولوژیک. تهران: انتشارات سمت.

-منابع برای مطالعه بیشتر:

James (2012) Biological Psychology. WWW.Amazon.com Kalat,
Carlson (2013) Physiology of Behavior. WWW.Amazon.com R. Neil

انگیزش و هیجان Motivation and Emotion

کد درس: ۱۱۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: روانشناسی فیزیولوژیک ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم و نظریه های مختلف انگیزش و هیجان و شناخت عوامل موثر بر رفتارهای انگیزشی و هیجانی

سرفصل مطالب:

- تعریف و موقعیت انگیزش در روانشناسی
- مبانی فیزیولوژیک انگیزش (نقش دستگاه عصبی خودمختار، دستگاه اعصاب مرکزی و دستگاه شبکه ای در رفتارهای انگیزشی).
- نظریه های مختلف در باره انگیزش (نظریه های کاهش کشاننده ای فروید و هال، نظریه های انتظار ارزش شامل نظریه های میدانی لوین، انگیزه پیشرفت، یادگیری اجتماعی، و نظریه های شناختی مانند اسنادی و انسان گرایی).
- تعریف و نظریه های هیجان (نظریه هایی که مبنای انگیزشی یا فیزیولوژی دارند، نظریه های رفتاری و نظریه های روان تحلیل گری و شناختی).
- مکانیزم ها و نظریه های پیرامونی هیجان، نقش غدد درون ریز، دستگاه عصبی خودمختار و مناطق قشری، زیر قشری و دستگاه کناری در رفتارهای هیجانی.
- شناخت و هیجان (عوامل درونی و بیرونی هیجان، هیجان و حافظه)
- نظریه های تحولی هیجان
- جنبه های اجتماعی هیجان (جلوه های چهره ای و آوایی، مفهوم سازی جلوه ای هیجانی و بازشناسی).
- ناهنجاری های هیجانی (هیجان و شخصیت، اختلال های روان تنی، اضطراب، افسردگی، جامعه ستیزی و هیجان در عقب مانده های ذهنی)

منبع / منابع اصلی:

- ریو، جان مارشال (۱۳۹۰) انگیزش و هیجان. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: نشر ویرایش.
- خداپناهی، محمد کریم (۱۳۹۰) انگیزش و هیجان. تهران: انتشارات سمت.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Reeve, J. M. (2008) Motivation and Emotion. Wiley.
- Neill, J. (2010) Motivation and Emotion.
- Weiner, B. (2012) An attributional Theory of Motivation and Emotion. Springer.

روانشناسی تحولی ۱
Developmental Psychology ۱

کد درس: ۱۱۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف درس:

شناخت مبنا و تحول رفتار فرد از لحاظ پدیدآیی شکلی و کنشی هدف اصلی این درس است. در این راستا ایجاد شناخت نسبی در دانشجویان نسبت به مفاهیم پایه، روش‌شناسی و نظام‌های تحولی بنیادی همچنین دستیابی به یک درک کلی و اجمالی از دوره‌های پیش‌تولدی و کودکی مورد نظر است.

سرفصل مطالب:

- تعاریف مفاهیم اساسی: مفهوم تحول، رشد، تفاوت و تشابه مفاهیم تحول و رشد، تعریف روان‌شناسی تحولی، روانشناسی ژنتیک، تعریف روانشناسی کودک و مقایسه آن با روانشناسی ژنتیک یا تحولی
- مفهوم مرحله در روانشناسی و فیزیولوژی
- تاریخچه روانشناسی تحولی
- دیدگاه‌ها و روش‌ها: دیدگاه‌های اساسی در روانشناسی علمی و روش‌هایی که با آنها مطابقت دارند (دید طبیعت‌نگری و روش تجربی، دید انسان‌نگری و روش بالینی)، چهارچوب روش‌شناختی بررسی‌های تحولی (در سطح شکل‌گیری طرح بنیادی: طرح مبتنی بر همبستگی، طرح تجربی-آزمایشی، طرح مبتنی بر تک‌بررسی)، در سطح بررسی تغییرات تحولی (بررسی طولی، بررسی مقطعی، بررسی تطبیقی)، در سطح گردآوری داده‌ها (مشاهده طبیعی، مشاهده ساخت‌دار)، مشاهده تعاملی، مشاهده فراتحلیلی
- نظام‌های تحولی بنیادی: دیدگاه فطری‌نگر، نظام گزل، نظام پیاز، نظریه زیگموند فروید
- بررسی اجمالی دوره‌های تحولی از نطفه تا پایان کودکی: دوره پیش‌تولدی، دوره کودکی
- دوره پیش از تولد: در سطح نمو یا تغییرات کالبدشناختی و فیزیولوژیک، مراحل نمو پیش از تولد، نکاتی درباره شرایط زیستی زندگی درون‌رحمی
- دوره کودکی: مفهوم و گستره و سطوح (کودکی اول (نوزادی، شیرخوارگی)، کودکی دوم (کودکی میانه)، کودکی سوم (کودکی پایانی))
- نمو بدنی، تحول شناختی، تحول عاطفی، تحول اجتماعی، تحول اخلاقی
- خودمیان‌بینی و اجتماعی شدن

منبع / منابع اصلی:

- منصور، محمود (۱۳۸۷) روان‌شناسی ژنتیک تحول روانی از تولد تا پیری. تهران: انتشارات سمت.
- منصور، محمود. دادستان، پریرخ (۱۳۸۷) روان‌شناسی ژنتیک ۲ از روان‌تحلیل‌گری تا رفتارشناسی. تهران: انتشارات سمت.
- برک، لورا (۱۳۸۳) روان‌شناسی رشد از لقاح تا کودکی. (جلد اول) ترجمه یحیی سیدمحمدی. تهران: نشر ارسباران.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Thampson, D., Hogan, J.D., Clark, P.M. (2012). Developmental psychology in historical perspective. John Willey & sons Inc.
- Quinn, P. Slater, A.M. (2012). Developmental psychology: Revisiting the classic studies. SAGE Publications Ltd.
- Kail. R.V. Cavanaugh, J.C. (2012). Human Development: A life- spans view. Cengage Learning press.
- Kerig, P.K., Schulz. M.S. Hauser, S.T. (2012). Adolescence and Beyond: Family Process and Development. Oxford University press.
- Suggate, S. Reesse, E. (2012). Contemporary Debates in childhood education and development. Routledge press.
- Mitchell, P. Ziegler, F. (2011) Fundamentals of developmental psychology. Psychology press.
- Miller, P. (2011). Theories of developmental psychology worth publishers, Incorporated.

روانشناسی تحولی ۲
Developmental Psychology 2

کد درس: ۱۱۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی تحولی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف درس:

شناخت تحول رفتار فرد از لحاظ پدیدآیی شکلی و کنشی با تأکید بر تفاوت‌های فردی. درک موضوعات و مسائل و فرایندهای اصلی در زمینه تحول و دیدگاه نظریه‌پردازان مختلف در این زمینه، درک خطوط تحول در نوجوانی، بزرگسالی و پیری.

سرفصل مطالب:

- موضوع و نظریه‌های روان‌شناسی تحولی
- موضوع‌های اساسی: سوالات اصلی در زمینه تحول: وراثت یا محیط، گسستگی یا پیوستگی تحول، تعامل یا عدم تعامل زمینه-های مختلف سازمان روانی، نقش کودک در تحول (فعال یا غیرفعال بودن کودک)، منشا تفاوت‌های فردی و ابعاد آن، نقش بافت اجتماعی - فرهنگی در میزان و شکل تحول
- نظریه‌ها: نظریه‌های روان - پویایی: روان‌تحلیل‌گری (نظریه روان‌شناسان من: نظریه آنا فروید، نظریه هاینس هارتمن و نظریات روابط موضوعی: نظریه ملاتی کلاین)، نظریه روانی - اجتماعی، نظریه‌های رفتاری نگر: نظریه‌های یادگیری، نظریه‌های نمویافتگی: نشو و نما عصبی - اندامی، نظریه‌های خیرپردازی، نظریه‌های سازشی: درونسازی عملیاتی پیازه‌ای، نظریه‌های بافتاری (فرهنگی - اجتماعی): نظریه بافتاری برونفن برنر، نظریه‌های رفتارشناسی طبیعی (بافتاری - بوم‌شناختی): نظریه دلبستگی جان بالبی و اهمیت بافت مذهبی در تحول
- هم‌نمایی نظریه‌ها و موضوع‌ها و مطابقت فرهنگی آنها
- فرایند اساسی تحول: بازی، تقلید
- بررسی اجمالی دوره‌های تحول از نوجوانی تا مرگ: نوجوانی، بزرگسالی (اوایل بزرگسالی: جوانی، اواسط بزرگسالی: میانسالی، اواخر بزرگسالی: سالخوردگی یا پیری)

منبع / منابع اصلی:

- برک، لورا. (۱۳۸۳). روان‌شناسی رشد از نوجوانی تا پایان زندگی (جلد دوم). ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: نشر ارسباران.
- منصور، محمود. دادستان، پریرخ. (۱۳۸۷). روانشناسی ژنتیک ۲ از روان‌تحلیل‌گری تا رفتارشناسی. تهران: انتشارات سمت.

- اکبرزاده، نسرین. (۱۳۷۶). گذر از نوجوانی به پیری (روانشناسی رشد و تحول). تهران: انتشارات دانشگاه الزهراء.
- احدی، حسن، بنی جمالی، شکوه السادات (۱۳۸۸) روانشناسی رشد. تهران: نشر جیحون.
- ماسن، پاول هنری (۱۳۸۲) رشد و شخصیت کودک. ترجمه مهشید یاسایی. تهران: نشر مرکز دانشگاهی.
- محسنی، نیکچهره (۱۳۸۹) نظریه ها در روانشناسی رشد. (شناخت، شناخت اجتماعی، شناخت و عواطف). تهران: انتشارات جاجرمی.
- بیرامی، منصور (۱۳۸۵) جنبه های شناختی روانشناسی رشد. تبریز: انتشارات آیدین.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Thompson, D., Hogan, J.D., Clark, P.M. (2012). Developmental psychology in historical perspective. John Willey & Sons Inc.
- Quinn, P. Slater, A.M. (2012). Developmental psychology: Revisiting the classic studies. SAGE Publications Ltd.
- Kail. R.V. Cavanaugh, J.C. (2012). Human Development: A life- span view. Cengage Learning Press.
- Kerig, P.K., Schulz. M.S. Hauser, S.T. (2012). Adolescence and Beyond: Family Process and Development .Oxford University Press.
- Suggate, S. Reesse, E. (2012). Contemporary debates in childhood education and development. Routledge Press.
- Mitchell, P. Ziegler, F. (2011) Fundamentals of developmental psychology. Psychology Press.
- Miller, P. (2011). Theories of developmental psychology worth publishers, Incorporated.

معرفت شناسی

Epistemology

کد درس: ۱۱۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: ندارد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مباحث معرفت‌شناسی از منظر فیلسوفان اسلامی، شناخت و نقد موضع‌گیری‌های برخی جریان‌های فلسفی غرب: ایده‌آلیسم، پوزیتیویسم، پراگماتیسم، درک انواع معرفت‌های حقیقی و امکان‌پذیری آن.

سرفصل مطالب:

- کلیات: تعریف، موضوع، ضرورت، روش‌شناسی، رابطه معرفت‌شناسی با سایر علوم
- تاریخچه: نگاهی به تاریخچه معرفت‌شناسی در یونان باستان، قرون وسطی
- نگاهی به تاریخچه معرفت‌شناسی در فلسفه جدید (بعد از رنسانس)
- نگاهی به تاریخچه معرفت‌شناسی در فلسفه اسلامی
- معرفت حقیقی: نظریه مطابقت و سایر نظریه‌ها
- امکان معرفت حقیقی: انواع شک و یقین و نقد شکاکیت و انکار دستیابی به معرفت حقیقی
- ابزار و منابع معرفت: حس، عقل، تجربه، شهود
- اقسام معرفت: حصولی، حضوری، تصویری و تصدیقی، کلی و جزئی
- اصالت حس یا عقل در تصورات و نقد آن
- اصالت حس یا عقل در تصدیقات و نقد آن
- دیدگاه فیلسوفان اسلامی در تصورات و تصدیقات
- ارزش شناخت، صدق، معیار صدق از منظر فیلسوفان اسلامی
- ارزش شناخت، صدق، معیار صدق از منظر متفکران (پوزیتیویسم، پراگماتیسم و...) و نقد آن

منبع / منابع اصلی:

- معلمی، حسن. (۱۳۸۳). معرفت‌شناسی. قم: مرکز جهانی علوم اسلامی.
- مصباح، مجتبی. (۱۳۹۰). معرفت‌شناسی. قم: انتشارات مؤسسه امام خمینی^{۲۹}
- مصباح، یزدی، محمد تقی. (۱۳۹۱). آموزش فلسفه (جلد ۱). تهران: شرکت چاپ و نشر بین‌الملل.
- علامه طباطبائی، سید محمد حسین. مطهری، مرتضی. (۱۳۶۸). اصول فلسفه و روش رئالیسم. قم: انتشارات صدرا.
- حسین‌زاده، محمد. (۱۳۸۷). درآمدی بر معرفت‌شناسی و مبانی معرفت‌دینی. قم: انتشارات مؤسسه امام خمینی^{۲۹}.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- سبحانی، جعفر. (۱۳۸۳). المدخل الی العلم و الفلسفه و الالهیات نظریه المعرفه. انتشارات مؤسسه امام صادق(ع).
- شهید صدر. (۱۳۹۰). فلسفتنا. مرکز الابحاث و الدراسات التخصصیه للشهید الصدر.

آشنایی با فلسفه اسلامی

Islamic Philosophy

کد درس: ۱۱۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: معرفت‌شناسی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم و مبانی فلسفه اسلامی برای فهم عمیق‌تر مباحث روانشناسی و علم‌النفس.

سرفصل مطالب:

- چیستی فلسفه: قلمرو، موضوع، تعریف
- روش تحقیق در فلسفه: گزاره‌های پیشین و پسین، فلسفه دانش عقلی، دانش عقلی و تجربی
- ارتباط علوم و فلسفه با یکدیگر: تأثیر علوم بر فلسفه، تأثیر فلسفه بر علوم
- آیا باید فلسفه آموخت: ضرورت و فواید فلسفه
- مواد ثلاث: ضرورت، امکان، امتناع
- اصل علیت: دیدگاه‌ها، مناط احتیاج به علت
- اقسام علیت: تامه و ناقصه، بسیط و مرکب، طولی و عرضی
- علت فاعلی: وجود بخشی علت، تقسیم موجود به رابط و مستقل
- علت غایی: تحلیل افعال اختیاری، کمال و خیر، غایت و علت غایی
- ضرورت علی: ضرورت علی معلولی، سنخیت علت و معلول
- تقسیمات ماهیت: جوهر و عرض، انواع جوهر، انواع عرض
- حرکت: چیستی حرکت، لوازم حرکت، حرکت جوهری

منبع / منابع اصلی:

- عبودیت، عبدالرسول. (۱۳۸۹). درآمدی بر فلسفه اسلامی. قم: انتشارات مؤسسه امام خمینی (ره).

- مصباح یزدی، محمد تقی. (۱۳۶۸). موزش فلسفه، ج ۱ و ۲. تهران: انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی.
- شیروانی، علی. (۱۳۷۸). کلیات فلسفه. قم: انتشارات دارالفکر.
- برنجکار، رضا. (۱۳۸۳). آشنایی با علوم اسلامی، کلام، فلسفه و عرفان. تهران: انتشارات سمت.
- غرویان، محسن. (۱۳۸۸). در آمدی بر آموزش فلسفه. تهران: انتشارات شفق.

منابع برای مطالعه بیشتر:

از کتابهای فوق هر کدام در اولویت دوم است به ایت قسمت منتقل شود.

روانشناسی شخصیت
Personality Psychology

کد درس: ۱۱۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس/دروس پیش‌نیاز: روانشناسی تحولی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف درس:

شناخت سیر تحولی روانشناسی شخصیت از آغاز تا کنون، توانایی توضیح و تبیین نظریه‌های عمده شخصیت و استفاده از آن در حوزه‌های اصلی روانشناسی، توانایی توضیح و تبیین نظریه‌های بزرگ شخصیت در زمینه ساخت و پدیدآیی (ماهیت انسان) و استفاده از آن در حوزه‌های اصلی روانشناسی، تبیین رابطه ارزش‌ها و شکل‌گیری شخصیت

سرفصل مطالب:

- مفاهیم کلی: تعریف، قلمرو، بنیادهای زیستی، تحولی و فرهنگی شخصیت و معرفی شخصیت به عنوان یک سیستم پیچیده
- نظریه‌های اصلی روانشناسی شخصیت:
- روان تحلیل‌گری: مفاهیم، اصول و مطابقت‌های فرهنگی: (فروید، یونگ، آدلر، هورنای، کوهات، نظریه‌های روابط موضوعی، روانشناسی من)
- نظریه‌های رفتاری: مفاهیم، اصول و شاخه‌های اصلی و مطابقت‌های فرهنگی: (رفتارگرایی کلاسیک، و پاسخگر، نظریه‌های رفتاری شناختی-اجتماعی: بندورا، راتر و میشل)
- نظریه‌های انسان‌نگری، هستی‌نگری: مفاهیم، اصول و شاخه‌های اصلی و مطابقت‌های فرهنگی: (راجرز، مزلو، پدیدار شناختی)
- نظریه‌های صفات: مفاهیم، اصول و شاخه‌های اصلی و مطابقت‌های فرهنگی: (آیزنک، کتل، آلپورت و پنج‌عاملی)
- نظریه‌های شناختی: مفاهیم، اصول و شاخه‌های اصلی و مطابقت‌های فرهنگی: (کلی)
- روانشناسی نیروی چهارم-نظریه‌های شرقی: مفاهیم، اصول و شاخه‌های اصلی و مطابقت‌های فرهنگی: (بودیسم، صوفیسم و نظریه‌های اسلامی، ذن و یوگا)
- مقایسه نظریه‌ها از نظر عوامل اساسی شخصیت، ماهیت انسان‌شناسی و تحول
- شخصیت و زندگی روزمره (سلامت، کار، سبک زندگی، فرهنگ و تربیت)
- شکل‌گیری رگه‌های اخلاقی (مثل خودمهارگری)

منبع / منابع اصلی:

- شولتز، دوآن. شولتز، سیدنی آلن. (۱۳۹۱). نظریه های شخصیت. ترجمه یحیی سیدمحمدی. نشر ویرایش.
- پروین، لارنس. (۱۳۸۹). روانشناسی شخصیت: نظریه و تحقیق. ترجمه محمدجعفر جوادی. تهران: نشر آبیژ.
- کریمی، یوسف. (۱۳۹۰). روانشناسی شخصیت. تهران: نشر ویرایش.
- مایلی، روبرتو. (۱۳۸۰). ساخت، پدیدآیی و تحول شخصیت. ترجمه محمود منصور. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Cervone, D., Pervin, L. A. (2009). Personality: Theory and Research. New York: John Wiley & Sons.
- Miserandino, M. (2011). Personality Psychology. Boston, MA: Pearson Academic.
- Crowne, D.P. (2010). Personality Theory. New York: Oxford University Press.
- John, O.P., Robins, R.W., Pervin, L. A. (Eds.). (2008). Handbook of Personality: Theory and Research (3rd ed.). New York: Guilford Publications.
- Corr, J.P., Matthews. G. (2009). The Cambridge Handbook of Personality Psychology. Edited by Philip J. and Gerald.
- Frank Dumont, F. (2010). A History of Personality, Psychology Theory, Science, and Research from Hellenism to the Twenty- first Century.

روانشناسی شناختی Cognitive Psychology

کد درس: ۱۱۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱، احساس و ادراک

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصول و مفاهیم اساسی مطرح در رویکرد شناختی و فرایندهای ذهنی

و نقاط اشتراک و افتراق آن با سایر رویکردها

سرفصل مطالب:

- کلیات: تاریخچه روانشناسی شناختی، عوامل موثر در شکل‌گیری آن، تعریف روانشناسی شناختی از لحاظ موضوع مورد مطالعه، و حوزه‌های آن، مبانی نظری رویکرد شناختی در روان‌شناسی و تفاوت آن با سایر رویکردها
- روانشناسی شناختی بعنوان یکی از رشته‌های علوم شناختی: اهداف خاص و مشترک با سایر رشته‌های علوم شناختی (از جمله علوم اعصاب، هوش مصنوعی، زبان، فلسفه....)
- الگوی پردازش اطلاعات و مدل‌سازی در روان‌شناسی شناختی (با توجه به الگوهای عصب‌شناسی و هوش مصنوعی)
- مغز و شناخت: ساختار و کارکردهای مغز، روشهای مطالعه مغز، نواحی متفاوت مغزی و فرایندهای شناختی
- حافظه: مبانی، انواع الگوها و ساختار، مراحل انتقال اطلاعات، فراموشی و دلایل آن، یادزدودگی، روشهای متفاوت مطالعه حافظه، روشهای بهسازی حافظه
- بازنمایی اطلاعات: بازنمایی بیرونی و تصویرسازی ذهنی، بازنمایی تصویر و گزاره، نقشه‌های شناختی
- ادراک: تعریف، رویکردهای نظری ادراک، فرایندهای نزولی و صعودی در ادراک، ادراک عمق، رنگ، اشیاء و اشکال، ثبات ادراکی، ادراک پریشی یا آگنوزیا
- توجه: نظریه‌های توجه، ماهیت توجه، فرایندهای کنترل شده و خودکار، انواع توجه و ویژگی‌های آنان، نوروسایکولوژی توجه
- زبان و تفکر: تعریف و ضرورت زبان، ویژگی‌ها و سطوح متفاوت زبان، درک و تولید زبان، اساس فرایندهای خواندن، تفاوت در زبان‌ها، دوزبانگی و گویش‌ها، زبان پریشی‌ها،
- استدلال، تصمیم‌گیری: نظریه‌های تصمیم‌گیری و عوامل موثر در آن، منابع عینی و ذهنی، انواع استدلال

- حل مسئله و خلاقیت: مراحل حل مسئله، انواع مسائل، موانع و فرصت‌های حل مسئله، راهبردهای حل مسئله، خلاقیت و انواع آن، فرایند خلاق، خلاقیت و خیرگی، خلاقیت در انسان و سیستم‌های خبره
- هوش طبیعی و هوش مصنوعی: تعریف، انواع نظریه‌های هوش و سنجش آن، شبیه‌سازی هوش در سیستم مصنوعی و تفاوت آن با هوش انسانی

منبع / منابع اصلی:

- استرنبرگ، آر. (۱۳۸۹). روانشناسی شناختی. ترجمه کمال خرازی و الهه حجازی. تهران: انتشارات سمت.
- آیزنک، مایکل؛ کین، مارک. (۱۳۸۹). روانشناسی شناختی. ترجمه اکبر رهنما و محمد رضا فریدی. تهران: نشر آبیژ.
- کرمی نوری، رضا. (۱۳۸۳). روانشناسی حافظه و یادگیری با رویکرد شناختی. تهران: انتشارات سمت.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Logan, G. D. (2012). Cognitive psychology. Elsevier.
- Graham D. (2011). Cognitive psychology. wiley.
- Quinlan P. Dyson B. (2008). Cognitive Psychology. Pearson.
- Goldstein E. B. (2008). Cognitive Psychology, Thomson Wadsworth.
- Baddeley A., Eysenck M.W., Anderson M.C. (2009). Memory, Psychology Press.

روانشناسی دین
Religion Psychology

کد درس: ۱۱۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت مناسبت‌ها و روابط دین و روانشناسی و تحلیل روانشناختی پدیده‌های دینی

سرفصل مطالب:

- کلیات: تعریف، ضرورت و اهمیت، تاریخچه روانشناسی دین، مناسبت‌های دین و روانشناسی
- ابعاد زیستی و تجربی روانشناسی دین: رویکرد آزمایشگاهی، رویکرد تحلیل عاملی، دین و مغز، یافته‌های جدید در ابعاد زیستی، دینداری و پرستش
- نظریه‌های روانشناسان درباره دین: ویلیام جیمز، فروید، یونگ و آپورت همراه با نقد
- دین و رشد روانشناختی: مراحل رشد مذهبی - معنوی، نظریه دل‌بستگی
- سنجش دینداری: ابعاد و مؤلفه‌های دینداری، روش‌های اندازه‌گیری دینداری
- دین و اختلالات روانشناختی: مقابله‌های مذهبی، راهبردهای مذهبی در درمان اختلالات
- تجربه دینی، عرفان
- آثار دینداری: آرامش روانی، رضایت از زندگی، سلامت جسمی، نودوستی، کاهش جرم و بزهکاری و ...

منبع / منابع اصلی:

- آذربایجانی، مسعود. موسوی، سید مهدی (زیر چاپ). . درسنامه روانشناسی دین. تهران: انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- نارویی نصرتی، رحیم (زیر چاپ). روانشناسی دین. قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
- ولف، دیوید (۱۳۸۶) روانشناسی دین. ترجمه محمد دهقانی. تهران: انتشارات رشد.
- اسپیلکا، برنارد (۱۳۹۰) روانشناسی دین براساس رویکرد تجربی. ترجمه محمد دهقانی. تهران: انتشارات رشد.
- آذربایجانی، مسعود. (۱۳۸۶) روانشناسی دین از دیدگاه ویلیام جیمز. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- یونگ، گوستاو (۱۳۷۰) روانشناسی و دین. ترجمه فؤاد روحانی. تهران: انتشارات شرکت سهامی کتاب‌های جیبی.
- جیمز، ویلیام. (۱۳۹۱) تنوع تجربه‌های دینی. ترجمه حسین کیانی. تهران: نشر حکمت.
- Hood ,R. & etal (2009) The psychology of religion an empirical approach, Guilford ,London.
- Paloutzian, R. (1996) Invitation to the psychology of religion. Boston, Allyn & Bacon.

فلسفه علم روانشناسی

Philosophy of Science in Psychology

کد درس: ۱۲۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت مبانی فلسفه علم روانشناسی معاصر و نقد آنها

سرفصل مطالب:

- کلیات: تعریف، اهمیت، اهداف و مفاهیم مرتبط (فلسفه ذهن و علم‌النفس)
- تاریخچه: زمینه‌های فلسفی روانشناسی در مکاتب فلسفی غرب (خردگرایی و تجربه‌گرایی)
- موضوع روانشناسی: ناهمگرایی در موضوع، همگرایی در عملکرد
- فلسفه روش‌شناسی در روانشناسی: مشاهده، اندازه‌گیری، آزمایش، تبیین در سطوح مختلف
- فلسفه رفتارگرایی: محیط‌گرایی و عملیات‌گرایی
- فلسفه ذهن‌گرایی: گشتالت، پردازش اطلاعات
- فلسفه زیست‌روانشناسی (روانشناسی فیزیولوژیک: مغز و قشر خاکستری، هورمون‌ها، تکامل)
- فلسفه رویکردهای اجتماعی: فرهنگ، طبقات اجتماعی، جامعه‌پذیری
- هشیاری و تجربه ادراکی: وجوه تمایز در مسئله هشیاری، توجه، درون‌بینی، عواطف، رؤیا
- تفکر و زبان: با نگاهی فلسفی
- فناوری روانشناختی: روانشناسی بالینی، روانشناسی تربیتی، روانشناسی صنعتی - سازمانی

منبع / منابع اصلی:

- ماریو بونژه و آردیلا. (۱۳۹۰). فلسفه روانشناسی و نقد آن. ترجمه محمدجواد زارعان و ابوالحسن حقانی. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- مولر، فرنان لوسیون (۱۳۶۷). تاریخ روانشناسی. جلد ۱ و ۲، ترجمه علی محمد کاردان. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Jose Luis Bermudes. (2005). Philosophy of psychology, a contemporary introduction. Routledge, Newyork.
- Robinson, D. N. (1985). Philosophy of psychology, New York: Columbia.
- Symon, J. Calvo, P. (2012). The Routledge Companion to philosophy of psychology, London: Roatledge.

مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی
Introduction of Sociology

کد درس: ۱۲۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس/دروس پیش‌نیاز: ندارد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم نظری، روش‌شناسی و رویکردهای جامعه‌شناسی
آشنایی با نهادها و گروه‌های اجتماعی و دستیابی بستری که کنش اجتماعی در آن رخ می‌دهد
به منظور تبیین بهتر و مناسب‌تر پدیده‌های روانشناختی با توجه به مسایل فرهنگی و بومی

سرفصل مطالب:

- معرفی رشته جامعه‌شناسی
- رویکردهای اصالت جمعی و اصالت فردی
- جامعه‌شناسی و ادراک عوام
- مفاهیم جامعه‌شناسی (کنش و ساختار، فرهنگ و جامعه، نقش و پایگاه، گروه و موسسه)
- قشر بندی، طبقه بندی و تحرک اجتماعی
- نظم، کجروی و کنترل اجتماعی
- جامعه‌پذیری
- هویت شخصی و اجتماعی
- نهادهای فراملی
- تغییر اجتماعی و جهانی شدن
- رویکردهای جامعه‌شناسی
- نقد جامعه‌شناسی غرب با ملاحظات دینی و فرهنگی
- جامعه‌شناسی در ایران

منبع / منابع اصلی:

- کوهن، بروس. (۱۳۸۷). میانی جامعه شناسی. ترجمه غلامعباس توسلی و رضا فاضل. تهران: انتشارات سمت.
- بی، ارل آر. (۱۳۸۶). درآمدی بر جامعه شناسی، علمی-انتقادی. ترجمه محمد حسین پناهی. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.
- گیدنز، اتونی. (۱۳۸۹). جامعه شناسی. ترجمه حسن چاوشیان. تهران: نشر نی.
- مطهری، مرتضی. (۱۳۷۵). جامعه و تاریخ. قم: انتشارات صدرا.
- جمشیدی‌ها، غلامرضا. (۱۳۸۳). پیدایش نظریه جامعه شناسی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

روانشناسی اجتماعی

Social Psychology

کد درس: ۱۲۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی عمومی و تاریخچه و مکاتب

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با رویکردهای روانشناسی و دیدگاه‌های مبتنی بر منابع اسلامی در باره تحلیل رفتار، افکار، عواطف و هیجاناتی که تحت تأثیر عوامل جمعی و اجتماعی قرار می‌گیرند. در باره تعبیر و تحلیل رفتار، افکار و عواطف و هیجانات فرد که تحت تأثیر عوامل جمعی و اجتماعی قرار می‌گیرند.

سرفصل مطالب:

- کلیات: تعریف، تاریخچه، روش‌های تحقیق
- ادراک اجتماعی: ارتباط غیر کلامی، اسناد، برداشت، نقش ایمان در اسناد
- شناخت اجتماعی: طرح‌های ذهنی، منابع خطا در شناخت اجتماعی، خودشناسی
- نگرش: توصیف و اهمیت، عوامل مؤثر بر تکوین نگرش، نگرش و رفتار، تغییر نگرش، سنجش نگرش
- پیشداوری: مفهوم پیشداوری، خاستگاه، راه‌های مقابله با پیشداوری، راه‌های مقابله با پیشداوری در تعالیم اسلام
- جاذبه میان فردی: عوامل و زمینه‌های جاذبه میان فردی
- پرخاشگری: تعریف، انواع، برانگیزاننده‌ها، شیوه‌های پیشگیری و مهار، دیدگاه اسلام در حوزه پرخاشگری
- رفتار حمایتی: مراحل بروز رفتار حمایتی، رفتارهای حمایتی در منابع اسلامی، تبیین نظری
- نفوذ اجتماعی: همنوایی، متابعت، اطاعت از مراجع قدرت

منبع / منابع اصلی:

- بارون، رابرت، بیرون، دان. برنسکامب، نایلا. (۱۳۸۸). روانشناسی اجتماعی. ترجمه یوسف کریمی. تهران: نشر روان.
- آذربایجانی مسعود. و همکاران. (۱۳۸۴). روانشناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلامی. تهران: انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- کریمی، یوسف. (۱۳۸۵). روانشناسی اجتماعی. تهران: نشر ارسباران.

متون روانشناسی به انگلیسی ۱

Psychology Texts in English 1

کد درس: ۱۲۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با اصطلاحات و واژگان روانشناسی و توانایی فهم مطالب در متون انگلیسی

- Definition of Psychology including branches of Psychology (both traditional- , e.g. clinical, educational and new directions- e.g. health psychology and neuropsychology)
- Short history of psychology, including structuralism, behaviorism, social cognitive theory, psychoanalysis, and humanistic.
- Developmental Psychology
- Methods of psychology: experimental and survey methods.
- Thinking: types of thinking, theories of thinking
- Reading and psychology.

References:

- Hashemian K. (1993). Readings in Psychology. Tehran: SAMT.
- Nolen-Hoeksema, S. Fredrickson, B.L. Loftus, G.R. Wagenaar, W.A.(2009) Atkinson & Hilgard's Introduction to Psychology. www.amazon.co.uk

متون روانشناسی به انگلیسی 2
Psychology Texts in English2

کد درس: ۱۲۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: متون روانشناسی به انگلیسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با اصطلاحات، واژگان روانشناسی و توانایی لازم مطالب در متون روانشناسی

- Intelligence (IQ assessment and definition)
- Personality (theories and assessment)
- Mental disorders (description of neuroses and psychoses)
- Treatment of mental disorders (behavior, gestalt, cognitive, psychodynamic and humanistic therapies)
- The role of stress in Mental Health

References:

- Hashemian K. (1993). Readings in Psychology. Tehran: SAMT.
- Nolen-Hoeksema, S. Fredrickson, B.L. Loftus, G.R. Wagenaar, W.A. (2009) Atkinson & Hilgard's Introduction to Psychology. www.amazon.co.uk
- Sarason, I.G. Sarason, B.R. (2004). Abnormal Psychology: The Problem of maladaptive behavior. www.mxcc.comnet.edu

روانشناسی تجربی Experimental Psychology

کد درس: ۱۲۵

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

تعداد ساعت: ۸۵ ساعت (۱۶ ساعت نظری و ۶۴ ساعت عملی)

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: روانشناسی فیزیولوژیک ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم □ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

آشنایی با اصول و کاربرد روش تجربی در حوزه‌های مختلف روانشناسی و انجام نمونه‌های آزمایشی در مورد موضوعات و کسب مهارت‌های لازم عملی هر یک از حوزه‌ها و گزارش نتایج آن.

سرفصل مطالب:

- تاریخچه روانشناسی تجربی
- روش تجربی در روانشناسی و انواع روش‌های تجربی
- طرح‌های آزمایشی درون گروهی و میان گروهی
- طرح‌های تک آزمودنی
- اخلاق در پژوهش تجربی
- چگونگی نوشتن گزارش تجربی
- اندازه‌گیری احساسات: آستانه مطلق و آستانه اختلافی
- خطاهای ادراکی و عوامل موثر بر آن
- دقت و عوامل موثر بر آن: اندازه‌گیری دقت، رابطه سرعت و دقت، اثر استراپ
- یادگیری و انواع آن، اثر آگاهی از نتایج، اثر تکرار و تمرین
- حافظه و انواع آن، آزمون‌های ضمنی و صریح حافظه
- تفاوت‌های فردی و نقش آن در رفتار، اندازه‌گیری هوش و استعداد
- روانشناسی اجتماعی، اندازه‌گیری نگرش‌های کلیشه‌ای و پیشداوری‌ها

- روانشناسی محیطی، اثر ازدحام بر عملکرد، اثر سرو صدا بر عملکرد
- عوامل انسانی، اثر مقدار کار ذهنی بر عملکرد، عوامل موثر بر درک علائم و نشانه‌ها

منبع / منابع اصلی:

- کانتوویتز، بری. اچ.، رودیگر سوم، هنری. ال.، المنس، دیوید. جی. (۱۳۹۱). روانشناسی تجربی: اصول و کاربرد. ترجمه محمود حیدری، ژیلا کتیایی، محمد کریم خداپناهی. تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی و سمت.
- فرس، پل. (۱۳۸۴). روانشناسی تجربی. ترجمه حمزه گنجی. تهران: انتشارات آستان قدس.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ایروانی، محمود. (۱۳۸۰). روانشناسی آزمایشی. تهران: نشر آروین ویژه.

روان‌سنجی Psychometric

کد درس: ۱۲۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آمار استنباطی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ و ساخت و اجرای یک پرسشنامه محقق‌ساخته ■

هدف کلی درس:

درک مفاهیم و و اصول روان‌سنجی، توانایی تفکر انتقادی در باره مباحث اندازه‌گیری در پژوهش و کاربرد، تهیه سوال‌ها و مقیاس‌های معتبر و روا، انجام تحلیل‌های اساسی سوال‌ها و مقیاس‌ها، بکارگیری دانش روان‌سنجی در تهیه و گزینش ابزارهای روان‌شناختی

سرفصل مطالب:

- تعریف، تاریخچه و اهمیت اندازه‌گیری و آزمون‌های روان‌شناختی
- مقدمات نظریه‌های اندازه‌گیری (نظریه کلاسیک و سوال پاسخ)
- مراحل اندازه‌گیری و ساخت ابزارها و تست‌های روان‌شناختی
- تهیه سوال‌های چندگزینه‌ای
- اعتبار (reliability) و خطای اندازه‌گیری روش‌های برآورد آنها
- مفهوم و انواع روایی (validity) روایی محتوا، صوری، روایی ملاک (همزمان و پیش‌بین، روایی سازه، همگرا، واگرا، تفکیکی / افتراقی، عاملی)
- روش‌های تحلیل سوال‌ها
- انواع ابزار اندازه‌گیری (پرسشنامه، نگرش‌سنج، مقیاس، ابزارهای فرافکن، ابزارهای عملی)
- مقیاس‌های اندازه‌گیری (دوارزشی، لیکرت، ترستون، درجه‌بندی، تفکیک انواع مقیاس‌ها بر حسب محتوی: هوش، شخصیت، ارزش‌ها، جهت‌گیری دینی و معنایی)
- تعبیر و تفسیر نمره‌های تست (نرم و هنجار)
- مباحث اساسی نظریه‌های صفت‌مکنون و سوال پاسخ (IRT)
- برآورد پارامترهای سوال، آزمودنیو تست در IRT
- مدل‌های نظریه سوال پاسخ (تک پارامتری یا راش، دوپارامتری و سه پارامتری)
- ملاحظات اخلاقی و قانونی در کاربرد ابزارهای روان‌شناسی

منبع / منابع اصلی:

- شریفی، حسن پاشا. (۱۳۷۲). اصول روانسنجی و روان آزمایی. تهران: انتشارات رشد.
- دلاور، علی. (۱۳۹۱). روانسنجی. تهران: دانشگاه پیام نور.
- لطف آبادی، حسین. (۱۳۹۱). روانسنجی. تهران: انتشارات سمت.
- هومن، حیدرعلی. (۱۳۸۹). اندازه گیری های روانی و تربیتی. تهران: انتشارات پارسا.
- سیف، علی اکبر. (۱۳۸۲). روش های اندازه گیری و ارزشیابی. تهران: انتشارات آگاه.
- زهرا کار، دلاور، علی. (۱۳۸۷). مقدمه ای بر نظریه های اندازه گیری. تهران: انتشارات سمت.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- بیکر، بی فرانک. (۱۳۸۱). مبانی اساسی نظریه های سوال پاسخ (نظریه های جدید روانسنجی). ترجمه حیدر علی هومن و علی عسگری. تهران: نشر پارسا.

روانشناسی یادگیری

Learning Psychology

کد درس: ۱۲۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم □ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

شناخت نظریه های یادگیری و توانایی تحلیل، تبیین و کاربست مفاهیم یادگیری

سرفصل مطالب:

- تعریف روانشناسی یادگیری و قلمرو آن
- تاریخچه طالعادات یادگیری
- رویکردهای مختلف در یادگیری با توجه به فلسفه، روش تحقیق و موضوع مطالعه: مقایسه نظریه های یادگیری در این ابعاد
- رفتارگرایی: پیش فرض ها، پیوندگرایی، شرطی سازی کلاسیک، شرطی سازی کنشگر، تغییر رفتار، کاربردها و نقدهایی بر رفتارگرایی.
- نظریه شناختی- اجتماعی: پیش فرض ها، موجیت دوجانبه، اکتساب و عملکرد، فرایند سرمشق گیری، خودتنظیمی، خودکارآمدی.
- گشتالت: بنیان گذاران مکتب، کهلر و مفهوم بینش، اصول سازمان ادراکی، لوین و نظریه میدانی، کاربردهای نظریه میدانی.
- ساخت گرایی: پیش فرض ها، دیدگاه های ساخت گرایی، نظریه پیازه در ساخت گرایی، نظریه فرهنگی- اجتماعی ویگوتسکی.
- الگوی پردازش اطلاعات در یادگیری: پیش فرض ها، الگوی حافظه دوگانه، نظریه های توجه، الگوی سطوح پردازش، کاربردها.
- انگیزش و یادگیری: نظریه های انگیزش، انگیزش و نیازها، نظریه پیشرفت، نظریه اسناد، راهبردهایی برای بهبود اسناد یادگیرندگان، نظریه شناختی اجتماعی در انگیزش، اهداف و انتظارات، نظریه هدف، کاربرد نظریه هدف در یادگیری.
- تحلیل و تبیین یادگیری در فلسفه اسلامی

منبع / منابع اصلی:

- السون، ام. اچ و هرگنهان، بی. آر. (۱۳۷۴). مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری. ترجمه علی‌اکبر سیف. تهران: نشر دوران.
- کدیور، پروین. (۱۳۸۹). روانشناسی یادگیری. تهران: انتشارات سمت.
- بیرامی، منصور. (۱۳۸۸). روانشناسی یادگیری با رویکرد رفتاری. تبریز: نشر آیدین.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Schunk, D. H. (2012). Learning Theories. Merrill, Prentice Hall.

روانشناسی تربیتی
Educational Psychology

کد درس: ۱۲۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی یادگیری

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

شناخت و توانایی تحلیل روانشناختی مسایل آموزشی، یادگیری و تربیتی

سرفصل مطالب:

- تعریف: قلمرو و اهداف
- یادگیرندگان: در ابعاد شناختی، اجتماعی، عاطفی و اخلاقی
- آشنایی با نظریه‌های آموزشی
- تفاوت‌های فردی (هوش، تفکر، خلاقیت، سبک‌های تفکر، سبک‌های یادگیری، نیازهای ویژه فردی).
- نظریه‌های جدید در تبیین هوش: استرنبرگ و هوش چند مولفه‌ای، نظریه گاردنر در هوش.
- نظریه‌های رفتارگرایی در فرایند دهی: فرضیه‌های اساسی این دیدگاه، کاربرد های این نظریه‌ها در فرایند یادگیری - یاددهی، انتقادهای وارد بر کاربرد این نظریه‌ها در آموزش
- نظریه شناختی - اجتماعی (فرضیه‌های اساسی نظریه بندورا، تشریح فرایند خودکارآمدی و خودتنظیمی، راهبردی متناسب برای ارتقای خودکارآمدی و خودتنظیمی).
- الگوی پردازش اطلاعات (معرفی الگوی حافظه دوگانه و عمق پردازش
- تبیین نقش انگیزش در یادگیری (مقایسه انگیزش بیرونی و درونی: مقایسه دیدگاه‌های شناختی و رفتاری، نقش باورها و اهداف در انگیزش، نظریه انتظار - ارزش در انگیزش، راهبردهای مناسب برای برانگیختن یادگیرندگان از دیدگاه‌های مختلف).
- راهبردها و شیوه‌های آموزشی (نقد و بررسی شیوه‌های سنتی آموزش، معرفی روش اکتشافی و حوزه‌هایی که می‌توان از این روش استفاده کرد، مقایسه روش‌های گروهی با سایر روش‌ها)، آشنایی با دیدگاه‌های کوشن شناسان
- مدیریت کلاس و محیط یادگیری (انواع شیوه‌های اداره کلاس و مدرسه، جو مطلوب در مدرسه و کلاس، انتظار معلم و...).
- مقایسه انواع روش‌های ارزیابی معمول در موقعیت‌های آموزشی (تبیین شیوه‌های مختلف ارزیابی رسمی و غیر رسمی، ارزیابی ملاکی، ویژگی‌های ارزیابی مناسب، ارزیابی کیفی).

- چشم اندازهای نوین تربیتی (این قسمت به عهده خود دانشجو بوده و در ارزیابی کلاسی در نظر گرفته می شود).
- اصول تربیت و تحلیل روانشناختی آن از دیدگاه اسلام

منبع / منابع اصلی:

- کدیور، پروین. (۱۳۸۱). روانشناسی تربیتی. تهران: انتشارات سمت.
- سیف، علی اکبر. (۱۳۸۶). روانشناسی پرورشی نوین. تهران: نشر آگاه.
- بیلر، رابرت. (۱۳۹۱). کاربرد روانشناسی در آموزش. ترجمه پروین کدیور. جلد ۱ و ۲، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- شکوهی، غلامحسین (۱۳۹۰)، مبانی و اصول آموزش و پرورش. شرکت به نشر
- Woolfolk, A. E. (Last edition). Educational Psychology. Boston: Allyn and Bacon.

آموزه‌های روانشناختی در قرآن Psychological Issues in Quran

کد درس: ۱۲۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با گستره مفاهیم و آموزه‌های اساسی روانشناختی در قرآن کریم

سرفصل مطالب:

- کلیات: آشنایی با قرآن، روش‌شناسی فهم قرآن
- آشنایی با روش‌ها و مکاتب تفسیری و تفسیر موضوعی در قرآن
- رشد و تحول: رشد جسمانی، رشد اخلاقی، رشد معنوی
- انگیزش و هیجان: نیازهای جسمی، نیازهای متعالی، عواطف و هیجان‌ها
- نگرش اجتماعی: شناخت اجتماعی، نگرش، پیشداوری، جاذبه میان‌فردی، رفتار حمایتی
- بهداشت روانی: عوامل بهداشت روانی، موانع بهداشت روان، خانواده و محیط کار
- هوش و عقل: هوش، هوش هیجانی، عقل و خردمندی
- یادگیری و تغییر رفتار: روش‌های تغییر رفتار، انواع یادگیری در قرآن
- روان‌شناسی شخصیت: تعریف شاکله و شخصیت، تفاوت‌های فردی، عوامل مؤثر در شکل‌گیری شخصیت، ریخت‌شناسی شخصیت
- آسیب‌شناسی روانی: معیار بهنجار و نابهنجار، انواع آسیب‌های روانی در قرآن، روش‌های درمانگری
- روانشناسی حیوانی: شعور در سایر موجودات، احساسات و عواطف در حیوانات

منبع / منابع اصلی:

- کاویانی، محمد. (زیر چاپ) مفاهیم روانشناختی در قرآن. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- نجاتی، عثمان. (۱۳۶۹) قرآن و روان‌شناسی. ترجمه عباس عرب. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.
- بستانی، محمود. (۱۳۷۲) اسلام و روانشناسی. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی

آموزه‌های روانشناختی در حدیث
Psychological Issues in Hadith

کد درس: ۱۳۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم و آموزه‌های روانشناختی در نهج‌البلاغه و احادیث پیامبر اکرم (ص) و معصومان (ع)

سرفصل مطالب:

- کلیات: شناخت حدیث و سنت پیامبر اکرم و معصومان (ع)، روش‌شناسی استفاده از احادیث
- آشنایی با انواع حدیث روایه الحدیث
- رشد در گستره زندگی: مراحل زندگی، مراحل رشد، موقف انسان در دنیا و آخرت
- معنای زندگی: هدف و چرایی زندگی، ارزش‌ها و کارکرد زندگی، نقد دیدگاه‌های معاصر در معنای زندگی
- خانواده: تفاوت‌های زن و مرد، ساختار خانواده، اختلال‌های خانواده، انتخاب همسر، خانواده کارآمد
- بهداشت روانی: استرس و روش‌های مقابله، حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر، تأثیر عوامل مادی و معنوی در سلامت
- روانشناسی اجتماعی: فرهنگ اجتماعی، پرخاشگری، گروه‌ها و رهبری، تبلیغات و جنگ روانی
- روانشناسی مثبت: ارزش‌های اخلاقی، رضایت از زندگی، امید، شادی، خوش‌بینی، توبه، عفو و گذشت و شادکامی
- روانشناسی کمال: انسان سالم، انسان کامل (عوامل سعادت و کمال)

منبع / منابع اصلی:

- آذربایجانی، مسعود. شجاعی، صادق (زیر چاپ) روانشناسی در نهج‌البلاغه. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- نجاتی، عثمان (۱۳۸۷) حدیث و روانشناسی. ترجمه محمد رضا شیخی. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.
- پسندیده، عباس (زیر چاپ) شادکامی در اسلام. قم: انتشارات دارالحدیث.
- پسندیده، عباس (۱۳۸۴) رضایت از زندگی. قم: انتشارات دارالحدیث.
- بستانی، محمود (۱۳۷۲) اسلام و روانشناسی. ترجمه محمود هوشم. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.

آسیب شناسی روانی ۱

Psychopathology 1

کد درس: ۱۳۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: روانشناسی رشد ۲ و روانشناسی شخصیت

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت دانشجویان نسبت به تعریف، طبقه بندی و علل اختلالات روانی و همچنین بررسی علامت شناسی و آشنایی با

رویکردهای جدید در تبیین و پدید آیی اختلالات

سرفصل مطالب:

- تعریف آسیب روانی، ملاک‌های بهنجاری و نابهنجاری از دیدگاه اسلام
- تاریخچه و طبقه بندی اختلالات روانی
- سبب شناسی اختلالات روانی از دیدگاه های زیست شناختی، روان تحلیل گری، رفتار نگری و شناختی
- علامت شناسی: آشفته‌گی های مربوط به عاطفه، ادراک، افکار، جهت یابی، گفتار و رفتار، حافظه، و ...
- اختلالات اضطرابی: اختلال اضطراب تعمیم یافته، اختلال هراس، اختلال وسواس - بی اختیاری، اختلال وحشت زدگی، اختلال تیدگی پس از سانحه
- اختلالات شخصیت: اختلال شخصیت اسکیزوئید، اسکیزوتایپی، پارانوئید، ضد اجتماعی، خودشیفته، مرزی، نمایشی، جنجابی، وابسته، وسواسی

منبع / منابع اصلی:

- دادستان پریخ. (۱۳۸۷). روانشناسی مرضی تحولی. جلد ۱ و ۲، تهران: انتشارات سمت.
- هالچین، ریچارد. ویتبورن، سوزان کراس. (۱۳۸۳). آسیب شناسی روانی. جلد ۱ و ۲. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: نشر روان.
- سلیگمن، مارتین. روزنهان، دیوید. (۱۳۸۰). آسیب شناسی روانی. جلد ۱ و ۲. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: انتشارات ساوالان.

- ابوترابی، محمد. (۱۳۸۶). بهنجاری و نابهنجاری از دیدگاه اسلام. قم: انتشارات مؤسسه امام خمینی (ره).

منابع برای مطالعه بیشتر:

- راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی (DSM-IV-TR). (۱۳۸۱)، ترجمه نیکخواه و همکاران. تهران: انتشارات سخن.
- دیویدسون، جرالده. نیل، جان. کرنیک، آن. (۱۳۹۱) آسیب‌شناسی روانی. ترجمه حمیدرضا حسین شاهی برواتی، مهدی دهستانی. تهران: نشر ویرایش.
- کاپلان، هارولد. سادوک، بنیامین. (۱۳۸۷). خلاصه روانپزشکی. ترجمه فرزین رضاعی و همکاران. تهران: انتشارات ارجمند.
- پاچر و همکاران. (۱۳۸۸). آسیب‌شناسی روانی. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: انتشارات ارسباران.

آسیب شناسی روانی ۲

Psychopathology 2

کد درس: ۱۳۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آسیب شناسی روانی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی و شناخت دانشجویان از انواع اختلالات روانی از جمله اختلالات جسمانی شکل، اختلالات تجزیه‌ای، اختلالات خلقی، اختلالات اسکیزوفرنی، اختلالات جنسی، اختلالات وابسته به مواد

سرفصل مطالب:

- اختلالات شبه جسمی (ماهیت، ویژگی‌ها، سبب شناسی، نظریه‌ها، انواع: اختلال جسمانی کردن، اختلال تبدیلی، اختلال خود بیمار پنداری، اختلال درد شبه جسمی، اختلال بدشکلی هراسی)
- اختلالات تجزیه‌ای (ماهیت، ویژگی‌ها، سبب شناسی، نظریه‌ها، انواع: فراموشی، فرار روانزاد، دو یا چند شخصیتی، شخصیت زدایی و ...)
- اختلالات خلقی (ماهیت، ویژگی‌ها، سبب شناسی، نظریه‌ها، انواع: اختلال افسردگی اساسی، اختلال افسرده خوبی، اختلال دوقطبی، اختلال ادواری خوبی و ...)
- اختلال اسکیزوفرنی (ماهیت، ویژگی‌ها، سبب شناسی، نظریه‌ها، انواع: آشفته، کاتاتونیک، پارانوئید، نامتمایز، باقیمانده، اسکیزوافکتیو و ...)
- اختلالات جنسی (ماهیت، ویژگی‌ها، سبب شناسی، نظریه‌ها، انواع)
- اختلالات وابسته به مواد (ماهیت، ویژگی‌ها، سبب شناسی، نظریه‌ها، انواع)
- بیماریهای اخلاقی و شبه اخلاقی و جایگاه آنها در آسیب شناسی روانی: حسد، تکبر، حرص، دنیا پرستی، کینه توزی، بخل

منبع / منابع اصلی:

- دادستان پریرخ. (۱۳۸۷). روانشناسی مرضی تحولی. جلد ۱ و ۲، تهران: انتشارات سمت.
- هالچین، ریچارد، ویتبورن، سوزان کراس. (۱۳۸۳). آسیب شناسی روانی. جلد ۱ و ۲. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: نشر روان.

- سلیگمن، مارتین. روزنهان، دیوید. (۱۳۸۰). آسیب شناسی روانی. جلد ۱ و ۲. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: انتشارات ساوالان.
- ابوترابی، علی. (۱۳۸۶). نقد ملاک‌های بهنجاری در روانشناسی با نگرش به منابع اسلامی. قم: انتشارات مؤسسه امام خمینی (ره).
- کرینگ، دیویسن. نیل، جانسون. (۱۳۹۱). آسیب شناسی روانی (روانشناسی نابهنجاری). جلد ۱ و ۲. ترجمه حمید شمسی-پور. تهران: انتشارات ارجمند.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی (DSM-IV-TR). (۱۳۸۱)، ترجمه محمد رضا نیکخو و همکاران. تهران: انتشارات سخن.
- کاپلان. سادوک. (۱۳۸۷). خلاصه روانپزشکی. ترجمه رضاعی و همکاران. تهران: انتشارات ارجمند.
- پاچر و همکاران. (۱۳۸۸). آسیب شناسی روانی. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: انتشارات ارسباران.
- Robert T. A. (2006). Comprehensive handbook of personality and psychopathology (3rd vol): Child psychopathology. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Davies D., Bhugra D. (2004). Models of psychopathology. England: Open University Press.
- Pennington, B. F. (2002). The development of psychopathology: nature and nurture. New York: The Guilford Press.

مبانی راهنمایی و مشاوره
Introduction Guidance and Counseling

کد درس: ۱۳۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس/دروس پیش نیاز: ندارد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مبانی راهنمایی و مشاوره در ایران و جهان و تطابق آن با فرهنگ اسلامی و بومی برای کسب آمادگی

ارایه خدمات راهنمایی و مشاوره در مدرسه

سرفصل مطالب:

- تعاریف راهنمایی و مشاوره و مفاهیم وابسته
- تاریخچه راهنمایی و مشاوره در ایران و جهان
- تحلیل و بررسی روند راهنمایی و مشاوره در آینده
- ضرورت راهنمایی و مشاوره در مدرسه
- اهداف کلی راهنمایی و مشاوره
- مشاوره در سازمان های مختلف ایران
- راهنمایی و مشاوره تطبیقی در ایران و سایر کشورهای مهم دنیا
- آموزش و تربیت مشاوران و صلاحیت های حرفه ای و اخلاقی آنان
- آشنایی با رویکردهای راهنمایی و مشاوره
- مشاوره در مقاطع مختلف تحصیلی
- مهارت های مشاوره و راهنمایی فردی
- مهارت های راهنمایی و مشاوره گروهی
- برنامه های راهنمایی و مشاوره
- فنون ارزیابی در راهنمایی و مشاوره

منبع / منابع اصلی:

- شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۸۹). مبانی راهنمایی و مشاوره، مفاهیم و کاربردها. انتشارات رشد.
- ثنایی ذاکر، باقر. (۱۳۸۵). مبانی مشاوره. تهران: انتشارات بعثت.
- صافی، احمد. (۱۳۸۱). راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی. تهران: انتشارات رشد.
- نوابی نژاد، شکوه. (۱۳۷۹). راهنمایی و مشاوره. تهران: انتشارات آشتیانی.
- کوری، جرالده. (۱۳۸۵). مبانی مشاوره. ترجمه عبدالله احمدی قلعه و همکاران. تهران: نشر فانوس خیال.
- گلاذینگ، (۱۳۸۴). اصول و مبانی مشاوره. ترجمه مهدی گنجی. تهران: نشر ساوالان.

فناوری اطلاعات در روانشناسی
Information technology Psychology

کد درس: ۱۳۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت (۱۶ ساعت نظری، ۳۲ ساعت عملی)

نوع درس: پایه ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: آمار استنباطی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم □ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

شناخت و مهارت دانشجویان برای کاربرد نرم افزارها و برنامه‌هایی که برای پژوهش، جمع آوری اطلاعات،

تحلیل اطلاعات و ارائه اطلاعات نیاز دارند.

سرفصل مطالب:

- آشنایی با اصول، تعریف متغیرها و ورود داده‌ها در نرم افزار SPSS
- تحلیل‌های آماری با SPSS در حد آمار توصیفی، ضرایب همبستگی و آزمون‌های T
- آشنایی با بانک‌های اطلاعاتی و نحوه استفاده از آنها با ذکر مثال
- آشنایی با نرم افزارهای روانشناختی و ذکر مثال
- آشنایی با رویکردهای نوین رایانه در روانشناسی (شبکه‌های عصبی مصنوعی و ...)

منبع / منابع اصلی:

- با تشخیص اسناد درس از منابع موجود استفاده شود.

آزمون‌های روانشناختی ۱

Psychological Tests 1

کد درس: ۱۳۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت (۱۶ ساعت نظری، ۳۲ ساعت عملی)

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی روانی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

آشنایی با مبانی نظری و کاربرد آزمون‌های شناختی- ادراکی در روانشناسی، کسب مهارت در اجرا، نمره‌گذاری و تفسیر نمرات آزمون‌ها و نحوه گزارش روانشناختی

سرفصل مطالب:

- مبانی نظری و عملی آزمون‌های روانشناختی (ساختار آزمون‌ها، تحلیل مواد، نمره‌گذاری آزمون‌ها و مشکلات در نمره‌گذاری، اعتبار، روایی، نرم)
- کاربرد آزمون‌های روانشناختی در آموزش و پرورش، مشاوره و راهنمایی، موقعیت‌های بالینی، محیط‌های صنعتی- سازمانی)
- موضوع‌های اخلاقی در آزمون‌های روانشناختی (رازداری و حفظ حریم خصوصی، محافظت از داده‌ها و ...)
- انواع آزمون‌ها و تفاوت بین آنها
- پسخوراند و گزارش دهی
- هوش و نظریه‌های هوش
- آشنایی، اجرا، نمره‌گذاری و تفسیر نمرات آزمون‌ها: آزمون هوش ریون، آزمون هوش کتل، آزمون هوش بندر- گشتالت، آزمون هوش آدمک گودیناف، آزمون هوش و کسلر کودکان، آزمون حافظه و کسلر، آزمون حافظه دیداری آندره ری، حافظه ۱۵ کلمه ای
- اصول و مبانی گزارش نویسی

منبع / منابع اصلی:

- مارنات، گری گراث. (۱۳۹۱). راهنمای سنجش روانی. ترجمه حسن پاشا شریفی، محمد رضا نیکخو. تهران: انتشارات سخن.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ازخوش، منوچهر. (۱۳۸۸). کاربرد آزمون های روانی و تشخیص بالینی. تهران: نشر روان.
- بهرامی، هادی. (۱۳۹۰). آزمون های روانی. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
- گنجی، حمزه. (۱۳۹۱). آزمون های روانی. تهران: نشر ساوالان.

آزمون های روانشناختی ۲

Psychological Tests 2

کد درس: ۱۳۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت (۱۶ ساعت نظری، ۳۲ ساعت عملی)

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: آزمون های روانشناختی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم □ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

آشنایی با مبانی نظری و کاربرد آزمون های شخصیت، سلامت روانی و جهت گیری مذهبی کسب مهارت در اجرا، نمره گذاری و تفسیر نمرات آزمون ها

سرفصل مطالب:

- مبانی نظری و عملی آزمون های عینی و فرافکن
- تاریخچه سنجش شخصیت
- فرایند سنجش شخصیت
- مبانی روانسنجی سنجش
- ملاحظات اخلاقی در سنجش شخصیت
- پرسشنامه های خود گزارشی (ماهیت، ویژگی ها، اجرا و نمره گذاری، استانداردسازی)
- اجرا، نمره گذاری و تفسیر نمرات پرسشنامه های سلامت عمومی (GHQ)، حالت-رگه اضطراب اسپیلبرگر
- (STAI)، افسردگی بک (BDI)، اضطراب بک (BAI)، نشانه های اختلالات روانی (SCL-90-R)
- آشنایی اجمالی با آزمون های فرافکن: رورشاخ، TAT، CAT، جملات ناتمام، ترسیم خانواده
- آشنایی با مقیاس های دینی

منبع / منابع اصلی:

- فتحی آشنایی، علی. (۱۳۹۱). آزمون های روانشناختی (ویژگی های شخصیتی و سلامت روانی). تهران: انتشارات بعثت.

- مازنات، گری گراث. (۱۳۹۱). راهنمای سنجش روانی. ترجمه حسن پاشا شریفی، محمد رضا نیکخوا. تهران: انتشارات سخن.

- بهرامی، هادی. (۱۳۹۰). آزمون های روانی. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ازخوش، منوچهر. (۱۳۸۸). کاربرد آزمون های روانی و تشخیص بالینی. تهران: نشر روان.
- آذربایجانی، مسعود. (۱۳۸۴). مقیاس سنجش دینداری. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- خدایاری فرد، محمد و همکاران. (۱۳۸۴). مبانی نظری مقیاس های دینی. تهران: نشر آوای نور.
- سالاری فر، محمدرضا. آذربایجانی، مسعود. رحیمی نژاد، عباس. (۱۳۸۴). مبانی نظری مقیاس های دینی. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

- Weiner, I.B. Green, R.L. (Last edition). Handbook of Personality Assessment. Published by John Wiley & Sons, Inc.

اصول روانشناسی بالینی
Principles of Clinical Psychology

کد درس: ۱۳۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی روانی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با تعریف، تاریخچه، روش‌های مطالعه، مصاحبه، روش‌های ارزیابی و تفسیر بالینی و شیوه‌های روان‌درمانی

سرفصل مطالب:

- تعریف، تاریخچه، جایگاه و مؤلفه‌های روانشناسی بالینی
- روش‌های آموزش در روانشناسی بالینی
- روش‌های مطالعه و تحقیق در روانشناسی بالینی
- مصاحبه بالینی
- سنجش رفتاری در روانشناسی بالینی
- روش‌های تفسیر و قضاوت بالینی
- اصول ارزشی و دینی در فعالیت‌های بالینی
- اصول تعامل روانشناس با مراجع
- مداخلات روانشناختی: روان‌پویشی، رفتاری - شناختی، انسان‌گرایی، گروه‌درمانی، خانواده‌درمانی، زوج‌درمانی، درمانگری مذهبی
- تخصص‌های روانشناسی بالینی: روانشناسی سلامت، طب رفتاری، روانشناسی عصب‌نگر، روانشناسی بالینی کودکان و نوجوان

منبع / منابع اصلی:

- فیرس، ای. جری، ترال. تیموتی، جی. (۱۳۸۳). روانشناسی بالینی. ترجمه مهرداد فیروزبخت. تهران: انتشارات رشد.
- جفیری پی کرامر، داگلاس ای. پرنتاین، ویکی پرز. (۱۳۹۰). مقدمه‌ای بر روانشناسی بالینی. تهران: انتشارات ارسباران.

- تاد، جودیت، بوهارت، آرتور. (۱۳۸۷). اصول روانشناسی بالینی. ترجمه مهرداد فیروزبخت. تهران: موسسه خدمات فرهنگی رسا.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Stricker, G., Widiger, T. A. (2003). Handbook of psychology (8th vol): Clinical Psychology. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Thomas, J. C., Hersen, M. (2010). Handbook of clinical psychology competencies. USA: Springer Science & Business Media, LLC.
- Fleming, I., & Steen, L. (2005). Supervision and clinical psychology: Theory, practice and perspectives. New York : Taylor & Francis e-Library.

بهداشت روانی Mental Health

کد درس: ۱۳۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی روانی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با ملاک‌های رفتار مطلوب و شخصیت سالم

آشنایی با الگوها و کارکردهای آرمانی در انسان

سرفصل مطالب:

- تعریف و ماهیت بهداشت روانی
- اهداف بهداشت روانی
- رفتارهای مطلوب و ملاک‌های بهنجاری و نابهنجاری
- پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه
- بهزیستی روانشناختی
- استرس و بهداشت روانی
- دین و بهداشت روانی
- اخلاق و بهداشت روانی

منبع / منابع اصلی:

- اسپنسر، راتوس. (۱۳۸۸). بهداشت روانی. ترجمه یحیی سیدمحمدی. تهران: انتشارات ارسباران.
- ساینگتون، آندرواد، (۱۳۸۸). بهداشت روانی. ترجمه حمیدرضا حسین‌شاهی. تهران: انتشارات روان.
- سالاری فر، محمد رضا. (۱۳۸۹). بهداشت روانی با نگرش به منابع اسلامی. تهران: انتشارات سمت.
- صانعی، سیدمهدی. (۱۳۸۲). بهداشت روانی در اسلام. قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- قاسمی، سلیمان. (۱۳۸۸). بهداشت و سلامت روان. قم: انتشارات موسسه امام خمینی^{۹۹}

روانشناسی سلامت
Health Psychology

کد درس: ۱۳۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: آسیب شناسی روانی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با شاخه جدید روانشناسی سلامت از طریق کاربرد روانشناسی در بیماری های جسمی، آشنایی با سبک زندگی و کیفیت زندگی و روش های پیشگیری از ابتلا به بیماری های جسمی بر اساس آموزه های دینی، روانشناختی و پزشکی

سرفصل مطالب:

- تعریف سلامتی، بیماری و روانشناسی سلامت
- نگاهی تاریخی به سلامت و بیماری
- روش های مطالعه در روانشناسی سلامت
- عوامل مؤثر بر سلامتی (عوامل ژنتیکی، عوامل محیطی، عوامل روان شناختی، عوامل فرهنگی و معنوی- مذهبی)
- الگوها و نظریه های رفتار سلامتی (الگوی زیستی- پزشکی، الگوی زیستی، روانی، اجتماعی، معنوی، الگوی تغییر رفتار)
- همه گیری شناسی اجتماعی و سیاست سلامت (مرگ و میر و ابتلا به بیماری، کیفیت زندگی، سیاست سلامت)
- مروری بر ساختار و کارکردهای دستگاه های بدن (دستگاه عصبی، قلبی-عروقی، گوارش، تنفس و ...)
- شخصیت و سلامت
- مذهب و سلامت
- حمایت اجتماعی و سلامت
- سازگاری با بیماری های جسمی
- نشانه های بیماری و درد (تعریف، تاریخچه، ویژگی ها، نظریه ها، ارزیابی، کنترل و درمان: درمان های پزشکی و روانشناختی، رویکردهای چند وجهی به درد)
- روابط بیمار و کادر درمانی (نظر بیماران نسبت به پزشکان، نظر پزشکان نسبت به بیماران، پذیرش توصیه های پزشکی، جنبه های روانشناختی بستری شدن، آمادگی برای جراحی)
- عوامل روانشناختی در بیماری (ارتباط جسم و ذهن در سلامت، نقش عوامل روانشناختی در مشکلات مزمن: ایدز، سرطان، بیماری های قلبی و ...، بیماری های علاج ناپذیر، سازگاری با بیماری)

- سبک زندگی و سلامت (جنبه های سبک زندگی، ورزش و تغذیه، چاقی و اختلالات غذا خوردن)
- استرس و سلامتی (ماهیت استرس، فیزیولوژی استرس، روش های مقابله با استرس، اداره استرس، استرس و بیماری)
- مدیریت روانشناختی بیماری های طبی و بیماری های مزمن
- رویکردهای درمانگری شناختی- رفتاری در تغییر رفتارهای سلامتی

منبع / منابع اصلی:

- کرتیس، آنتونی جی. (۲۰۰۰). روانشناسی سلامت. ترجمه علی فتحی آشتیانی. تهران: انتشارات بعثت.
- دیماثو، رایین ام. (۱۳۸۹). روانشناسی سلامت. ترجمه محمد کاویانی و همکاران. تهران: انتشارات سمت.
- سارافینو، ادوارد پ. (۱۳۹۱). روانشناسی سلامت. ترجمه الهه میرزایی و همکاران. تهران: انتشارات رشد.
- علی پور، احمد. (۱۳۹۱). مقدمات روانشناسی سلامت. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- جان بزرگی، مسعود. آگاه هریس، مزگان. گلچین، م. (۱۳۹۲). درمانگری شناختی - رفتاری ناتوانی ها و بیماری های مزمن. تهران: انتشارات ارجمند.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- *David M .etal. (2011). Health Psychology, Theory, Research and Practice. Third Edition. Sage Publication.*
- *Taylor, S.E. (2011). Health Psychology. Eleventh edition. Taylor & Francis.*
- *Ogden, J. (2012). Health Psychology: A text book. Open University Press.*

آسیب شناسی روانی کودک و نوجوان
Child and Adolescence Psychopathology

کد درس: ۱۴۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی تحولی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم □ پایان ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با توصیف و تبیین نشانه‌های ناهنجاری‌ها و اختلالات روانی شایع در دوره کودکی و نوجوانی

سرفصل مطالب:

- معیارهای بهنجاری و ناهنجاری در دوره کودکی
- تعریف، ماهیت و طبقه‌بندی اختلالات روانی
- اختلالات خلقی، افسردگی و خودکشی در کودکان و نوجوانان
- روان‌گیسختگی کودکی
- اختلالات اضطرابی با تأکید بر اختلال اضطراب جدایی
- اختلالات دفعی
- اختلالات رفتار تخریبی
- اختلالات بیش‌فعالی همراه با نقص توجه ADHD
- اختلالات فراگیر رشد
- اختلالات تیک
- اختلالات خواب در کودکان و نوجوانان
- مشکلات رفتاری (تغذیه، خواب و لجبازی)

منبع / منابع اصلی:

- مش، اریک جی؛ وولف، دیوید ای. (۱۳۸۹). روانشناسی مرضی کودک. ترجمه محمد مظفری و اصغر فروع‌الدین عدل. تهران: انتشارات رشد.

- دادستان، پریرخ. (۱۳۹۱). روانشناسی مرضی تحولی. جلد ۱، تهران: انتشارات سمت.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- سادوک، ج. س. و سادوک، و. آ. (۱۳۸۷). خلاصه روانپزشکی. (جلد سوم)، ترجمه حسن رفیعی. تهران: انتشارات ارجمند.

روانشناسی خانواده
Family Psychology

کد درس: ۱۴۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی شخصیت

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با فلسفه، ارکان، کارکردها، الگوهای ارتباطی و شیوه‌های فرزندپروری در خانواده
آشنایی با مباحث آسیب‌شناختی در خانواده از جمله تعارضات خانواده، ازدواج مجدد، خشونت، طلاق، ازدواج مجدد، ازدواج موقت، زوج‌های بدون فرزند و ... با توجه به رویکرد فرهنگی و بومی

سرفصل مطالب:

- تعریف و تاریخچه روانشناسی خانواده
- فلسفه تشکیل خانواده
- ارکان خانواده (نقش‌ها و مسئولیت‌های زن و شوهر، نقش‌های مشترک، سلسله‌مراتب در خانواده، مرزها در خانواده)
- کارکردهای خانواده (عاطفی، روانی، مذهبی، تربیتی، آموزشی، اقتصادی، جنسی)
- خانواده و الگوهای ارتباطی (تعریف، سطوح، روش‌ها، الگوها (پذیرا و پویا، وابسته، سلطه‌گر، مقابله‌ای، کناره‌گیر، نامنسجم)، جهت‌گیری (همنوایی و گفت و شنود)
- شیوه‌های فرزندپروری (تعریف، دیدگاه‌ها (بامریند، شفر، آدلر، باتوم و ...)، انواع (سخت‌گیر، سهل‌گیر، قاطع و اطمینان‌بخش)، پیامدها، و ...)
- تحولات خانواده در غرب (سیر تحولات خانواده، خانواده مدرن، مشکلات اجتماعی، سکولاریسم و خانواده و ...)
- اثرات جهانی‌سازی بر نهاد خانواده (اثر بر ساختار و کارکرد خانواده و ...)
- تعارض سنت و مدرنیته در ازدواج (گسترش فرهنگ سرمایه‌داری، افزایش تغییرات اجتماعی، تغییر در نقش‌های جنسیتی، افزایش تحرک اجتماعی، دگرگونی نقش‌ها و ...)
- تعارضات خانوادگی (تعارضات زن و شوهر، تعارضات والدین با فرزندان، تعارضات فرزندان، تعارض نقش، تعارض سیستمی، تعارض بین نسلی و ...)
- ازدواج مجدد و چند همسری: تعریف، تنوع، ویژگی‌ها، علل، ازدواج مجدد در بافت تاریخی و ...
- ازدواج موقت: اثرات روانی-اجتماعی، مسائل حقوقی، پیامدها، مشکلات، فرزندان،

- طلاق: تعریف، شیوع، علل، پیامدها (فردی - اجتماعی)، نظام های حقوقی، تاثیر بر کودکان، تحولات اجتماعی - اقتصادی و ...
- خشونت در خانواده: تعریف، انواع، چرخه خشونت، ارزیابی زنان آسیب دیده و ...
- خانواده های تک والدی: تعریف، ویژگی ها، پیامدها، انواع (زن سرپرست، مرد سرپرست، محصول طلاق، زایمان های بدون ازدواج، والد فرزند خوانده ها، والد شدن از طریق لقاح مصنوعی، بیوه هایی که قصد ازدواج مجدد ندارند و ...)
- زوج های بدون فرزند (ناباروری، پیامدهای روانی - اجتماعی، روش های مقابله و ...)
- خانواده و آسیب های اجتماعی (وابستگی به مواد، اعتیاد، فرار، آسیب های نوپدید، چت و ...)
- خانواده های محروم از پدر (معنا، نقش، انواع، آثار محرومیت، واکنش ها و ...)

منبع / منابع اصلی:

- فتحی آشتیانی، علی. (۱۳۹۲). روانشناسی و آسیب شناسی خانواده. تهران:
- سالاری فر، محمدرضا. (۱۳۹۱). خانواده در نگرش اسلام و روانشناسی. تهران: انتشارات سمت.
- بستان، حسین. (۱۳۹۰). خانواده در اسلام. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

نظریه‌ها، اصول و فنون مشاوره و روان‌درمانی

Theories, Principles and Techniques of Counseling and Psychotherapy

کد درس: ۱۴۲

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

تعداد ساعت: ۶۴ ساعت (۳۲ ساعت نظری، ۳۲ ساعت عملی)

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی روانی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی

هدف کلی درس:

شناخت نظریه‌های روان‌درمانی و مشاوره، توانایی توضیح و تبیین فرایند بهنجار / نابهنجار در نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانگری.
شناخت اصول و کاربرد فنون مشاوره و روان‌درمانگری، توانایی بکارگیری اصول و فنون و توانایی تطابق اصول و فنون با مبانی دینی و فرهنگ بومی

سرفصل مطالب:

- تعریف، مفاهیم کلی، ضرورت و کاربردها
- اصول، ساختار، عوامل و فرایند کلی درمان در نظریه‌ها
- اصول، ساختار، فرایند و فنون درمان در نظریه‌های فروید، آدلر، یونگ، ایس، گاسر، بک، راجرز، پرز، رولو می، فرانکل
- بررسی زمینه‌های تطبیقی فرهنگی و مفهوم یابی بومی نظریه‌ها
- فنون مشاوره (رابطه، سازماندهی جلسه، تشخیص، فرمول بندی)
- فنون‌های ساختار جلسه (هدایت جلسه، سکوت، فنون مقاومت و پرسشگری، گوش دادن، تشویق)
- فنون اختتام (خلاصه کردن، تکلیف، پیگیری)
- اصول مشترک و قابل قبول درمان در نظریه‌ها
- اصول مربوط به مشاور و درمانگر (ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای)
- اصول اخلاقی و حرفه‌ای
- تهیه و تکمیل فرم‌های تمرین عملی، آموزش فرم‌های ارزیابی تشخیص
- آموزش فرم‌های نظارت‌گری بر درمان، و فرم‌های ارزشیابی نهایی درمان
- تفاوت مداخله اخلاقی و روانشناختی
- اصول و فنون مداخله مذهبی در مشاوره و روان‌درمانگری
- تمرین‌های متناظر فرهنگی و مذهبی
- شاخص‌ها و ویژگی‌های مشاوره مذهبی

منبع / منابع اصلی:

- شفیع آبادی، عبدالله، ناصری، غلامرضا (۱۳۹۱). نظریه های مشاوره و رواندرمانی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- جان بزرگی، مسعود، نوری، ناهید. (۱۳۹۲). نظریه های رواندرمانگری و مشاوره. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و سمت.
- پروچاسکا، جیمز او. نورکراس، جان. سی. (۱۳۹۰). نظریه های روان درمانی. ترجمه یحیی سیدمحمدی. تهران: انتشارات رشد.
- کری، جerald. (۱۳۹۰). نظریه و کاربرست مشاوره و رواندرمانی. ترجمه یحیی سیدمحمدی. تهران: نشر ارسباران.
- شارف، ر. (۱۳۸۱). نظریه های روان درمانی و مشاوره. ترجمه مهرداد فیروزبخت. تهران: خدمات فرهنگی رسا.
- شاوآستاد، کارول. (۱۳۹۰). نظریه های مشاوره و روان درمانی (نظریه، عمل و تحقیق). ترجمه مهرداد فیروزبخت. تهران: نشر ویرایش.
- سلیمی، سید حسین. (۱۳۸۰). اصول رواندرمانگری. تهران: موسسه انتشاراتی گلپان.
- نظری، علی محمد. سلیمانیان، علی اکبر. (۱۳۸۹). فنون و فرایند مشاوره. تهران: انتشارات علم.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Sommers- Flanagan, J., Sommers-Flanagan, R. (2004). Counseling and psychotherapy theories in context and practice: Skills, strategies, and techniques. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Norcross, J.C., Goldfried, M.R. (2005). Handbook of psychotherapy integration, 2nd ed. Oxford, New York: Oxford University Press, Inc.
- Dreier, O. (2008). Psychotherapy in everyday Life. UK: Cambridge University Press.
- Eells, T.D. (2007). Handbook of psychotherapy case formulation (2nd Ed.). United States of America: The Guilford Press.

مشاوره شغلی و حرفه‌ای Career and Vocational Counseling

کد درس: ۱۴۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس/دروس پیش‌نیاز: ندارد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با اصول، فرایند و مبانی مشاوره شغلی و حرفه‌ای برای کسب آمادگی ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره در خانواده،

مدرسه و جامعه با توجه به مبانی فرهنگی و بومی

سرفصل مطالب:

- تعاریف مشاوره شغلی و حرفه‌ای و مفاهیم وابسته به آن
- تاریخچه مشاوره شغلی و حرفه‌ای در ایران و جهان
- رضایت شغلی، انگیزش شغلی، موفقیت شغلی، سازگاری شغلی و فسادگی شغلی
- ضرورت آشنایی با مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- اهداف کلی مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- اطلاعات شغلی و نقش آن در اشتغال (خودشناسی، شغل‌شناسی و نیازسنجی)
- فرایند مصاحبه و مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- مشاوره شغلی و حرفه‌ای در سازمان‌های مختلف
- تجزیه و تحلیل روانشناختی مشاغل
- آموزش و تربیت مشاوران شغلی و حرفه‌ای و صلاحیت‌های حرفه‌ای و اخلاقی آنان
- آشنایی با رویکردهای مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- مهارت‌های مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- روش‌های راهنمایی شغلی در مدارس
- طرح‌ریزی شغلی و حرفه‌ای (سازش، انگیزش، موفقیت، رضایت شغلی)
- تغییرات شغلی در دنیای جدید (جهانی‌شدن و اشتغال)

منبع / منابع اصلی:

- اردبیلی، یوسف. (۱۳۸۷). راهنمایی و مشاوره حرفه ای و روش های کسب و کاربرد اطلاعات شغلی. تهران: نشر ویرایش.
- شفیق آبادی، عبدالله. (۱۳۸۹). راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای و نظریه‌های انتخاب شغل. تهران: انتشارات رشد.
- زونکر، ورنون جی. (۱۳۸۸). رویکردهای مشاوره شغلی. ترجمه علی محمد نظری و همکاران. تهران: انتشارات سمت.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ثنایی ذاکر، باقر. (۱۳۸۰). تجارب با ساختار در مشاوره گروهی و تعلیم روابط انسانی. تهران: انتشارات بعثت.
- نوایی نژاد، شکوه. (۱۳۷۹). راهنمایی و مشاوره گروهی. تهران: انتشارات سمت.

روانشناسی اجتماعی کاربردی
Applied Social Psychology

کد درس: ۱۴۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی اجتماعی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم روانشناسی اجتماعی و کاربرد آنها در زندگی با توجه به مسائل فرهنگی و بومی و مداخله جهت تغییرات لازم در برخی گروه‌ها، سازمان‌ها و در کل اقدامات عملی به منظور انجام مشاوره‌های سازمانی، اجتماعی و گروهی در راستای تقویت و ایجاد رفتارهای کارآمد و تغییر و یا حذف عملکردهای ناقص و یا ناکارآمد از اهداف عمده این درس است.

سرفصل مطالب:

- تعریف روانشناسی اجتماعی کاربردی و تعیین حوزه‌های مداخله
- تبیین و آشناسازی با شیوه‌های تحقیق در حوزه روانشناسی اجتماعی
- مداخله و ارزیابی (اشکال و نمونه‌های مداخله)
- اثر گذاری بر سیاست گذاری‌های اجتماعی
- کاربرد روانشناسی اجتماعی در زندگی (روابط بین فردی، شیوه‌های نفوذ و اثر گذاری، چرخه و هنر انتخاب، ادارک خویشتن)
- روانشناسی اجتماعی و هنجاری سازی اجتماعی در بستر فرهنگ دینی (این بند حذف شود)
- روانشناسی اجتماعی و رسانه: رسانه دین، قش رسانه در بهداشت روانی، نقش رسانه در ایجاد رفتار مناسب با فرهنگ دینی، نقش رسانه در شکل‌گیری تصور از خود و خود پنداره کودکان و نوجوانان، نقش رسانه در شکل‌گیری باورها و نگرش‌های ملی و دینی، نقش رسانه در شکل‌گیری هویت ملی و دینی، رسانه و خشونت، تبلیغات و اثرات شناختی و رفتاری آن، تبلیغات و کودکان، تبلیغات و خیال پردازی، رسانه و اجتماعی شدن
- شناسایی، تعریف، توصیف و تبیین مشکلات اجتماعی
- روشهای روانشناسی اجتماعی در حل مشکلات اجتماعی
- کاناتهای ارتباطی برای حل مشکلات اجتماعی

- شایعه و کنترل آن: اشکال، شیوع، نحوه انتشار، فضای روانی انتشار شایعه، عوامل روانی شیوع شایعه، ساز و کارهای قبول و پذیرش شایعه، مدیریت شایعه، نقش دین و مدیریت شایعه
- نگرش و تغییر نگرش در بستر فرهنگی: تبیین نحوه شکل گیری نگرش، تبیین نظریه ها، بررسی ابعاد و مختصات نگرش، ساختار نگرش، آشنایی با اثرات نگرش بر رفتار، نقش نگرش در رفتارهای فردی - اجتماعی، آشنایی با شیوه های سنجش نگرش، روش های نگرش سنجی، بررسی شیوه های تغییر نگرش، شیوه های متقاعد سازی نوین، نقش دین در ایجاد و تغییر نگرش.

منبع / منابع اصلی:

- استوارت از کمپ. (۱۳۸۵). روانشناسی اجتماعی کاربردی. ترجمه فرهاد ماهر. انتشارات به نشر.
- آبراهام پی، بونک. مارک ون وگت. (۱۳۸۹). روانشناسی اجتماعی کاربردی. ترجمه مجید صفاری نیا و پرستو حسن زاده. تهران: انتشارات ویرایش.
- بیرامی، منصور. هاشمی نصرت آباد، تورج. علیلو مجید. (۱۳۷۷). روانشناسی اجتماعی کاربردی. تبریز: نشر هادی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- بارون، رابرت. بیرون، دان. برنسکامب، نایلا. (۱۳۸۸). روانشناسی اجتماعی. ترجمه یوسف کریمی. تهران: نشر روان.
- خوروش، مهدی. (۱۳۸۵). روانشناسی تبلیغات. اصفهان.
- کاویانی، محمد. (۱۳۸۹). روانشناسی و تبلیغات، با تأکید بر تبلیغات دین. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

آسیب‌شناسی اجتماعی

Social Pathology

کد درس: ۱۴۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی اجتماعی، روانشناسی اجتماعی کاربردی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم و نظریه‌های آسیب‌شناسی اجتماعی و عوامل مؤثر در گسترش یا ایجاد آسیب‌های اجتماعی، ماهیت آسیب‌های اجتماعی و نیز ارتباط این عوامل و تاثیر آن‌ها بر کاهش یا افزایش آسیب‌ها بر گروه‌های مختلف جامعه.

سرفصل مطالب:

- آشنایی کلی با آسیب‌شناسی اجتماعی، روش‌های تحقیق در این شاخه علمی بین رشته‌ای
- تعاریف و مفاهیم آسیب‌شناسی اجتماعی از دیدگاه علوم مختلف اجتماعی
- انواع آسیب‌های اجتماعی، عوامل مؤثر در ایجاد آسیب‌های اجتماعی
- نظریه‌های آسیب‌شناسی اجتماعی یا انحرافات آسیب‌های اجتماعی
- انواع انحرافات و کجروی‌ها، انحرافات از دیدگاه روانشناسی و جامعه‌شناسی
- مقایسه آسیب‌های اجتماعی رایج در جوامع مختلف
- آسیب‌های اجتماعی و ارتباط آن‌ها با سن، جنس، تحصیلات، مذهب، موقعیت اقتصادی-اجتماعی
- رویکردها و شیوه‌های کاهش آسیب‌های اجتماعی
- تاثیر نهادهای مختلف اجتماعی در کاهش یا افزایش آسیب‌های اجتماعی
- بحرانهای اجتماعی و تاثیر آن‌ها در آسیب‌های اجتماعی
- رفتارهای پرخطر (جنسی، خشونت و ...)
- آسیب‌شناسی اجتماعی از منظر دین: رفتارشناسی کجروان از دیدگاه قرآن، کجروی و نسبی بودن یا مطلق بودن اخلاق در ناهنجاریهای اجتماعی، قرآن و سازوکارهای دفاعی و کجروان، هم‌نوایی و کجروی از دید پیامبر اسلام (ص)، آسیب‌ها، کجرویها و هم‌نوایی از دیدگاه حضرت علی (ع)، آسیب‌شناسی اجتماعی از دیدگاه دانشمندان اسلامی، اسلام و از هم گسیختگی خانواده

منبع / منابع اصلی:

- ازه ای، جواد. آسیب شناسی اجتماعی با نگاهی به آسیب شناسی از منظر دین. تهران: انتشارات سمت.
- صدیق سروستانی، رحمت اله. (۱۳۸۶). آسیب شناسی اجتماعی. تهران: انتشارات آن.
- ستوده، هدایت الله. (۱۳۸۹). آسیب شناسی اجتماعی. تهران: آوای نو.
- سلیمی، علی. داوری، محمد. (۱۳۸۳). جامعه شناسی کجروی. تهران: انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- فرجاد، محمدحسین. (۱۳۷۱). آسیب شناسی اجتماعی و جامعه شناسی انحرافات. تهران: انتشارات بدر.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Beirne, P. Messerschmidt, J. (2010). Criminology (5th ed.). Forworth: Harcourt Brace.
- Downes, D. Rock, P. (2007). Understanding deviance. Oxford: Oxford University Press.
- Goode, E. (2011). Drugs in American society. New York: McGraw-Hill.
- Matza, D. (2010). Becoming deviant. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Mooney, L.A., Knox, D., Schacht, C. (2012) Understanding social problems. New York: West Publishing co.
- Thio. A. (2010). Deviant behavior (10th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- White, R., Haims, F. (2012). Crime and criminology An introduction. (5th ed.): Melborne: Oxford University Press.

روانشناسی صنعتی و سازمانی

Industrial and Organizational Psychology

کد درس: ۱۴۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

دانش‌افزایی در زمینه کاربرد نتایج حاصل از تحقیقات روانشناسی در محیط سازمان‌ها و صنایع و ارتقاء آگاهی دانشجویان برای بهبود عملکرد در محیط کار، در چارچوب فرهنگ بومی و دینی.

سرفصل مطالب:

- تعریف روانشناسی صنعتی و سازمانی
- فعالیت‌ها و موقعیت‌های شغلی روانشناسان صنعتی و سازمانی
- تاریخچه روانشناسی صنعتی و سازمانی در دنیا و ایران
- روش‌های تحقیق در روانشناسی صنعتی و سازمانی
- طراحی و تحلیل مشاغل (تعاریف، روش‌ها، ابزارها، عملکرد شغلی (تعاریف، روش‌های سنجش، ملاک‌ها)
- روش‌های جبران خدمت عملکرد کارکنان
- گزینش کارکنان (برنامه ریزی سازمان برای تامین نیروی انسانی مورد نیاز، روش‌های جذب نیروی انسانی مورد نیاز، ابزارهای علمی مناسب برای گزینش نیروی انسانی)
- آموزش کارکنان (تعاریف مختلف از نیازهای آموزشی، روش‌های سنجش نیازهای آموزشی، طراحی برنامه‌های برنامه‌های آموزشی و اجرای آنها)
- انگیزش شغلی (تعاریف، روش‌های سنجش)
- نظریه‌های انگیزش شغلی از جمله نظریه‌های تشویق، نظریه انتظار، نظریه خود-کارآمدی، نظریه‌های عدالت سازمانی، نظریه‌های تعیین هدف، نظریه کنترل، نظریه اقدام
- کاربرد نظریه‌های انگیزش در انواع سازمان‌ها

- نگرش ها و عواطف شغلی (خشنودی شغلی، دل بستگی شغلی، تعهد سازمانی، عواطف مثبت و منفی، تحمیل عواطف در محل کار)
- رفتارهای مولد و مخرب

- عملکرد و وظیفه ای
- رفتار مدنی سازمانی
- خلاقیت سازمانی
- رفتارهای انطباقی
- ترک شغل، غیبت، تاخیر
- کجروی های سازمانی شامل خشم، بد رفتاری، خرابکاری، سرقت
- الگوها و نظریه های تبیین کننده علل رفتارهای سازنده و مخرب کارکنان در موقعیت های سازمانی
- روانشناسی بهداشت حرفه ای
- تعریف روانشناسی بهداشت حرفه ای
- علل و عوامل تاثیر گذار بر بهداشت حرفه ای
- استرس های شغلی شامل تعاریف، نظریه ها و الگوی مختلف
- عوامل سازمانی ایجاد کننده استرس های شغلی از قبیل مشکلات نقش، رویه ها و خط مشی های سازمانی، محیط فیزیکی، کار راه شغلی، تعارض کار- خانواده و برعکس، روابط بین فردی نامطلوب
- نقش استرس های شغلی در بهداشت حرفه ای کارکنان از جمله سلامت روحی و روانی، سلامت جسمانی و سلامت رفتاری کارکنان
- برنامه کاری مختلف مانند نوبت کاری ها، ساعت های کاری متغیر، شب کاری.
- تیم ها و گروه ها در سازمان ها، ویژگی های مهم گروه ها، ویژگی های مهم گروه ها، مراحل رشد گروه ها
- تیم ها و نقش آنها در افزایش عملکرد سازمان ها (انواع تیم، تیم سازی، روش های افزایش کارایی تیم ها)
- نظریه های سازمانی و توسعه
- معرفی انواع ساختارهای سازمانی
- مراحل رشد سازمان ها
- روش های مختلف توسعه سازمانی از جمله تحقیق در عمل، ایجاد تغییر در تیم ها، بازخورد، تحقیق در عمل و .....
- رهبری و پیروان (نظریه های رهبری، نظریه های پیروان، رهبری از دیدگاه اسلام)

منابع / منابع اصلی:

- ریجو، رونالد. (۱۳۸۳). زمینه روانشناسی صنعتی و سازمانی. ترجمه داود حسین زاده، زهرا لبادی و پرویز صالحی. جلد ۱. تهران: نشر مازیار.
- کورمن، آبراهام. ک. (۱۳۸۴). روانشناسی صنعتی و سازمانی. ترجمه حسین شکر کن. تهران: انتشارات رشد.
- تیغین، ژوزف. مک کورمیک. (۱۳۸۹). روانشناسی صنعتی. ترجمه محمد حسین سروری. تهران: انتشارات بعثت.

- ساعتچی، محمود. (۱۳۸۶). روانشناسی بهره‌وری (ابعاد کاربردی روانشناسی کار و روانشناسی صنعتی - سازمانی). تهران: نشر ویرایش.

- ساعتچی، محمود. (۱۳۸۲). روانشناسی کار. تهران: نشر ویرایش.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Aamodt, M. G. (last edition). Industrial / Organizational Psychology. Wadsworth Publishing.
- Landy, F. G., Conte, J. M. (last edition) Work in the 21st Century: An Introduction to Industrial and Organizational Psychology. Wiley-Blackwell.

روانشناسی کودکان با نیازهای خاص ۱
Child Psychology with Exceptional Needs 1

کد درس: ۱۴۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی تحولی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم □ پایان ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

توانمندسازی دانشجویان در ارزیابی، تشخیص و طبقه‌بندی و سبب‌شناسی افرادی از قبیل دچار نقص بینایی، نقص شنوایی، ناسازگار، فلج مغزی و افراد مبتلا به انواع معلولیت‌ها و اختلالات یادگیری، رفتاری و گفتاری، آشنایی با ویژگی‌های شخصیتی، هیجانی و عاطفی این افراد.

سرفصل مطالب:

- تعریف و تاریخچه آموزش و پرورش افراد با نیازهای خاص
- اهمیت و ضرورت مطالعه و شناخت ویژگی‌های افراد با نیازهای خاص
- ساختار و مکانیزم اندام‌های حسی، عصبی و حرکتی
- تعریف انواع اختلالات و نقائص حسی، حرکتی، شناختی، رفتاری و ارتباطی
- اصول و ویژگی‌های محیط‌های آموزش افراد با نیازهای خاص در مقاطع مختلف تحصیلی از قبل از دبستان تا مقاطع عالی و دانشگاهی
- اصول و نحوه تطبیق برنامه‌های آموزشی افراد با نیازهای خاص متناسب با شرایط سنی آنها مانند شناخت انواع بازیهای و ورزش‌های گروهی و انفرادی نابینایان دوره پیش‌دبستانی
- نظام‌ها و سازمان‌های آموزشی و حمایتی و حقوقی مرتبط با افراد با نیازهای خاص
- جامعه و نگرش افراد نسبت به افراد با نیازهای خاص و نحوه برخورد دیگران با این افراد
- ویژگی‌ها و نکات قابل توجه در خانواده افراد با نیازهای خاص
- دیدگاه اسلام در رابطه با افراد با نیازهای خاص و حقوق آنها

- طبقه بندی گروه‌های افراد با نیازهای خاص شامل افراد دچار نقص بینایی، نقص شنوایی، عقب ماندگان ذهنی، افراد ناسازگار، تیزهوشان، مبتلایان به فلج مغزی و افراد مبتلا به انواع اختلالات یادگیری، رفتاری و گفتاری
- دیدگاه‌های نظری در خصوص توانمندی‌های و ویژگی‌های شناختی، ارتباطی و هیجانی و عاطفی افراد با نیازهای خاص
- ویژگی‌های شخصیتی، و مسائل شناختی، هیجانی و عاطفی افراد با نیازهای خاص
- انواع، اصول و روش‌های ارتباط با افراد با نیازهای خاص نظیر زبان اشاره و خط بریل
- استعدادها، توانمندی‌ها و مهارت‌های افراد با نیازهای خاص
- انواع معلولیت‌ها، طبقه بندی آنها، آسیب شناسی و سبب شناسی آنها
- ارزیابی روانشناختی و آسیب شناسی خانواده افراد با نیازهای خاص
- فرآیندها و مراحل رشد و تحول جسمانی و حرکتی، روانی، عاطفی، اجتماعی و اخلاقی
- روش‌های ارزیابی و اندازه گیری انواع نقائص و اختلالات حسی، حرکتی، شناختی، رفتاری و ارتباطی
- طبقه بندی انواع چند معلولیتی‌ها و روش‌های تشخیصی آنها

منبع / منابع اصلی:

- افروز، غلامعلی. (۱۳۸۸). روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- سیف نراقی، مریم. نادری، عزت اله. (۱۳۸۷). روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی. تهران: انتشارات ارسباران.
- شریفی درآمدی، پرویز. و همکاران (۱۳۹۱). روانشناسی کودکان استثنایی. تهران: انتشارات آوای نور.
- احدی، حسن. جمالی، شکوه السادات. (۱۳۶۹). بهداشت روانی و عقب ماندگی ذهنی. تهران: نشر نی.
- هاردنام و همکاران (۱۳۸۰). روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی. ترجمه علیزاده، و همکاران. تهران: نشر دانژه.

روانشناسی کودکان با نیازهای خاص ۲
Child Psychology with Exceptional Needs 2

کد درس: ۱۴۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی افراد با نیازهای خاص ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

توانمندسازی دانشجویان در ارزیابی، تشخیص و طبقه‌بندی و سبب‌شناسی افرادی از قبیل دچار نقص بینایی، نقص شنوایی، ناسازگار، فلج مغزی و افراد مبتلا به انواع معلولیت‌ها و اختلالات یادگیری، رفتاری و گفتاری، آشنایی با ویژگی‌های شخصیتی، هیجانی و عاطفی این افراد.

سرفصل مطالب:

- سبب‌شناسی انواع اختلالات ساختاری و عملکردی دستگاه عصبی مرکزی نظیر انواع عقب‌ماندگی‌های ذهنی، زوال عقل، صرع، آلزایمر و ...
- سبب‌شناسی انواع اختلالات رشدی فراگیر، بیش‌فعالی همراه با نقص توجه، ویژگی‌های شخصیتی، مسائل شناختی، هیجانی و عاطفی افراد با نیازهای خاص
- سبب‌شناسی انواع معلولیت‌ها و نقائص حسی و حرکتی مانند انواع نقائص و نابهنجاری‌های بینایی و شنوایی
- سبب‌شناسی انواع اختلالات گفتاری، اختلالات یادگیری و اختلالات رفتاری
- استعدادها، توانمندی‌ها و مهارت‌های گروه‌های مختلف افراد با نیازهای خاص
- روشها و اصول برقراری ارتباط با افراد با نیازهای خاص
- نکات قابل توجه در ارزیابی روانشناختی و آسیب‌شناختی خانواده افراد با نیازهای خاص
- ویژگی‌های محیط‌های آموزش افراد با نیازهای خاص در مقاطع مختلف تحصیلی از قبل از دبستان تا مقاطع عالی و دانشگاهی
- نظام‌ها و سازمان‌های آموزشی و حمایتی و حقوقی مرتبط با افراد با نیازهای خاص
- جامعه و نگرش افراد نسبت به افراد با نیازهای خاص و نحوه برخورد دیگران با این افراد

- ویژگی های شخصیتی، عاطفی و شناختی افراد تیزهوش

منبع / منابع اصلی:

- افروز، غلامعلی. (۱۳۸۸). روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- شریفی درآمدی، پرویز. و همکاران (۱۳۹۱). روانشناسی کودکان استثنایی. تهران: انتشارات آوای نور.
- هاردنام و همکاران (۱۳۸۰). روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی. ترجمه علیزاده، و همکاران. تهران: نشر دانژه.
- سیف نراقی، مریم. نادریان، (۱۳۸۵). روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی. تهران: انتشارات ویرایش و ارسباران.

توانبخشی کودکان با نیازهای خاص

Rehabilitation of Children with Exceptional Needs

کد درس: ۱۴۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی کودکان با نیازهای خاص ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

توانمندسازی دانشجویان در توانبخشی، بازپروری و درمان افراد با نیازهای خاص از طریق: آشنایی با استعدادها، توانمندی‌ها و مهارت‌های افراد با نیازهای خاص، آشنایی با روش‌های پرورش استعدادها و توانمندی‌های افراد با نیازهای خاص، آشنایی با روش‌های کنترل معلولیت‌ها و انواع روش‌های پیشگیری آنها، شناسایی و تقویت توانمندی‌های این افراد به منظور شکوفایی توانمندی‌های آنها در سطح بهینه برای ارتقاء میزان سازگاری آنها، تغییر نگرش‌های ناکارآمد نسبت به این افراد و ایجاد نگرش مثبت در سطوح مختلف جامعه

سرفصل مطالب:

- مراحل و نحوه اجرای انواع برنامه‌های درمانی، اصلاحی و توانبخشی افراد با نیازهای خاص
- آسیب‌شناسی و نشانه‌شناسی و روش‌های تشخیص انواع اختلالات و نقائص حسی، حرکتی، شناختی، رفتاری و ارتباطی
- سبب‌شناسی انواع اختلالات، معلولیت‌ها و نقائص حسی، حرکتی، شناختی، رفتاری و ارتباطی
- تقویت حواس و باقیمانده توانمندی‌های افراد با نیازهای خاص مانند اصول جهت‌یابی بر اساس صدا برای نابینایان و اصول لب‌خوانی برای افراد دچار نقص شنوایی
- انواع وسایل و تجهیزات کمکی و جبرانی نظیر سمعک، عصا، عینک، ویلچر و ... و نحوه استفاده از آنها برای افراد با نیازهای خاص
- فعالیت‌ها و برنامه‌های روزانه افراد با نیازهای خاص و قواعد و اصول زندگی آنها در مراکز آموزشی، درمانی و شبانه‌روزی
- اصول برنامه‌ریزی برای آموزش، ازدواج، اشتغال و ... برای افراد با نیازهای خاص
- اصول بازپروری حسی، حرکتی، کلامی، شغلی و حرفه‌ای

- روش های پرورش استعدادها و توانمندی های افراد با نیازهای خاص
- روش های تحدید معلولیت ها و انواع روش های پیشگیری از آنها
- شناسایی و تقویت توانمندی های این افراد به منظور شکوفایی آنها در سطح بهینه برای ارتقاء میزان سازگاری آنها
- بهداشت روانی و مسائل و مداخلات مرتبط با خانواده افراد با نیازهای خاص
- مبانی نظری و راهکارهای تغییر نگرش های ناکارآمد نسبت به این افراد و ایجاد نگرش مثبت در سطوح مختلف جامعه

منبع / منابع اصلی:

- آکروز، آدرین. (۱۳۸۱). ارزیابی، برنامه ریزی آموزشی و بازپروری کودکان از تولد تا ۵ سالگی. ترجمه فریده نرابی میلانی. تهران: انتشارات سمت.
- افروز، غلامعلی. (۱۳۸۹). روانشناسی و توانبخشی کودکان آهسته گام. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- افروز، غلامعلی. (۱۳۸۸). مقدمه ای بر روانشناسی و توانبخشی کودکان مبتلا به سندرم داون. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

شیوه های اصلاح و تغییر رفتار

Behavior Modification Procedures

کد درس: ۱۵۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت (۱۶ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی)

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: ناهنجاری‌های رفتاری کودک و نوجوان، روانشناسی کودکان با نیازهای خاص ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی ■

هدف کلی درس:

آشنایی با شیوه های ایجاد، اصلاح و تغییر رفتار و افزایش رفتارهای مطلوب و کاهش رفتارهای نامطلوب از منظر روانشناسی و دینی رفتار

سرفصل مطالب:

- مقدمه‌ای بر شیوه های اصلاح و تغییر رفتار (ریشه های تاریخی تغییر رفتار، تعریف رفتار، تعریف تغییر رفتار، ویژگی های تغییر رفتار).
- شیوه های ایجاد رفتار جدید (شکل دهی، زنجیره سازی، شیوه های آموزش مهارت های رفتاری)
- شیوه های افزایش رفتارهای مطلوب و کاهش رفتار نامطلوب (به کار بردن روش خاموشی، تقویت افتراقی، استفاده از تنبیه: محروم کردن و جریمه کردن، شیوه های تنبیه مثبت و اصول اخلاقی تنبیه)
- سایر شیوه های تغییر رفتار (شیوه های معکوس کردن عادت، اقتصاد ژتونی، قراردادهای رفتاری، شیوه های کاهش ترس و اضطراب، تغییر رفتار شناختی، شیوه های اداره خود)
- روشهای تغییر رفتار بر اساس آموزه های دینی

منبع / منابع اصلی:

- میلتن برگر، ریموند. (۱۳۹۱). شیوه های تغییر رفتار. ترجمه علی فتحی آشتیانی. تهران: انتشارات سمت.
- سیف، علی اکبر. (۱۳۹۱). روش های اصلاح و تغییر رفتار. تهران: نشر دوران.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Miltenberger R.G. (2011) Behavior Modification: Principles and Procedures. Fourth Edition. Published by Thomson Wadsworth.

پژوهش (عملی - انفرادی) در روانشناسی

Research in Psychology

کد درس: ۱۵۱

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: عملی

تعداد ساعت: ۹۶ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی ■ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: گذراندن درس‌های تخصصی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با شیوه پژوهش در یک حیطه مشخص در زمینه مسایل روانشناختی

سرفصل مطالب:

- اجرای یک پژوهش در یک زمینه مشخص در حوزه مسایل روانشناختی با بهره‌گیری از مباحث مطرح شده در درس روش تحقیق.

منبع / منابع اصلی:

- استفاده از مقاله‌های چاپ شده در مجلات معتبر فارسی و انگلیسی
- استفاده از پژوهش‌های انجام شده در داخل و خارج از کشور

روانشناسی جنسیت
Gender Psychology

کد درس: ۱۵۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: روانشناسی تحولی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم □ پایان ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با تفاوت‌های روانشناختی زن و مرد، تبیین کاربرد تفاوت زن و مرد در زندگی (شغلی، خانوادگی)،

تشخیص جایگاه تفاوت زن و مرد در فرهنگ بومی و مذهب

سرفصل مطالب:

- تعریف، اهداف و مفاهیم کلی روانشناسی زن و مرد
- تایخچه تفاوت‌های جنسیتی یا سیر تحول مطالعات زنان در روانشناسی
- تفاوت زن و مرد در نظریه‌های روانشناختی
- اساس زیست شناختی و نوروسایکولوژیک تفاوت زن و مرد (تفاوت‌های فیزیولوژیک، تفاوت در سیستم عصبی، تفاوت در ساختار مغز و نیم کره‌ها و...)
- اساس روانشناختی تفاوت‌های زن و مرد (تفاوت زن و مرد از نظر شخصیتی، توانایی‌های ذهنی و یادگیری، هیجان‌ها، اخلاق و...)
- اساس دینی تفاوت زن و مرد
- تحول نقش جنسیتی Sex Role development و مداخله‌های مربوط به خانواده
- تفاوت جنسیتی و قانون (حقوق)
- پژوهش‌ها و یافته‌های جدید روانشناختی در حوزه روانشناسی تفاوت زن و مرد
- شاخص‌های عینی تفاوت زن و مرد
- کاربرد‌های شناخت تفاوت زن و مرد در زندگی روزمره و تعامل زن و مرد
- تفاوت روانشناختی زن و مرد در شکل‌گیری نقش‌ها در زندگی
- تبیین تفاوت‌ها بر اساس سرشت (طبیعت) و تربیت و فرهنگ
- زمینه‌های فرهنگی بومی تفاوت زن و مرد
- تفاوت زن و مرد در فرهنگ اسلامی

- هماهنگی و ناهماهنگی یافته های علمی و فرهنگ بومی - مذهبی
- هماهنگی و ناهماهنگی نظریه های روانشناختی با فرهنگ بومی - مذهبی

منبع / منابع اصلی:

- گنجی، حمزه. (۱۳۸۹). روانشناسی تفاوت های فردی. تهران: انتشارات بعثت.
- بستان، حسین. (۱۳۹۱). اسلام و تفاوت های جنسیتی در نهادهای اجتماعی. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- مجد. تیموری، میرمحمدولی. (۱۳۸۱). روان شناسی زن و مرد. تهران: موسسه فرهنگی انتشاراتی مکیال.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Brannon, L. (2006). Gender: Psychological Perspectives. Allyn and Bacon.
- Bussey, K., Bandura, A. (1999). Social cognitive theory of gender development and differentiation. Psychological Review. 106, 676-713.

روانشناسی سالمندی
Psychology of Aging

کد درس: ۱۵۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی تحولی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مفهوم و ویژگی‌های سالمندی، تغییرات در دوره سالمندی و نظریه‌های سالمندی

سرفصل مطالب:

- تعریف سالمندی
- ویژگی‌های سالمندی (جسمی، جنسی، شناختی، عاطفی، اجتماعی)
- دیدگاه اسلام در مورد سالمندی
- تغییرات فیزیولوژیک در دوره سالمندی
- تغییرات شناختی، خبرگی یا اختلالات حافظه در دوره سالمندی
- سلامت روانی و عوامل مرتبط با آن در دوره سالمندی
- نقش اعتقادات مذهبی در دوره سالمندی
- سالمندی موفق، ویژگی‌ها و عوامل مرتبط با آن
- نظریه‌های سالمندی (نظریه‌های زیست‌شناختی، رفتاری-اجتماعی، محیطی-اجتماعی، تحولی، نظریه‌های مرحله‌ای معاصر مانند هاورینگه‌ست، راجر گولد، داتیل لوینسون، مک آدامز، ویت برون)

منبع / منابع اصلی:

- معتمدی، عبدالله. (۱۳۸۶). سالمندی موفق. شهرکرد: انتشارات دانشگاه شهرکرد.
- لازاروس، ریچارد اس. لازاروس، برنایس ان. (۱۳۸۷). کنار آمدن با سالمندی. ترجمه جعفر نجفی زند. تهران: نشر دانژه.

مدیریت تنیدگی (استرس)
Stress Management

کد درس: ۱۵۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی روانی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مفهوم تنیدگی، شیوه‌ها و فنون غلبه بر آن، به کارگیری فنون مدیریت تنیدگی برای خود، توانایی آموزش مدیریت تنیدگی به دیگران، آشنایی با زمینه‌ها، شیوه‌ها و فنون مدیریت تنیدگی در فرهنگ بومی و دینی

سرفصل مطالب:

- تعریف، مفاهیم و کلیات مربوط به تنیدگی
- سایکونوروایمونوفیزیولوژی استرس
- شیوه‌های ارزیابی تنیدگی
- تنیدگی و اختلالات روانی
- تنیدگی و سلامت جسمانی
- تنیدگی و سلامت روانی
- تنیدگی و سبک زندگی
- تنیدگی و مذهب
- الگوهای مدیریت تنیدگی (تنش‌زدایی، ذهن‌آگاهی، بیوفیدبک و ...)
- به کارگیری شیوه‌های ارزیابی تنیدگی در خود و دیگری
- آموزش به کارگیری تمرین‌های عملی به شکل فردی و گروهی
- زمینه‌های ایجاد تنیدگی با تبیین مذهبی
- زمینه‌های بومی ایجاد و مفهوم سازی تنیدگی
- مقابله‌های مذهبی با تنیدگی
- تنظیم رفتار در منابع دینی

منبع / منابع اصلی:

- دادستان، پریرخ. (۱۳۸۷). استرس یا تنیدگی بیماری جدید. تهران: انتشارات رشد.
- شکوهی یکتا، محسن. پرنده، اکرم. (۱۳۹۱). راهبردهای مدیریت استرس. تهران: موسسه فرهنگی تربیت نوین.
- جان بزرگی، مسعود، راجزی اصفهانی، سیده و نوری، ناهید. (۱۳۸۹). راهنمای عملی گروه درمانی مدیریت استرس، انتشارات ارجمند.
- آنتونی، مایکل. ایرونسون، گیل. اشنایدرمن، نیل. (۱۳۸۸). مدیریت استرس به شیوه شناختی- رفتاری. ترجمه سیدجواد آل محمد، سولماز جوکار و حمیدطاهر نشاط دوست. اصفهان: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- آگاه هریس، مژگان؛ موسوی، الهام. جان بزرگی، مسعود. (۱۳۹۲). کلیات و برنامه درمانگری چندوجهی استرس: راهنمای متخصصان سلامت. تهران: انتشارات ارجمند.
- آگاه هریس، مژگان. موسوی، الهام. نظری مهرورانی، زهرا. (۱۳۹۲). کتاب کار درمانگری چندوجهی استرس: راهنمای مراجعان پراسترس. تهران: انتشارات ارجمند.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Lehrer, P. M., Woolfolk, R.L., Sime, W.E. (2007). Principles and practice of stress management. The United States of America: The Guilford Press.
- Lazarus, R. S., Folkman, S. (1987). Stress, appraisal, and coping. New York: Springer Publishing Company.

روانشناسی اعتیاد

Addiction Psychology

کد درس: ۱۵۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی روانی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با پدیده اعتیاد و روش‌های پیشگیری و درمان آن از نظر روانشناسی و دین

سرفصل مطالب:

- کلیات و تعاریف سوء مصرف مواد و اعتیاد
- تاریخچه و سیمای مصرف مواد در ایران و جهان
- عوامل خطر و محافظت‌کننده از اعتیاد
- آشنایی با علائم و عوارض مصرف انواع مواد
- اختلالات وابسته به مواد (الکل، آمفتامین‌ها، تریاک، حشیش، کافئین، کوکائین، ال‌اس‌دی، شیشه، ریتالین، ترامادول و سایر مواد نوپدید)
- نظریه‌ها و راهبرد های پیشگیری از اعتیاد بر اساس آموزه های روانشناختی و دینی
- راهبرد های موفق و ناموفق پیشگیری از اعتیاد در خانواده، محله، مدرسه، دانشگاه و محیط های کاری و صنعتی
- نقش رسانه ها و آموزش در پیشگیری از اعتیاد
- روشهای ارزیابی و تشخیص سوء مصرف مواد
- درمان های دارویی، روانشناختی و باورهای دینی در اعتیاد
- نقش و جایگاه بازتوانی و پیشگیری از عود در اعتیاد

منبع / منابع اصلی:

- آقابخشی، حبیب (۱۳۷۸). اعتیاد و آسیب‌شناسی خانواده. تهران: نشر سازمان بهزیستی کشور.
- احمدوند، محمدعلی (۱۳۷۸). اعتیاد، سبب‌شناسی و درمان آن در رشته روانشناسی. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- فدایی، فرید؛ سجادی، سید محمد علی (۱۳۵۶). شناخت، پیشگیری و درمان اعتیاد. تهران: نشر تایماز.

- فرجاد، محمد حسین (۱۳۷۴). اعتیاد: راهنمای کاملی برای چگونگی برخورد خانواده و جامعه با اعتیاد به مواد مخدر، علل، عوارض و درمان اعتیاد. تهران: نشر بدر.
- کولمن، ورنون (۱۳۸۰). اعتیاد چیست و معناد کیست؟ ترجمه محمدرضا میرفخرایی. تهران: نشر واحدی.
- جمعی از مولفان. (۱۳۹۰). پیشگیری اولیه از اعتیاد (سطح مقدماتی). تهران: انتشارات اداره کل پیشگیری و فرهنگی ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری.
- سادوک، ج. س. سادوک، و. آ. (۱۳۸۹). خلاصه روانپزشکی. ترجمه حسن رفیعی و فرزین رضاعی. تهران: انتشارات ارجمند.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- رفیعی، حسن. سجادی، حمیرا. نارنجیها، هومن. (۱۳۸۷). روشهای تحقیق بین رشته ای در اعتیاد و سایر مشکلات و انحرافات (آسیبهای اجتماعی). تهران: نشر دانژه.

روانشناسی رفتار مصرف کننده

Consumer Behavior Psychology

کد درس: ۱۵۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی اجتماعی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم □ پایان ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت رفتارهای مربوط به مصرف کننده (دستیابی، استفاده و خدمات اقتصادی) و فرآیندهای تصمیم‌گیری پیش از آن و تعیین -
کننده آن و تاثیرپذیری تبلیغات و آگهی‌ها و متغیرهای روانشناختی مرتبط با آن

سرفصل مطالب:

- تنوع رفتارهای مصرف کننده
- بخش بندی بازار
- نیازها، انگیزش‌ها و رفتار مصرف کننده
- ادراک مصرف کننده
- شخصیت مصرف کننده
- یادگیری و درگیری در رفتار مصرف
- ماهیت نگرش‌ها و رفتار مصرف کنندگان
- شکل‌گیری نگرش و رفتار مصرف کنندگان
- ارتباطات و متقاعدسازی
- پویایی گروهی و گروه‌های مرجع مصرف
- الگوهای مصرف
- تبیین تصمیم‌گیری مصرف کننده
- پردازش اطلاعات و تصمیم‌گیری
- خشنودی مصرف کننده و کیفیت
- پاسخ بازار

- پاسخ به آگهی

- پژوهش در رفتار مصرف کننده
- خانواده و رفتار مصرف کننده
- طبقه اجتماعی و رفتار مصرف کننده
- نفوذ فرهنگ و خرده فرهنگ ها در رفتار مصرف کننده
- رفتار مصرف کننده بین فرهنگی
- نفوذ فردی و فرآیندهای رهبری در رفتارهای مصرف کننده
- انتشار نوآوری
- رفتار مصرف کننده و کاربرد آن در سودآوری بازار
- حمایت از مصرف کننده و خط مشی
- نگرش دینی به مصرف و مصرف کننده (اسراف و تبذیر، حرص و آز، قناعت، مصرف گرایی، مصرف زدگی، چشم و هم چشمی و....)
- نظریه های روانشناسی در رفتار مصرف

منبع / منابع اصلی:

- آتش پور، حمید. جنتیان، سمیرا. (۱۳۸۲). روانشناسی رفتار مصرف کننده. تهران: نشر روزآمد.
- موون، جان. مینور، مایکل. (۱۳۸۸). رفتار مصرف کننده: عوامل درونی و بیرونی، ترجمه عباس صالح اردستانی. تهران: انتشارات جهان نو.
- هاوکینز، دل؛ بست، راجر. کنث، کانی. (۱۳۸۵). رفتار مصرف کننده. ترجمه احمد روستا و عطیه بطحایی. تهران: انتشارات سوگل.
- صمدی، منصور. (۱۳۸۶). رفتار مصرف کننده. تهران: نشر آبیژ.
- موون، جان. مینور، میشل اس. رفتار مصرف کننده. ترجمه کامبیز حیدرزاده. قزوین: انتشارات علمی دانشگاه آزاد قزوین.
- صالح اردستانی، عباس. سعدی، محمدرضا. (۱۳۸۱). رفتار مصرف کننده: عوامل درونی و بیرونی. تهران: انتشارات اتحاد.
- صفاری نیا، مجید. (۱۳۸۷). تغییر نگرش و رفتار مصرف کنندگان انرژی. تهران: انتشارات سابا.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Schiffman, L.G, Kanuk, L. L. (Last edition). Consumer Behavior, 8th edition, Prentice Hall International, Inc.
- East, R., Wright, M., Vanhuele M. (Last edition). Consumer Behavior Applications in Marketing, Sage.
- Graves P. (Last edition). Consumer Psychology: The market research Myth, the Truth about consumers, and the psychology of shopping, Nicholas Brealey Publishing.
- Haugtvedt, H. K. (Last edition). Handbook of Consumer Psychology, Psychology Press.
- Boyd C. J. (Last edition). Consumer Psychology, Open University Press.
- Wanke M. (Last edition). Social Psychology of Consumer Behavior. Psychology Press.

علوم اعصاب شناختی
Cognitive Neuroscience

کد درس: ۱۵۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی فیزیولوژیک ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با کارکرد مغز، چگونگی عملکرد آن در فرایندهای ذهنی و روش‌های متفاوت مطالعه مغز

سرفصل مطالب:

- تاریخچه علوم اعصاب شناختی
- مروری بر ساختار و کارکرد سیستم عصبی (نورون، ساختار، کارکرد و ...)
- روش‌ها و تکنیک‌های متفاوت مطالعه مغز (روش ثبت تکانه‌های مغزی (EEG)، روش‌های متفاوت تصویربرداری جدید همچون PET، fMRI، TMS ...)
- مغز و فرایندهای متفاوت شناختی: ادراک (مبانی نظری ادراک، نوروسایکولوژی ادراک و بازشناسی اشیاء و چهره، ادراک پریشی)، حافظه (مبانی نظری حافظه، نوروسایکولوژی حافظه، یادزدودگی)، بازشناسی اشیاء و چهره، زبان (مبانی نظری زبان، نواحی مغزی درک و تولید زبانی، زبان‌پریشی‌ها)، توجه (نظریه‌های توجه، فرایندهای نزولی و صعودی در جهت‌دهی توجه، توجه انتخابی و تقسیم‌شده، الگوهای نوروسایکولوژی توجه، غفلت یا NEGLECT)، قطعه‌پیشانی و کارکردهای اجرایی (کنترل شناختی، بازداری، طراحی و رفتار اجتماعی)، جانبی شدن نیمکره‌های مغزی (کارکرد تخصصی هر یک از نیمکره‌های مغزی، ارتباط میان نیمکره‌ها، ویژگی‌های افراد دو پاره مغز)، کنترل حرکت (نواحی مغزی مرتبط، اختلالات حرکتی)، رشد و تحول کارکردهای شناختی (مبانی نظری رشد شناختی و هیجانی، رشد قشری، دوباره‌سازماندهی قشری مغز)، اساس نورونی تصویرسازی ذهنی، زوال عقل و انواع آن، بیماری‌های ام‌اس (شیوع، علل، نشانه‌های مرضی و درمان)

منبع / منابع اصلی:

- معظمی، داود. (۱۳۹۰). مقدمات نوروسایکولوژی. تهران: انتشارات سمت.
- حمید، نجمه. (۱۳۸۸). نوروسایکولوژی بالینی. اهواز: انتشارات دانشگاه شهید چمران.
- خداپناهی، محمد کریم. (۱۳۹۰). نوروسایکولوژی و سایکوفیزیولوژی. تهران: انتشارات سمت.
- دواگ، ریچاردز. کلارک، تام. کلارک، کارل. (۱۳۹۰). مغز انسان و اختلال‌های آن. ترجمه محمد کریم خداپناهی، پریسا سادات سیدموسوی، مریم ضیائی و سعید قنبری. تهران: انتشارات سمت.
- گریو، ژان. (۱۳۷۷). عصب-روان شناسی برای کاردرمانگران. ترجمه عباس مددی و فهیمه فتحعلی لواسانی. تهران: انتشارات چاهه.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Gazzaniga, M.S. Ivry, R.B. Mangun, G.R. (Last edition) Cognitive neuroscience (the Biology of the Mind). 3rd edition. W. W. Norton and Co.
- Rugg M.D., Yonelinas A.P. (Last edition) Human recognition memory: a cognitive neuroscience perspective. Trends Cogn Sci 7:313-319.

روانشناسی ورزش
Sport Psychology

کد درس: ۱۵۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری ■ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی تحولی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با تعاریف و مفاهیم روانشناسی ورزش و جنبه‌های روانشناختی عملکرد ورزشکاران و چگونگی ایجاد آمادگی روانشناختی و افزایش انگیزه و عملکرد و کاهش اضطراب در ورزشکاران و تیم‌های ورزشی

سرفصل مطالب:

- تعاریف و مفاهیم روانشناسی ورزش
- تاریخچه و سیر تکاملی روانشناسی ورزش
- تاثیر ورزش در سلامت روانی
- نقش ویژگی‌های شخصیتی در عملکرد ورزشکاران
- نقش هیجان‌ها (استرس، اضطراب و ...) در عملکرد ورزشکاران
- انگیزه، روحیه و انسجام و نقش آن در عملکرد ورزشکاران
- پرخاشگری در رقابت‌های ورزشی
- آموزش مهارت‌های روانشناختی تجسم و تصویرپردازی ذهنی در عملکرد ورزشکاران
- آموزش مهارت‌های روانشناختی توجه، تمرکز و اعتماد به نفس در عملکرد ورزشکاران
- نقش تماشاگران در عملکرد ورزشکاران
- روانشناسی مربیگری ورزشی
- روانشناسی داوران ورزشی

منبع / منابع اصلی:

- وینتر، گراهام. مارتین، کتی. (۱۳۷۴). راهنمای عملی روانشناسی ورزش. ترجمه واعظ موسوی. تهران: انتشارات کمیته ملی المپیک.
- واعظ موسوی، محمد کاظم. (۱۳۹۰). روانشناسی ورزش. تهران: انتشارات سمت.
- روبرت، سبرگ. ریچاردسون، گیبی. (۱۳۸۱). روانشناسی داوری. ترجمه سیروس چوبینه. تهران: انتشارات پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
- توماس، ریموند. (۱۳۷۰). روانشناسی ورزشی. ترجمه محمد حسین سروری. تهران: انتشارات یگانه.
- گلین، رابرتس. کوئن، اسپنک. سینتال، پمبرتن. (۱۳۸۳). روانشناسی ورزشی. ترجمه محمد کاظم واعظ موسوی و معصوم هاشجایی. تهران: انتشارات رشد.

پویایی گروه

Group Dynamics

کد درس: ۱۵۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی اجتماعی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت نقش گروه در ارتباط با رفتارهای فردی و اجتماعی.

سرفصل مطالب:

- تعاریف و مفاهیم
- تبیین گروه، پویایی در گروه‌ها، تمایز آن با سایر پدیده‌های جمعی و گروهی
- فرآیند شکل‌گیری گروه‌ها
- آسیب‌شناسی هر یک از عناصر و مؤلفه‌های چرخه شکل‌گیری گروه‌ها
- کارکرد گروه
- عناصر گروه
- ویژگی‌های گروه‌های کارآمد و ناکارآمد
- تیم و گروه
- نقش‌ها در گروه
- عوامل موفقیت گروه‌ها
- انواع گروه
- فرد در گروه
- انسجام گروهی و عوامل انسجام گروهی
- ستیز میان گروهی
- نظریه‌های پویایی گروه
- هویت اجتماعی
- تبادل اجتماعی
- رویکردهای رفتاری
- رویکردهای انگیزشی
- رویکردهای سیستمی
- رهبری در گروه

- تصمیم گیری در گروه
- حل مسئله و مدیریت تعارض در گروه
- بررسی شخصیت های دشوار در گروه
- فرد گرایی و جمع گرایی
- احترام و رعایت سلسله مراتب در گروه
- جمع بندی ترم و نتیجه گیری

منبع / منابع اصلی:

- شفیق آبادی، عبدالله. (۱۳۹۰). پویایی گروه و مشاوره گروهی. تهران: انتشارات رشد.
- فورسایت، دانلسون. (۱۳۸۰). پویایی گروه (شناخت و سنجش آن). ترجمه جعفر نجفی زاده و حسن پاشا شریفی. تهران: نشر دوران.
- احدی، حسن. صالحی، مهدیه. بنی جمالی، شکوه السادات. (۱۳۷۳). مفاهیم بنیادی در پویایی گروه. تهران: نشر قومس.
- فورسایت، دانلسون آر. (۱۳۸۱). پویایی گروه. ترجمه مهرداد فیروزبخت و منصور قنادان، تهران: موسسه خدمات فرهنگی رسا.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- گلشن فومنی، محمد رسول. (۱۳۷۴). روانشناسی پویایی گروه. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- گلشن فومنی، محمد رسول. (۲۷۶). درآمدی بر دیدگاه روانی - اجتماعی: پویایی گروه و سنجش آن. تهران: نشر شیفته.

روانشناسی کار و مدیریت

Psychology of Work and Management

کد درس: ۱۶۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی صنعتی - سازمانی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم □ پایان ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

ارتقای سطح آگاهی و بینش دانشجویان در زمینه مسائل مرتبط با محیط کار از دیدگاه روانشناسی و دین و بررسی راهبردها روانشناختی و دینی در مدیریت محیط‌های کار صنعتی و سازمانی.

سرفصل مطالب:

- تعریف روانشناسی مدیریت
- معرفی اجمالی سازمان: تعریف، انواع، فرآیندها، ساختار، نظریه‌ها، لزوم توجه به محیط‌های داخلی و خارجی سازمان
- مدیریت سازمان: انتظارات، واقعیت‌ها و دشواری‌ها؛ نقش مدیریت در سازمان؛ وظیفه‌های مدیریت؛ نظریه‌های مدیریت از دیدگاه دانش روابط انسانی
- نقش روانشناسی مدیریت در افزایش عملکرد شغلی کارکنان
- نقش روانشناسی مدیریت در افزایش سلامت و بهزیستی کارکنان
- کاربرد اصول و یافته‌های روانشناسی در مدیریت: شناخت رفتار و ویژگی‌های منابع انسانی سازمان و انگیزه‌های آنان؛ نقش بازخورد در مدیریت منابع انسانی
- کاربرد اصول و یافته‌های روانشناسی اجتماعی در مدیریت: روابط متقابل و ارتباط موثر در سازمان، نفوذ اجتماعی و نقش آن در مدیریت رفتار انسانی سازمان و مراجعان. لزوم شناخت فرهنگ جامعه در اداره سازمان
- مدیریت و رهبری سازمان: تعریف و موارد اشتراک و تمایز
- مدیریت سازمان‌های واقعی و مجازی با توجه به نیازهای روانی-اجتماعی کارکنان و مراجعان

منبع / منابع اصلی درس:

- ساعتچی، محمود. (۱۳۹۱). روانشناسی در کار، سازمان و مدیریت. تهران: نشر مرکز مدیریت آموزش دولتی.

- ایزاری، مهدی. سرایداریان، حمید. (۱۳۷۶). سازمان، مدیریت و فشارهای روانی (نگرش کاربردی). اصفهان: شرکت فرآیند تحقیق.

- سیلز، لئونارد. (۱۳۷۱). راهبری: مدیریت موثر در سازمان‌ها. ترجمه محمدعلی نائلی. تهران: نشر موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- وتن، دیوید. ای؛ کمرون، کیم. اس. (۱۳۸۲). خودشناسی مدیران. ترجمه محمدعلی بابائی زکلیلی. تهران: موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت، وابسته به وزارت نیرو.

- وتن، دیوید. ای؛ کمرون، کیم. اس. (۱۳۷۶). راه‌گشایی خلاق در مدیریت: توسعه مهارت‌های مدیریتی. ترجمه نسرين جزینی. تهران: نشر نی.

- Moller, L. (Last edition). The Psychology of Management: The Function of The Mind in Determining, Teaching and Installing Methods, of Least Waste, Nabu Press.
- Cascio, W. F., Aquinis H. (Last edition). Applied Psychology in Human Resource Management. Prentice Hall.
- Shefrin H. (Last edition). Beyond Greed and Fear: Understanding Behavioral Finance and the Psychology of Investing. Oxford University Press.
- Lewis, S. (Last edition). Positive psychology at Work. Wiley-Blackwell.
- Simon, H. A. (Last edition). Administrative Behavior. Free Press.

کلیات روانپزشکی
General Psychiatry

کد درس: ۱۶۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی روانی ۲

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با طبقه‌بندی، تشخیص، درمان‌های جسمی، فوریت‌های روانپزشکی و مسایل اخلاقی در روانپزشکی

سرفصل مطالب:

- آشنایی با روانپزشکی (تعریف، همه‌گیری‌شناسی اختلالات روانی، پیشگیری، خدمات روانپزشکی)
- تاریخچه روانپزشکی (تاریخچه روانپزشکی ایران، تاریخچه روانپزشکی در جهان)
- معنویت و روانپزشکی
- طبقه‌بندی و تشخیص اختلالات روانی
- سبب‌شناسی اختلالات روانی
- رویکردهای روش‌شناختی
- ارزیابی روانپزشکی تحولی (کودک، نوجوان، سالمند)
- مروری بر اختلالات روانی
- درمان‌های روانپزشکی
- اصول کلی درمان‌های زیستی و روانشناختی
- سایکو سوماتیک و مشاوره روانپزشکی
- فوریت‌های روانپزشکی
- جنبه‌های اخلاقی و قانونی

منبع / منابع اصلی:

- سادوک، ج. س. و سادوک، و. آ. (۱۳۸۵). خلاصه روانپزشکی. ترجمه حسن رفیعی و فرزین رضاعی. تهران: انتشارات ارجمند.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Sadock, B.J. Sadock, V.A. Ruiz, P. (2009). Comprehensive textbook of psychiatry (Ninth Edition).
- Sadock, B.J. Sadock, V.A. Ruiz, P. (2012). Synopsis of psychiatry. Lippincott, Williams & wilkins.
- Gelder, M. Mayou, R. Geddes J. (2003). Psychiatry. Oxford core Texts. Oxford: New York, Tokyo, Oxford University.

روانشناسی تبلیغات و رسانه

Propaganda and Media Psychology

کد درس: ۱۶۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی اجتماعی، روانشناسی اجتماعی کاربردی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان‌ترم □ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی ■ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

روانشناسی رسانه با استفاده از مفاهیم، نظریه‌ها و روش‌های روانشناختی به مطالعه چگونگی تعامل انسان با رسانه و اثرپذیری افراد، گروه‌ها و فرهنگ از آن (و بر آن) می‌پردازد.

سرفصل مطالب:

- مروری بر نظریه‌های ارتباط جمعی (رابطه انسان و رسانه) و دلالت‌های روانشناختی آن.
- درهم آمیزی نظریه‌های روانشناسی و ارتباطی در حوزه روان‌شناسی رسانه.
- مروری بر روش‌ها و رویکردهای پژوهشی در روانشناسی رسانه.
- رسانه و یادگیری رفتارهای جامعه‌پسند و ضداجتماعی؛ همدلی کودک و تجربه درام.
- کسب هویت و اجتماعی شدن از خلال رسانه.
- رسانه و تبلیغ؛ ارتباطات متقاعدگرانه - راههای نفوذ و تأثیر: مروری بر نظریه‌ها و مدل‌های تبلیغ با نظر به مباحث یادگیری و پردازش اطلاعات.
- روانشناسی مخاطب؛ تعامل اجتماعی - گونه با شخصیت‌های رسانه‌ای، تقلید، همانندسازی، و فرهنگ هواداری
- شخصیت، فرهنگ و ارتباطات؛ مباحثی پیرامون هویت، ارزش و معنا؛ آنچه رسانه‌ها ترویج می‌کنند - فرهنگسازی از راه رسانه - نقش شبکه‌های اجتماعی.
- مجموع مباحث پیرامون رسانه و سلامت؛ اعتیاد به اینترنت، پالایش روانی، مشاوره از طریق رسانه، و ...
- ورزش در رسانه و مباحث ایجاد شده!
- برنامه‌های خبری و پردازش اخبار سیاسی و اجتماعی.
- ارزشهای اخلاقی و دینی در رسانه.

منبع / منابع اصلی:

- حکیم آرا، محمدعلی. (۱۳۹۰). روانشناسی رسانه. تهران: انتشارات دانشکده صدا و سیما.
- کاویانی، محمد. (۱۳۹۱). روانشناسی و تبلیغات. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Giles, D. (Last edition). Media Psychology. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Fischhoff, S. (۲۰۰۵). Media Psychology: A personal essay in definition and purview. Online Publication Data: Feb ۸, ۲۰۰۵. Journal of Media Psychology. ۵, V ۱۰. No. ۱Winter.

رفتار سازمانی

Organizational Behavior

کد درس: ۱۶۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری ■ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی اجتماعی، روانشناسی اجتماعی کاربردی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با سازمان‌ها و رفتار درونی آنها بر مبنای دانش و یافته‌های علوم رفتاری، حل مسایل صنعتی-سازمانی در راستای بهبودبخشی و اثربخشی آنها، آشنایی با اهمیت و نقش حیاتی و استراتژیک منابع انسانی در سازمان‌ها، آشنایی با رویکردها، فرایندها و کارکردهای مدیریتی منابع انسانی

سرفصل مطالب:

- کلیات، موضوع و تعریف رفتار سازمانی، عوامل شکل‌دهنده رفتار در سازمان‌ها، ویژگی‌های رفتار سازمانی
- فرایندهای فردی در سازمان‌ها (ادراک، نگرش، ارزش، انگیزش، یادگیری، شخصیت)
- فرایندهای گروهی در سازمان‌ها (مبانی رفتار گروهی در سازمان‌ها (کارگر، کارمند، رئیس)، ارتباطات گروهی، پویایی‌های گروهی، رهبری در محیط آموزشی، تضاد میان گروهی)
- فرایندهای سازمانی در محیط آموزشی (مبانی ساختاری، هدف‌ها و خط‌مشی‌ها)
- فرهنگ و جو سازمانی
- تغییر و بهسازی در سازمان‌ها (استراتژی‌ها، عوامل موثر در تغییر و مقاومت در برابر تغییر)
- سازمان، محیط و تکنولوژی (تاثیر عوامل محیطی در رفتار سازمانی، تکنولوژی سازمانی و اثرات آن بر رفتار سازمانی)
- مفاهیم و نقش مدیریت منابع انسانی
- پارادایم‌ها و رویکردهای نوین در مدیریت منابع انسانی
- فرایند جذب و به‌کارگماری منابع انسانی (شیوه‌های برنامه‌ریزی منابع انسانی، تحلیل شغل، کارمندیابی، انتخاب کارمند)

- فرایند آموزش و پرورش منابع انسانی (اهمیت، آشناسازی و اجتماعی کردن، آموزش و پرورش، مدیریت مسیر پیشرفت شغلی)
- فرایند انگیزش منابع انسانی (تعاریف و دیدگاه ها، طراحی و تحلیل شغل، ارزیابی و مدیریت عملکرد، نظام پاداش و جبران خدمات، مزایای کارمندان)
- فرایند نگهداری منابع انسانی (ایمنی و سلامت کارکنان، ارتباطات، روابط کارکنان)
- چشم انداز آینده رفتار سازمانی

منبع / منابع اصلی:

- هرسی، بلاچارد، (۱۳۸۱). مدیریت رفتار سازمانی. ترجمه علی علاقه بند. تهران: انتشارات امیرکبیر.
- سرمد، غلامعلی. (۱۳۷۸). روابط انسانی در سازمان های آموزشی. تهران: انتشارات سمت.
- میرکمالی، سیدمحمد. (۱۳۸۱). روابط انسانی در آموزشگاه. تهران: نشر یسپرون.
- میرکمالی، سیدمحمد. (۱۳۷۹). رفتار و روابط در مدیریت. تهران: نشر یسپرون.
- سعادت، اسفندیار. (۱۳۸۱). مدیریت منابع انسانی. تهران: انتشارات سمت.
- عباس پور، عباس. (۱۳۸۸). مدیریت منابع انسانی پیشرفته: رویکردها، فرایندها و کارکردها. تهران: انتشارات سمت.

روانشناسی اخلاق
Moral Psychology

کد درس: ۱۶۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مبانی روانشناختی اخلاق و تأثیر روانشناسی بر مبانی، مفاهیم و تربیت اخلاقی

سرفصل مطالب:

- کلیات: تعریف، اهمیت، روش‌شناسی، پیشینه و جایگاه
- مبانی روانشناختی اخلاق: انگیزش اخلاقی (خودگرایی و دیگرگرایی روانشناختی)، وجدان اخلاقی، احساسات اخلاقی، اراده اخلاقی، اختیار و آزادی
- ناکامی‌های اخلاقی: خودفریبی، ضعف اراده، رابطه معرفت و عمل اخلاقی
- تحول اخلاقی: بررسی و نقد نظریه پیازه، کلبرگ و سایر روانشناسان
- جنسیت و اخلاق: بررسی و نقد نظریه گلیکان، دیدگاه فمینیست‌ها و سایر دیدگاه‌ها
- تحلیل روانشناختی مفاهیم اخلاقی: تعریف عملیاتی، جدول نشانگان، سنجش و مقیاس‌سازی
- شخصیت اخلاقی: رابطه شخصیت و اخلاق، بررسی نظریه‌های شخصیت در خصوص اخلاق
- استحکام اخلاقی: عوامل تحول روانی، تفاوت‌های فردی، نظریه‌های روانشناسی کمال
- تربیت اخلاقی: شیوه‌های تغییر نگرش، روش‌های تغییر رفتار، اصول و روش‌های تربیت اخلاقی از دیدگاه اسلام و سایر مکاتب

منبع / منابع اصلی:

- کدیور، پروین. (۱۳۷۸). روانشناسی اخلاق. تهران: نشر آگاه.
- موسوی‌اصل، سید مهدی و همکاران. (زیر چاپ). روانشناسی اخلاق. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- نصیری، منصور. (۱۳۸۴). جستارهایی در روانشناسی اخلاق. تهران: نشر معارف.

- هدفیلد، جیمز آرتور. (۱۳۷۴). روانشناسی و اخلاق. ترجمه علی پریور. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- باقری، خسرو. (۱۳۷۷). مبانی شیوه‌های تربیت اخلاقی. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر.
- دیلمی، احمد و آذربایجانی، مسعود. (۱۳۷۹). اخلاق اسلامی. تهران: نشر معارف.
- ملاتی کلاین و اسمتانا. (۱۳۸۹). رشد اخلاقی. جلد ۱ و ۲، ترجمه محمدرضا جهانگیرزاده و همکاران. انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
- شولتس، دوان (۱۳۶۲). روانشناسی کمال. ترجمه گیتی خوشدل. تهران: نشر نو.

- Weithenan, P. J. (1999). Moral Psychology and Community.
- Lopley, D. K. (1996). Moral Psychology.
- Dent, N. (1984). The Moral Psychology of the Virtues.
- Valter, S. A. (2008). Moral Psychology.

ناتوانایی های یادگیری Learning Disabilities

کد درس: ۱۶۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری ■ جبرانی □

درس / دروس پیش نیاز: روانشناسی اجتماعی، روانشناسی اجتماعی کاربردی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم، طبقه بندی ها و رویکردهای اساسی در ناتوانایی های یادگیری

سرفصل مطالب:

- مفهوم، تعریف و شیوع ناتوانایی های یادگیری
- سبب شناسی (عصب شناختی، پزشکی و ...)
- ویژگی های بالینی ناتوانایی های یادگیری
- انواع ناتوانایی های یادگیری (نارسا خوانی، نادرست نویسی، نارسایی در حساب کردن، نارسایی در زبان دریافتی و بیانی، ناتوانایی های یادگیری غیر کلامی و ...)
- مشکلات رفتاری، اجتماعی و هیجانی
- نظریه ها در ناتوانایی های یادگیری
- فرایند شناسایی، تشخیص و ارزیابی
- روش های ارائه خدمات آموزشی
- مداخلات درمانی در ناتوانایی های یادگیری

منبع / منابع اصلی:

- هالاهان، د. لویید، ج. کافمن، ج. (۱۳۹۰). اختلال های یادگیری. ترجمه حمید علیزاده، قربان همتی، صدیقه رضایی و ستاره شجاعی. تهران: انتشارات ارسباران.
- لرنر، ژانت. (۱۳۸۴). ناتوانایی های یادگیری. ترجمه عصمت دانش. تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

- امیدوار، احمد. (۱۳۸۴). نارسایی های ویژه در یادگیری. مشهد: نشر سخن گستر.
- داکرال، ج. مک شین، ج. (۱۳۷۶). رویکرد شناختی به مشکلات یادگیری کودکان. ترجمه عبدالجواد احمدی و محمود رضا اسدی. تهران: انتشارات رشد.
- سیف نراقی، مریم. نادری، عزت اله. (۱۳۸۱). نارسایی های ویژه در یادگیری: چگونگی تشخیص و روش های بازپروری. تهران: انتشارات مکیال.
- فریار، اکبر. رخشان، فریدون. (۱۳۷۱). ناتوانایی های یادگیری. تبریز: انتشارات نیما.
- کریمی، یوسف. (۱۳۸۰). اختلالات یادگیری. تهران: نشر ساوالان.
- مکافلین، والاس. (۱۳۷۰). ناتوانایی های یادگیری. ترجمه تقی منشی طوسی. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.

نگرش و تغییر آن Attitude and Attitude Change

کد درس: ۱۶۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: روانشناسی اجتماعی، روانشناسی اجتماعی کاربردی

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم □ پایان‌ترم □ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با چگونگی شکل‌گیری نگرش‌ها، رابطه آن با رفتار، چگونگی اندازه‌گیری و تغییر آن

سرفصل مطالب:

- تعریف نگرش
- اجزاء نگرش
- چگونگی تکوین نگرش (الگو و سرمشق‌گیری، تجربه مستقیم، شرطی‌شدن کلاسیک، شرطی‌شدن کنشگر و ...)
- نگرش‌ها و رفتار (رابطه بین نگرش و رفتار، چگونگی تاثیر نگرش‌ها بر رفتار)
- سنجش نگرش‌ها (نحوه طراحی پرسشنامه، عبارات نگرش، تکنیک‌های فرافکن در مطالعه نگرش‌ها)
- تغییر نگرش‌ها (الگوهای یادگیری تغییر نگرش، نظریه مشوق‌ها و تعارض‌ها، نظریه همسازی شناختی، نظریه قضاوت اجتماعی)

منبع / منابع اصلی:

- کریمی، یوسف. (۱۳۸۵). نگرش و تغییر نگرش. تهران: موسسه نشر ویرایش.
- بهنر، جرد. وانک، میکائیل. (۱۳۸۴). نگرش‌ها و تغییر آنها. ترجمه علی مهداد. تهران: انتشارات جنگل.
- جمعی از مولفان. (۱۳۸۲). روانشناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلامی. تهران: انتشارات سمت.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- اوپنهایم، ا. ان. (۱۳۶۹). طرح پرسشنامه و سنجش نگرش‌ها. ترجمه مرضیه کریم‌نیا. تهران: انتشارات آستان قدس.
- ایزن، ایساک. (۱۳۷۴). نگرش‌ها، شخصیت و رفتار. ترجمه دکتر جعفر نجفی زند. تهران: نشر دانا.

روانشناسی دفاع مقدس

Holy defence Psychology

کد درس: ۱۶۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری ■ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با مبانی، اهداف و ابعاد روانشناسی نظامی در سطوح نظری و کاربردی در عرصه رزم و سازمان‌های نظامی با تأکید بر کاربردهای بالینی و روانشناسی عملیاتی (Operational Psychology)

سرفصل مطالب:

- تعریف، مفاهیم و تاریخچه روانشناسی نظامی
- فرماندهی، ویژگی‌ها و نظریه‌های روانشناختی فرماندهی
- نفوذ اجتماعی
- ویژگی‌های روانشناختی دفاع مقدس
- عوامل تأثیرگذار در نیروی نظامی شامل روحیه و انسجام، شایعه، وحشت و ترس، تبلیغات و جنگ روانی، استرس در نیروهای نظامی
- روحیه و انسجام (تعریف، عناصر، عوامل موثر، شاخص‌ها و آثار)
- عملیات روانی (مفهوم، انواع، شیوه‌ها، ابزارها، اهداف)
- شایعه (تعریف، انواع، علل، کاربرد، شیوه‌های کنترل)
- قدرت نرم (تعریف، ماهیت، مولفه‌ها)
- جنگ نرم (تعریف، شاخص‌ها، روش‌ها و ابزارها، الگوها و روش‌های مقابله)
- روانشناسی جنگ تحمیلی و دفاع مقدس (شجاعت، ایثار، احساس مسئولیت، ابراز وجود، پیوندجویی، عزت نفس، خودباوری، مقاومت، نفوذ اجتماعی و ...)
- مشکلات بالینی در نیروهای نظامی و پیشگیری از آنها (دردهای مزمن، بیخوابی، چاقی، اعتیاد به سیگار و مواد مخدر، الکل، خودزنی و خودکشی)
- روان‌درمانگری در محیط‌های نظامی
- ویژگی‌های اخلاقی و قانونی روان‌درمانگری در نیروهای نظامی

منبع / منابع اصلی:

- گال، ریون. منگلز دورف، دیوید. (۱۳۸۲). روانشناسی نظامی. ترجمه ناصر گودرزی. تهران: انتشارات آن.
- سلیمی، سید حسین. (۱۳۶۸). روانشناسی نظامی. تهران: نشر بشری.
- سلیمی، سید حسین. (۱۳۸۶). روانشناسی فرماندهی. تهران: انتشارات معاونت آموزش سپاه.
- حاتمی، حمیدرضا. (۱۳۸۵). روانشناسی نظامی. تهران: انتشارات معاونت آموزش سپاه.
- حاتمی، حمیدرضا. (۱۳۸۵). جنگ روانی. تهران: انتشارات معاونت آموزش سپاه.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- Kennedy C. H., Eric A. Zillmer, E. A. (2006). Military psychology, clinical and operational applications. The Guilford Press, New York.
- Martinussen M. Hunter D. R. (2010). Aviation psychology and human factors. CRC Press, New York.
- Kennedy C. H. Moore J. L. (2010). Military Neuropsychology. Springer Publishing Company. LLC. New York.

روانشناسی سیاسی
Political Psychology

کد درس: ۱۶۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: پایه □ تخصصی □ اختیاری ■ جبرانی □

درس / دروس پیش‌نیاز: مباحث اساسی در روانشناسی ۱

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر □ میان‌ترم ■ پایان‌ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

آشنایی با روانشناسی سیاسی به عنوان یک حوزه جدید و میان‌رشته‌ای به منظور درک عمیق‌تر رفتارهای سیاسی و با هدف تحلیل رفتارهای سیاسی رهبران، شخصیت‌های سیاسی، گروه‌ها و افراد براساس نظریه‌ها و مفاهیم روانشناختی

سرفصل مطالب:

- روانشناسی و سیاست
- شخصیت و سیاست
- شخصیت و جامعه‌پذیری سیاسی
- سیاست و هویت اجتماعی
- پردازش اطلاعات و روانشناسی سیاسی
- هیجان و نگرش در روانشناسی سیاسی
- روانشناسی سیاسی احزاب و گروه‌ها
- روانشناسی رهبران سیاسی
- افکار عمومی
- انتخابات، تبلیغات، شایعه و رسانه‌های جمعی
- رژیم‌های سیاسی و روانشناسی سیاسی
- روانشناسی سیاسی قومیت و نژاد
- روانشناسی سیاسی افراطی‌گری سیاسی
- روانشناسی سیاسی مناقشات و امنیت بین‌المللی

منبع / منابع اصلی:

- فتحی آشتیانی، علی. (۱۳۸۹). مقدمه ای بر روانشناسی سیاسی. تهران: انتشارات بعثت.
- کاتم، مارتا. دیتز-اولر، بث. مسترز، النا. پرستون، توماس. (۱۳۸۶). مقدمه ای بر روانشناسی سیاسی. ترجمه سیدکمال خرازی و جواد علاقبندراد. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- برزگر، ابراهیم. (۱۳۸۸). روانشناسی سیاسی. تهران: انتشارات سمت.

